

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MOHÁCSY (MAHÁCS) LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
501-90.

Postatakarékpénztári
csokkszám: 25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Emlékezzünk.

Húsz évvel ezelőtt, június 28-án szaladt végig az Osztrák-magyar monarchián a megdöbbentő hír: egy szerb gyilkos orozva megölte Sarajevóban a hadgyakorlatokra odaérkezett trónörökösünket, Ferenc Ferdinándot és feleségét. A nyomozás hihetetlen háttérét derítette ki a felháborító merényletnek: az orgyilkosokat Szerbia bérelte fel, mert elérkezettnek látta az időt az európai háború kirobbantására, amelyre pártfogóival, elsősorban Oroszországgal és Franciaországgal egyetemben már régóta készülődött. És a keveseket, akik a nyomozás kétségtelen bizonyítékai dacára is talán hitetlenkedve rázták a fejüket, hogy a huszadik században és Európában, ha mindjárt a Balkánon is, talán mégsem lehetséges, hogy egy állam egész apparátusa gyilkosságra bujtson, azokat meggyőzheti most az emléktábla, amit a szerbek a gyilkosnak, mint nemzeti hősnak a gyilkosság színhelyén állítottak. Szobrot még nem volt célszerű neki állítani, mert a világ előtt most még túlságosan gyűlöletes mindaz, amit ez a gyilkosság elindított, tehát a szörnnyű vádnak ilyen cinikus beismerését felháborodás nélkül, most még aligha venné tudomásul, de hogy ez a szobor ott fog állni valamikor Belgrádban a Princip-téren, abban maguk a szerbek kételkednek legkevésbé.

És elindult Szerbiából és végigszárguldott Európán a halál fekete lovasa. A világ minden sarkán ellenség bujt elő a föld alól, hadat üzent nekünk még Nikaragua is. Német, bolgár és török szövetségeseinkkel vállvetve négy éven át nemcsak állottuk a borzasztó küzdelmet, de győztünk is minden világtájon. Nyolc ország földjét taposták győzedelmes csapataink; orosz, francia, belga, olasz, albán és montenegrói földön diadalmasan előnyomuló szövetséges hadseregeink a magyar katona vitézségét is hirdették; Szerbiát teljesen megszállottuk, Romániát térdre kényszerítettük: ekkora hősiességet nem ismer a világtörténelem.

És mégis elbuktunk, mert ellenségeinknek cinikusai támadtak a sorainkban. Csehek, szerbek, románok ma versenyezve döngetik a mellüket, hogy ki követte el a leghitványabb, vagyis ma náluk a legdicsekvésreméltóbb árulást a hátunkban, a zsoldjukba szegődött „magyar” forradalmárok pedig betetőzték az aknamunkát: a legsorsdöntőbb napokban, ame-

lyeken a nemzet sorsa dőlt el, amikor még erőseknek kellett volna maradnunk, hogy legalább tisztességes békét köthessünk, forradalmat szítottak, szétlázították a hadsereget és kiszolgáltatták Magyarországot ellenségeink kénye-kedvére.

Igy tudta csak Franciaország a mai vérlázító, lealázó, szégyenteljes „békét” Trianonban reánk kényszeríteni. Azt írhattak bele, amit akartak, azt vehették el, amit akartak s ha Budát a cseheknek, Kőbányát a románoknak és Soroksárt a szerbeknek adták volna, akkor is csak két választásunk maradt volna: szétütni közöttük, vagy aláírni. Nekik nem volt Károlyi Mihályuk, vagy talán éppen, mert volt nekik Károlyi Mihályuk, ők erősek maradtak s nekünk alá kellett írunk a legsátánibb írásművet, amely emberi agyban valaha is megfogamzott: a trianoni „békeszerződést”. Aláírtuk még azt is, hogy a háború felidézéséért, azaz a mi trónörökösünknek a szerbek által történt meggyilkolásáért mi vagyunk felelősek.

De amikor aláírtuk, azóta mindig és most is, hogy a húsz keserves esztendő időszerűségében ezeket a szomorú és szégyenteljes eseményeket emlékezetünkbe idézzük, összeszorított szájjal, ökölbeszorított kezekkel és forró gyűlölettel nézzük ezt a papírrongyot, amely nem szerződés, hanem csak a „győztesek” telhetetlenségének írásbafoglalása s amely minket a megvetésen kívül semmire sem kötelez. A magyar kormány hivatalos állásfoglalását nemzetközi jogi s még inkább egyéb tekintetek befolyásolhatják: a magyar ember egyéni álláspontját a hazaszereteten kívül semmi más.

Testvéreinket, erdeinket, bányáinkat elvehették, de nemzeti büszkeségünket és ezeréves, gyönyörű Nagymagyarországunkhoz minden poklokon keresztül való hűséges ragaszkodásunkat elvenni földi hatalom nem tudja. És a hitünket sem, hogy a revízió, az igazi, a megegyezésen alapuló, hozzánk, ezeréves multunkhoz és vitézi voltunkhoz méltó becsületes béke el fog jönni, mert a mai „békébe” belepusztul a világ. Idegen megszállás alatt sinylődő testvéreinket a kétszerkettő bizonyosságával vissza fogjuk kapni, mert ma már nemcsak a mi érdekünk, hogy visszakapjuk. Ma már nagy és hatalmas barátai vannak a magyar igazságnak s minél hangosabban kiabál a francia külügyminiszter, minél mérgesebb pohárköszöntők hangzanak el köröskörül a revízió ellen, minél több a revízióellenes liga és tüntetés, annál nagyobb megnyugvással mondhatjuk: hála Istennek, hogy húsz év után végre odáig jutottunk, hogy a revízió ellen ilyen hangosan kell a sötétben fütyülni. Mi hallgatunk és — várjuk a reggelt.

Törvény a hűtlenség szigorúbb büntetéséről.

Írta: Dr. KASSAY-KRANTZ DEZSŐ alezredes-hadbíró.

A magyar országgyűlés képviselőháza, véletlenül éppen annak a napnak tizennegyedik évfordulóján, amikor a gyűlölködő erőhatalom egy ökölbesorult magyar kézzel aláírta a magyarság égbekiátó ítéletét, letárgyalta, majd általánosságban és részleteiben is megszavazta „a hűtlenség szigorúbb büntetéséről” szóló ötszakaszos törvénytervezetet.

Megelégedéssel köszönti ezt a tényt a nemzeti újjáépítésre törekvő minden jó magyar, mert általa az állam létérdeke ellen intézett legsúlyosabb támadások megtorlásának az eddiginél jóval hatékonyabb lehetőségét látja. De különös átérzéssel és megértéssel üdvözljük mi, csendőrök és katonák, akik mindenkinél jobban tudjuk mérlegelni a hazaárulásnak, a hűségi köteleességek megszegésének nemcsak a gyalázatát, hanem veszélyeit is, és akik sehogy sem tudtunk megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy jóllehet a háborúra vonatkozó kivételes rendelkezések hatályának a kémkedési bűncselekmények vonatkozásában való megszűnése és így a halálbüntetés alkalmazhatatlanná válása után, vagyis 1925. év óta a kémkedési és árulási bűncselekmények száma évről-évre emelkedett: a hűtlenség szóbanforgó esetei, éppen ezek a megcsonkított és védtelenné tett országunk léte ellen irányuló legveszedelmesebb támadások, béke idején csupán szabadságvesztésbüntetésekkel toroltassanak meg.

Mielőtt arról szólnánk, hogy melyek ezek a szigorító módosítások, frissítsük fel büntetőtörvény-ismeretünket

a röviden „hűtlenség” elnevezés alá foglalt bűncselekményi csoport tekintetében.

Ha a magyar jogalkotásnak, közelebbről a bennünket különösen érdeklő magyar büntetőjognak a fejlődését figyelemmel kísértük, tudjuk, hogy az 1878. évi V. t.-c.-be foglalt magyar büntetőtörvénykönyv (Btk.) második részének a hűtlenségről szóló III. fejezete helyébe, az 1931. évi február hó 1. napjával kezdődő hatállyal, „a katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről és a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről” szóló 1930. évi III. t.-cikkkel a hűtlenség tekintetében, és pedig mind a polgári, mind a katonai bírászkodás körében új rendelkezéseket léptetett életbe a magyar törvényhozás.

Az idevágó törvényrevízióknak kérdését már a háború előtti idők tapasztalata vetette felszínre; a háború utáni idők meg éppenséggel bizonyossá tették, hogy magyar büntetőtörvénykönyvünk, különösen a katonai és más államtitok kikémlésének és elárulásának büntetése és büntethetése tekintetében, több vonatkozásban hézagos, nem elég hatékony, a viszonyok, valamint a modern külföldi törvényalkotások sokszorosan meghaladták és ezért, — kivált az idevonatkozó III. fejezetében — legsürgősebben, gyökeres átdolgozást kívánt. Ez az 1930. évi III. törvény-cikkkel megtörtént; annak 58—71. §-aiban, a hűtlenségi bűncselekmények egységes és új szabályozásával, egészen új fejezet került a Btk. második részének III. fejezete helyébe.

Most pedig ennek az új fejezetnek, e fejezet egyes büntetési tételeinek szigorításával gondoskodott az állam létérdekeinek további, még hatékonyabb védeméről a törvényhozás.

Felhők jöttek délnyugatról.

Írta: DIENES ANDOR g. hadnagy.

Az országút fehéren és fáradtan feküdt a földeket repesztő napsütésben.

Csak zuhant, zuhogott már hetek óta lefelé a szép, meleg napsugár, csak sétált az égen könyörtelenül és nagy méltósággal az arany Nap; csak forró szelek rohantak végig alkonyatkor a pattanó mezők felett, csak szikrázó jászsgái porfelhők lengtek a láthatár alján és esténként csodálatos fényű csillagok, beteges nagyragyult szemű csillagok hunyorogtak le a sötétkékek mennyboltról, titokzatosan, távolian és fenyegetően, mint valami ellenséges tábor őrtüzai...

A legelők és élőföldek csak vártak és hallgattak. Csak hallgattak a rozstáblák, az őszi búzaszönyegek és perzselt takarmányföldek. Csak jártak közöttük a tavasz vetésnézők, férfiak, bozontos szemöldökű, poros csizmájú parasztok és néztek nehéz reménytelenséggel a gyilkos nap, a felhőtlen ég felé. És káromkodtak.

És imádkoztak. Imádkoztak már három álló vasárnap óta, nagymisék után. Nagymisék után, mikor a szőkefejű, apró jász ministránsgyerekek kimondták az utolsó latin igét is, akkor a fehérfejű pap kiemelte a tabernakulumból az aransugaras szentségtartót, letérdelt a pirosszőnyeges lépcső legalsó fokára és így szólt ott az oltárnál, vékony tömjénfüstben, a vasárnapi napsütésben, így szólt kulcsolt kezekkel, felemelt fejjel és magyarul:

— Imádkozzunk esőért...

És elhallgatott akkor az orgona, összehajtott a kántor a vastag kótakönyvet, térdreomlott akkor mindenki: a szüette padok legelső sorában az öreg jegyző, mellette a törvény- és pusztabírák, a fiatal tanítók, a büszke esküdtek, a feketeruhás, keserűszájú férfiak, a kórus korlátjánál a tanyákról bejött verekedős legények, a templomhajóban a szelid és simahajú lányok; két térdére bukott a gyűrűző kötelek mellett a harangozó és csengős perselybotjával a sekrestyész... És a katolikus falu néhány templomnélküli kálvinistája, akik így vasárnaponként mindig egyenes derékkal álltak ott hátul a nagyajtónál, most mélyen meghajtott fejjel hallgatták a pap szavát:

— Imádkozzunk esőért...

Mert egyek voltak most. Nagyon egyek voltak. Most nem voltak virilisták és nincstelének, hajdunemesek és zsellérférfiak, négy évszázad óta ittlakók és tegnapjött újtelepi senkik; most nem voltak urak és parasztok, kormányra szavazók, meg ellenzékiek, pápisták, meg eretnekek... Most csend úszott felettük, közel érezték egymást; most együtt, egy lélekkel tudtak imádkozni, mint

• Mit büntet az új törvény és hogyan?

Tízöt évig terjedhető fegyházzal bünteti hűtlenség büntette miatt azt, aki külhatalom kormányával vagy külföldi szervezettel szövetkezik vagy érintkezésbe bocsátkozik avégett, hogy a magyar állam ellen ellenséges cselekményre bírja, úgyszintén azt is, aki valamely külhatalmat a magyar állam ellen háborúra vagy kényszerintézkedésre indítani törekszik.

Ha a hadüzenet megtörtént vagy a háború kiüthött vagy a kényszerintézkedés bekövetkezett, a büntetés életfogytig tartó fegyház.

Tízöt évig terjedhető fegyházzal büntetik, aki háború idején

1. a magyar állam vagy szövetségese fegyveres erejének vagy a velük közösen működő fegyveres erőnek szándékosan hátrányt vagy az ellenségnek szándékosan előnyt okoz;

2. aki ily cselekmény véghezvitelét megkísérli;

3. aki evégből az ellenséggel érintkezésbe bocsátkozik;

4. aki az 1. vagy 3. pontban meghatározott cselekmény elkövetésére mással szövetkezik, mást reábirni törekszik vagy a Btk. 124. §-ában meghatározott módon (vagyis: gyülekezeten nyilvánosan szóval, vagy irat, nyomtatvány, képes ábrázolat terjesztése vagy közszemlére kiállítása által) eredménytelenül felhív.

Életfogytig tartó fegyház a büntetés, ha a tettes a büntettet hivatali vagy szolgálati kötelességének szándékos megszegésével követte el.

Ha azonban a büntett következtében a fegyveres erő egy vagy több tagja hadifogságba esett, életét veszítette, súlyos sérülést szenvedett vagy súlyos betegségbe esett, vagy ha a cselekményből nagy hátrány származott,

vagy az a hadviselés érdekét nagy fokban veszélyeztette, a büntetés halál.

Öt évig terjedhető börtönnel büntetendő hűtlenség büntette miatt az

1. aki katonai titkokat*) vagy a magyar állam egyéb fontos érdekeit, így különösen nemzetközi vagy gazdasági helyzetét érintő más titkot kikémlel vagy jogosulatlanul megszerez;

2. aki közhivatalnokai állásánál, hivatalos megbízásánál, vagy a hatósággal szemben fennálló szolgálati vagy szerződéses viszonyánál fogva birtokába vagy tudomására jutott ily titkot nyilvánosságra hoz, vagy illetéktelen személlyel közöl, avagy illetéktelen személynek más módon hozzáférhetővé tesz;

3. aki nem az 1. vagy 2. pontban meghatározott módon birtokába vagy tudomására jutott ily titkot nyilvánosságra hoz, vagy illetéktelen személlyel közöl, avagy illetéktelen személynek más módon hozzáférhetővé tesz, ha a cselekmény az állam érdekét veszélyezteti;

4. aki az 1—3. pontokban meghatározott cselekmények valamelyikét megkísérli;

5. aki az 1—3. pontokban meghatározott cselekmények valamelyikének elkövetésére mással szövetkezik, mást reábirni törekszik, vagy a Btk. 134. §-ában meghatározott módon eredménytelenül felhív;

6. aki az 1—3. pontokban meghatározott cselekmények valamelyikének elkövetése céljából berendezést létesít vagy tart fenn.

*) Törvényi meghatározás szerint: Katonai titok minden intézkedés, hír, terv, tárgy vagy bármely más olyan tény, amelynek az arra nem hivatottak tudomására jutása a honvédelmet vagy általában az állam biztonságát veszélyeztetheti.

a katakombák keresztényei, most jók voltak mind, a föld fia, emberek, testvérek, esővárók...

Eső nem jött. Három hete, hogy az utolsó felhő elvonult a torony felett és azóta gyilkol a Nap a szegény mezőkön. Az országút mentén éles, fekete árnyékot vetnek a poroslevelű eperfák és fuladtan fekszik szerte a föld...

Az országút üres, egészen üres, csak néha-néha zörög egy szekér csörgő vasalásával, aztán lefordul az is a dülökre, a homokos, puha utakra, valami messzi tanya felé és maga mögött hagyja az országutat, hol a kiszáradt árokpartok mentén sárga naplángban hallgat a májusi délután...

Egy bicikli villant át az úton. A kanyar felől jött nagy ívben fordulva, aztán ráhajt az egyenes útra. Karikázva csillognak a karcsú küllök és porfelleget seper a két könnyű kerék. A kormány előtt kardmarkolat nyulik fel és fehér, lisztes porréteg fekszik a biciklis ember tollas kalapján... Csendőr.

Fut sebesen a napsütésben, a huppogó porban a kakastollas ember. Szél nincs, az országút néma, a földiken senki, csak a bicikli elferdült árnyéka szalad előtte, amint hátába tűz a Nap... A horizont szélén lapulnak a tanyák, távoli tornyok, csöszkunyók, magányos nyárfák, halárjelzők, az ég pedig, mint egy szörnyű katlan, borul le a hangtalan mezőkre forró fényben és kéken. Felhő sehol.

A kakastollas ember pedig lenyomja a féket, a gép sikkantva csúszik és dülöngve áll meg az árokpart mellett. Az árok száraz, magas fűvében egy ember fekszik háttal az útnak könyékre dölve.

— Jónapot...

— 'Gysten...

Parasztember. Fekete szalmakalapja van és papucs a poros lábán.

— Mit csinál itt, Pista bácsi?...

— Ülök, — azt mondja Pista bácsi a szalmakalap alól. Csak ilyen röviden, mivel jász ember Pista bácsi és szeret kitérni az egyenes kérdések elől, — ülök...

Aztán felveti a szemét:

— Hunnan így egyedül, őrmester úr?...

— Arrul, — int egy keveset a karjával a csendőr. Csak ennyit mondott, mert azt meg úgyis tudja mindenki, hogy kakastollastól hiába kérdi az ember, hogy honnan jött, hova megy. Arrul...

Hallgatnak, mert értik egymást. A vak is látja, hogy mit csinál itt Pista bácsi... Pista bácsi az őszi búzatáblájával, a sárgára aszalt, pusztulásnak induló búzatáblájával fekszik szembe és a szája szögletében olyan sujtott bánat ül, mint tükör előtt az asszonyoknak, ha megtalálták hajukban az első ősz szálát...

— Holnap kifordítom, — mondja és látszik rajta, hogy egész álló délután ezen rágódott itt az árokparton.

— Kiszántja?...

— Ki én... Kiszántom. Ebből már semmi se nem lesz... Semmi... Alig, hogy bokáig ér és kihányta a fejét... Bevetem kukoricával... Be...

Egyszerűen mondja, nagyon határozottan és nem is káromkodik, de holnap, ha beleszalad az ekevas a fiatal búzájába, talán megszakad a szíve...

A büntetés öt évtől tíz évig terjedhető fegyház, ha a cselekményt háború idején követték el.

Ha pedig, ugyancsak háború idején, a cselekményt abból a célból követték el, hogy a titok idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek tudomására jusson, vagy hozzáférhetővé váljék, — a büntetés: halál. És pedig — jegyezzük meg, mint törvényszigorítást — ezentúl nemcsak a fentebb idézett 1. vagy 2. pontokban meghatározott cselekményekre vagy azok kísérletére korlátozva, hanem kiterjesztően a többi, 3—6. pontokban meghatározott cselekmények esetére is, amit a képviselőház által most elfogadott törvénytervezet azzal indokol, hogy az utóbb említett veszélyeztető, illetőleg előkészületi cselekmények háború idején az állam életérdekeire a legsúlyosabb veszélyt jelenthetik.

Háború idején a magyar állam szövetségesének vagy a velünk közösen működő fegyveres erőnek katonai titka a magyar állam katonai titkával egy tekintet alá esik.

Tíz-től tizenöt évig terjedhető fegyház a büntetés, ha abból a célból követték el az imént 1—6. pontokban meghatározott cselekmények valamelyikét, hogy a titok idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek tudomására jusson vagy hozzáférhetővé váljék;

életfogytig tartó fegyház, ha a cselekményt a most említett célból követték el és a cselekmény az állam érdekét súlyosan sértette vagy veszélyeztette, avagy ha a titkot az említett célból lopás, vagy erőszakos cselekmény útján szerezték meg;

halál, ha a cselekményt az említett célból és közhivatalnoki állásnak vagy hivatalos megbízatásnak, vagy hatósággal szemben fennálló szolgálati, avagy szerződéses

viszonynak felhasználásával követték el és a cselekmény az állam érdekét súlyosan sértette vagy veszélyeztette.

Ezzel az új rendelkezéssel tehát a hűtlenség legsúlyosabb eseteiben — vagyis akkor, ha a cselekményt abból a célból követték el, hogy a titok idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak, vagy érdekükben működő személynek tudomására jusson vagy hozzáférhetővé váljék és a cselekmény az állam érdekét is súlyosan sértette vagy veszélyeztette — a halálbüntetés alkalmazása immár békeidőben elkövetés esetében is lehetővé válik azokban az esetekben, amelyekben az alanyi bűnösség a legnagyobb, amikor ugyanis a tettes nemcsak általános állampolgári hűségi kötelességét sértette meg, hanem megszegte egyúttal azt a különös hűségi kötelezettséget is, amellyel a beléje helyezett különös bizalomnál fogva hazájának közhivatalnoki állásából, hivatalos megbízásából, szolgálati vagy szerződéses viszonyából folyóan tartozik.

Aki az előbbieket szerint büntetendő büntetett elkövetőjének akár a kikérelésben, akár a titok megszerzésében, akár abban, hogy a titok idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek hozzáférhetővé váljék, segítségére van, a tettesre megállapított büntetéssel büntetendő.

A hűtlenség büntetettét követi el továbbá és — az eddigi öt évig terjedhető börtön helyett — tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal, háború idején pedig — az eddigi tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyház helyett — halállal büntetendő a jövőben, aki idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek kémül ajánlkozik vagy részükre kémiszolgálatot vállal.

— Gyöhet még eső, Pista bácsi, ... gyöhet még hamarosan ...

Pista bácsi felül a fűben:

— Eső? ... Az nem. Az nem jön, uram ... Sose többé nem jön tán ... De én már asse bánom: holnap kocsiderékba csapom az ekét és kigyövek ... Kifordítom, oszt kész ...

És egy letépett fűszálat vesz a foga közé, újra a könyökére dől, orrára húzza a takarmánykalapot és beleszúr a vigasztalan kétségbe ... Jaj, hát mit lehet itt mondani; mit lehet mondani, ha ennyi lemondást és ennyi új elszánást látunk az országút árkában? ... Semmit. Bizony, semmit. Csak el kell szépen köszönni ...

Előrerugja a pedált és fellendül a nyeregbe:

— Nno, Isten álgya, Pista bácsi ...

És már megy, egyre messzebb, a derékig lengő porfihőben, hátán feszül a keresztbevetett karabély, a halántékáról lassan gördül lefelé egy verejtékcsoöp ... Hőség, de ilyen hőség ... Egy kilométerkő ég a napon ... Még tizenegy ... Tizenegy kilométer a laktanyáig ...

A majócsi dülönél pedig beletaposott a kontrába, mert mintha a földek felől integetett volna valaki. Megdöntötte maga alatt a gépet és összehúzott szemmel nézte a közeledő embert ... Megismerte a főlódalas járásáról: Lányi úr volt, egy nyugalmazott tanító, aki ott lakott a laktanyának átal, egy bérelt házban, nagyon sok gyerekével és nem nagyon sok nyugdíjával ... Mit akar Lányi úr, történet ügylátszik valami ... A Gálék tanyájáról jöhet, mert az öreg Gál is ott jön mögötte, ingujjban, kövéren, a gazdag parasztok nyugodt, széles menésével ...

Lányi úr már ott bice-bócázik az útarcon túl:

— Ne haraguggyék már, őrmester úr, hogy így lefogtam ... Tudom, hogy maguknak az őrsön van rádiójuk, mongya már, mit mondott? ...

Hát ezért: ... hogy mit mondott? ... Persze, hogy az időről mit mondott ... Megint az idő ... Hm ... És dühös egy kicsit:

— Hát: ... meleg idő, ... délnyugati légáramlás, ... változó felhőzet ...

Ezért megállítani az embert! ... És csak nézi a másikat kettőt, amint állanak az út oldalán és néznek délnyugat felé ... Változó felhőzet ... Egyetlen felhő, egy apró, kicsi felhő lobog messze és tiszta az egész ég ... Olyan tiszta és üres, hogy szinte elszédül bele az ember ... És már nem tud haragudni, csak csendesesen szól a tanító felé:

— És gyengén süllyedő irányzat, ... azt is mondta ...

Ezt a süllyedő irányzatot maga sem érti nagyon, de úgy mondja, mint egy vigasztalást. Az öreg Gál pedig legyint. Nem fölényesen legyint, inkább fáradtan: csak úgy leejti csuklóból a kezét:

— Ha gyönne ... Csakis délnyugatról gyönne ... A Dunántúl ... A Tiszántúl sose, mer arrul elszíjja a Hortobágy ...

Szuszogva sóhajt:

— Hatvanháromban, ... így volt hatvanháromban is ... Csak néztük az eget, oszt minden elégett.

Még magot is a bécsi kormánytul kaptunk ...

A csendőr nézi: legfeljebb, ha hatvanéves az öreg Gál és mégis úgy beszél, mintha ő kapta volna a vetőmagot Bécstől ...

— Az apjátul hallotta, Gál úr? ...

Ennek a szigorításnak nagyon helyes indoka az, hogy aki idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjainak vagy érdekükben működő személynek kémül ajánlkozik vagy részükre kémtevényt vállal, már ezzel a cselekményével bizonyosságát adta annak, hogy az állam legveszedelmesebb ellenségei közé tartozik. Ennélfogva a legsúlyosabb büntetés sem éri őt érdemtelenül. De figyelembe kell venni, hogy a kémül ajánlkozó vagy kém gyanánt működő személy tevékenységét egész terjedelmében rendszerint nem sikerül felderíteni. Az állam érdekeinek védelme parancsolja tehát, hogy a kémkedésre elszánt egyén ellen elrettentő, illetőleg őt ártalmatlanná tevő büntetés alkalmaztassék akkor is, ha tevékenységét még nem kezdte meg, vagy annak részleteit sikerrel palástolta el.

A fentiekben ismertetett szigorúbb büntetési tételket csak a törvénytörvény novella hatálybalépte után elkövetett bűntettekhez lehet majd alkalmazni.

Nem szenvednek módosulást sem szövegezés, sem büntetési tételeik tekintetében a hűtlenségnek a már ismertek szerint az 1930. évi III. törvényekkel szabályozott többi cselekményfajai.

Nevezetesen ezentúl is — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — két évig terjedhető fogházzal sújtott vétségként büntetik azt, aki a magyar állam katonai védelmét szolgáló berendezésről vagy intézkedésről az illetékes hatóság engedelmével nélkül vázlatot, tervet, leírást vagy fényképet készít vagy közlést, úgyszintén aki hivatalos őrizet alatt lévő ilyen vázlatot, tervet, leírást vagy fényképet jogosulatlanul magának vagy másnak megszerez vagy lemásol. Ugyanígy, aki titkon vagy csellel belépődzik oly helyre, ahová a belépést

az illetékes hatóság az állam katonai védelme érdekében a közönségnek megtiltotta.

Ezentúl is öt évig terjedhető fogházzal büntetik azt, aki gondatlanságból hoz nyilvánosságra, gondatlanságból közöl illetéktelen személlyel, avagy egyébként más módon tesz gondatlanságból hozzáférhetővé illetéktelen személynek, közhivatalnok állásánál, hivatalos megbízásánál vagy a hatósággal szemben fennálló szolgálati vagy szerződéses viszonyánál fogva birtokába vagy tudomására jutott katonai titkot vagy a magyar állam egyéb fontos érdekeit, így különösen nemzetközi vagy gazdasági helyzetét érintő más titkot; nemkülönböztetve azt az egyént, aki nem kikémlelés vagy jogosulatlan megszerzés által tudomására jutott ily titkot gondatlanságból hoz nyilvánosságra, vagy gondatlanságból közöl illetéktelen személlyel avagy ugyanígy más módon tesz ilyennek hozzáférhetővé, ha ezáltal az állam érdekeit veszélyezteti.

Továbbra is egy évig terjedhető fogházzal büntetendő, — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — aki katonai titkot, vagy a magyar államnak biztonságát vagy egyéb fontos érdekét érintő más titkot tartalmazó ügyiratot vagy egyéb tárgyat magánál tart anélkül, hogy arra jogosítva volna.

Megmaradt az öt évtől tíz évig terjedhető fegyház büntetési tétele a hűtlenség büntette gyanánt minősülő annak a ténykedésnek, ha valaki oly hamis vagy hamisított iratot, rajzot vagy egyéb valótlan adatot, amely valószínűsége esetén katonai avagy más (állam)-titok volna, idegen állam hatóságával, külföldi szervezettel, megbízottjával vagy érdekükben működő személlyel közöl, ha a közlés alkalmas arra, hogy az állam katonai vagy egyéb fontos érdekét veszélyeztesse. Ugyanígy annak a bünte-

— Attul. Meg az öregektől... Én csak hetvenegybe születtem, de sokat hallottam... Hogy nagy romlás vót: a járásokon döglődve feküdt a sok esett jószág, meg a zsuppot is felétették a marhákkal... Úgy mesézték, hogy hatvanhá — — —

Egy autó jött az úton süvöltve. Hatalmas, acélikék kocsis. Egy fehérsapkás lány, kissé hátradőlve, biztosan, könnyedén és mosolyogva tartja kezét a kormánykeréken; mellette egy porköpenyes férfi és hátul elegáns, sárga bőröndök... Jól mennek: erős tempóban, de pontosan a baloldalon; a rendszám táblán élesen ülnek a számok. Egy pillanat és elzuhogtak, csak a porfelhő maradt utánuk...

— Nno, örülhetnek, hogy süt a Nap... ezek örülhetnek... az ótósok...

Ezt mondja Gál Márton. Gál Mártonnak háromszáz hold földje van, az egyik fia orvos, a másik tiszteletbeli szolgabíró és most mégis olyan keserű sötétséggel nézi a messzeségbe szökő autót, mint Dózsa Gyuri jobbágya a földesúr batárját...

— Hát, Isten velük...

— Isten vele...

Elválnak. A csendőr tolja maga mellett a gépet, mert a tanító jön vele egy darabon... A tanító felgyürt nadrágban talpal mellette a porban és cugos cipőjéből hátul kiállnak a fülek. Magas duplagallérja egészen megpuhult a nyakán. A tanító mindig ilyen magas gallérokat hord, rövid szivarokat szív és mindig ilyen csendesén beszél:

— ...csak a Dombi-tanyáig megyek magával, őrmester úr... Tudja, ebben a tejszövetkezetben járok... Meg kéne csinálni, bizony meg kéne, de nem lehet a gaz-

dákkal beszélni... A szárazság miatt... Legelő kell a tejhez, tanító úr, azt mondják. Meg, hogy ki tud majd jószágot teletetni, ha így marad az idő... De nem is igen beszélnek, inkább a felhőket várják... Pedig lássa: ez a szövetkezet jó volna. A városoknak is jó, nekünk is jó; megakadályozná az indokolatlan árhullámozást és a fogyasztók szempontjából...

Lassan beszél, komolyan, üzleties meggyőző hangon, mint egy tőzsdeügynök... Talán igaza is van... Biztosan igaza van, hiszen hét gyereke van... Aztán lecsuklik a feje a magas duplagallérra:

—...de lássa, őrmester úr, a mi urunk: a május. Májusban elszakadunk a falutól és várostól, a gazdakör-től, kaszinótól, szövetkezettől, nagyvendéglőtől, elszakadunk perekeltől, a politikától, az asszonyoktól és mindentől... Mindentől... Májusban csak a földet látjuk és felette a felhőket, vagy a kék eget és szörnyű, lefojtott izgalmat hurcolunk magunkban harminc napig... Harminc napig csak ver dörömbölve a szívünk, ha felhők torlódnak a Duna felől és elsápadunk, ha hajnalban tisztán látjuk az eget... A mi mezőinken nincs majális, mert nekünk eső kell; nekünk felhők kellene, gomolygók, záport hozók és nem csillagos ég és holdfény... A május, a mi májusunk nem a tavaszi örömei ideje, nem szerelem, szép játék, nem virágfakadás, hanem harc, igenis harc, csata a felhők frontján, soha le nem mondó küzdelem, fellelegzés és zsibbadt várakozás, munka, nyers élet, kenyér és búza... Búza!... És hallotta, mikor az öreg Gál hatvanháromról beszélt?... Szinte sötétén esett ki a száján ez az évszám, mintha ezerötvenötvenhatról, vagy negyvenkilencről beszélne: katasztrófa leng a számok felett... Az öregek meghalnak, új gene-

tése is, aki ily közlés céljára a hamis vagy hamisított iratot vagy rajzot készíti, avagy a valótlan adatot koholja. Ezzel azokat az üzelmeket toroljuk meg, amikor egyesek — és ez főleg a háború óta fordul elő gyakrabban — politikai vagy katonai viszonyaink titka gyanánt valótlan-ságot a valóság hitelesnek látszó mezébe öltöztetve (hamis vagy hamisított okirat, fénykép stb. alakjában) idegen állammal vagy külföldi szervezettel közölnek s ezzel országunkra súlyos bel- és külpolitikai veszélyt idéznek fel.

Három évig terjedhető államfogházzal büntetendő, ha polgári büntetőbiráskodásnak alávetett egyén az illető, aki olyan időben vesz hitelt érdemlő tudomást arról, hogy a hűtlenségi fejezetben büntetettnek nyilvánított cselekmény elkövetése céloztatik, amíg annak megakadályozása még lehetséges és arról a hatóságnak*), mihelyt teheti, jelentést nem tesz, kivéve ha a célba vett büntett abbahagyott. Viszont a katonai büntetőbiráskodás alá tartozó egyéneknek, — akikkel szemben fokozottabb követelmények támasztása és fokozottabb szigor alkalmazása is indokolt — három évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, aki a célba vett hűtlenség feljelentésére vonatkozó ugyanezt a feljelentési köteleességet elmulasztja, nemkülönbén aki az ellenséggel egyetértésbe bocsátkozás, neki való ajánlkozás, titok kikémlelés és elárulás stb. által valaki részéről elkövetett hűtlenségről hitelt érdemlő tudomást szerezve, arról mihelyst lehetséges a felsőbbségnek jelentést nem tesz, valamint — noha önmagának vagy hozzátartozójának veszélyeztetése nél-

*) Katonai egyénekkal szemben — tekintettel ezek fölötté alarendeltségi viszonyaira — felmerülő esetben a „hatóság” kifejezést tág értelemben kell venni.

kül könnyen megakadályozhatná — a hűtlenség elkövetését meg nem akadályozza.

Még kell még jegyeznünk, hogy a katonai büntetőbiráskodás körében a kémkedésnek és a titok éárulásának mind a katonai, mind pedig más államtitokra vonatkozóan elkövetett valamennyi hűtlenségi esetében a katonai büntetőtörvénykönyv (Ktbtk)-nek a fiatalokú katonákra vonatkozó 43., 44. és 46. §-ai nem nyernek alkalmazást. Az ily büntetettre a törvényben megállapított büntetés alkalmazása tehát független a tettes életkorától.

A portyázási idő kérdése.

Írta: GERGELY ENDRE ny. százados.

(2. közlemény.)

Mielőtt áttérnénk a jelenlegi rendszerünk megbeszélésére, vizsgáljuk meg azt a rendszert, amelyet az 1911-ben kiadott Szolgálati Utasítás Tervezete kívánt életbeléptetni, amelynek életbeléptetése azonban elmaradt, továbbá az 1922. és 1924. években kiadott Szolg. Utasítás Tervezeteknek az őrzési beosztásokra és pihenőkre vonatkozó tervezett rendelkezéseit.

Az 1911. évi Tervezet szakított az akkor gyakorlatban volt rendszerrel és külön-külön állapította meg a menetelésre, a tereptárgyak leportyázására és a lakossággal való érintkezésre, továbbá a pihenőkre számítandó időt.

A menetelésre, sík terepen, a mellékterep leportyázásával együtt kilométerenkint 16 perc volt számítva, úgy, mint a fentebb tárgyalt 1882. évi parancs számította. Emelkedő, hegyes vidéken annyi idő lett volna számítandó, mint amennyi a gyakorlat igazolása szerint az út megtételére szükséges. Tereptárgyaknál, azok nagy-

ráció jár a földeken és a nagy aszályról ma úgy beszélnek, mint ahogy én beszéltem a gyerekeknek Rigómezőről, Mohácsról és Világosról... Csak ezért mondom mindig, hogy a búzamezőknek is van történelme... De én itt letérek a Dombi-tanyához... Jó utat kívánok...

— Isten vele, tanító úr...

És elmegy a kis öreg tanító. A dülőúton megy, lötyög a lábán a felgyürt nadrág... Mesgyn megy a tanító, át a földeken, a búzaföldeken, amiből neki egy barátja sincs ugyan, de amit mégis csudálatos és csendes szavakkal tud szeretni... A kakastollas pedig néz utána egy kevés ideig, aztán megigazítja hátán a puskát és felugrik a gépre...

Lejtős úton gurul lefelé, hátra sem néz. A zökkenők-nél néha megcsörren a kard, futnak mellette visszafelé a fehér kilométerkövek és barnatörzsű fák s a napfény vörösen ül a mezőkön. Alkonyodik... Akkor ráfutott a deszkahídra és látta már messziről a faluja tömzsi kis tornyát...

És akkor történt. A híd után történt... Valami dübörgést, mély és messzi dübörgést hallott a háta mögött, mintha megrakott kocsik mennének át deszkapallókon... Hátrafordult és a híd felé nézett, de a híd üres volt... De a törökhatári szőlők felett, ahol az előbb csak egy apró felhő úszott, most tentakék volt az ég... És akkor megint hallotta a távoli dübörgést...

Ott állt az úton és megcsapta egy gyors, forró szél-roham. Nagy, fodros hullámok szaladtak végig a zöld táblákon, hirtelen elbukott a Nap, viharsápadtságban terültek szét a földek, az árkokban reszketni kezdtek a fűszálak és titokzatosan susorogtak az útmenti szederfák. És a törökhatári dombok felől újra megdördült az ég, most tompán és rengve...

Felhők jöttek délnyugatról.

Taposta a pedált, rohanva vette az utat és a szél repkedve cibálta kalapja mellett a tollakat... Háta mögött felfujt arccal jött a zivatar és szürke felhőrongyok nyargaltak már a feje felett... Ó, emberek, testvérek, vára-kozók, felhőesők, májusi bajtársak: itt az eső! Itt jön az eső a Dunáról...

A tömzsi torony már közel fehérlett, a falu lapult a sötét lombok között... Közel volt és mégis fékezett a második számú tereptárgynál... A második számú tereptárgy egy útkaparóház volt és az útkaparóház sarkánál ott állt egy másik csendőr, egy öregebb, szikár kakastollas és hosszú szuronya úgy nyílt bele az elfekedetett égbe, mint valami villámhárító... Csak állt ott és nézte a közeledő kerékpárost.

Az pedig leugrott a gépről és csattant egyet a sarka:

— Tiszthelyettes úr, alázatosan jelentem az útvonalat a második számú tereptárgyig esemény nélkül leportyáztam...

Néztek egymással szembe, csendben és mozdulás nélkül. Feszültség remegett a levegőben...

És akkor citromsárgán lobbant fel egy rojtos villám... Felreccsent az ég és zúgva kezdte verni a földeket a zápor... Szép, erős eső volt...

— Csak jég ne jöjjön...

— Most már nem jön, tiszthelyettes úr.

Az útkaparóház erébe alatt így álltak ketten, kissé meghajtott fejjel. Körülöttük záporba takarva ködlöttek a búzamezők...

Csak hallgatták, hogy öblög a víz felettük az esőcsatornában és egy szót sem beszéltek.

sága és fontossága szerint, azok leportyázására és személyes érintkezésre 5 perctől 4 óráig terjedő idő lett volna számítandó. Olyan nagy kiterjedésű községre nézve, melyet négy óra alatt sem lehetett volna leportyázni, az volt a rendelkezés, hogy annak minden alkalommal más-más része essen részletes leportyázás alá. Figyelő- és lesállásra minden őrzőjáratban 1 óra volt számítandó. Az így kiszámított időhöz hozzá volt adandó pihenőkre annak fele, úgy, hogy az egész szolgálati idő egyharmad része pihenőre jusson.

Ha a jelenlegi Szut. 7. mellékletében feltüntetett I. számú őrzőjárat idejét a fenti elvek szerint kiszámítjuk, a következő eredményt kapjuk:

26.1 km távolság 16 percével kereken	7 óra
1 községnél	2 óra
6 tereptárgynál 15—10 perc.	2 óra 10 perc
lesállás	1 óra
összesen	12 óra 10 perc
ehhez pihenőre a fele	6 óra 5 perc
az egész szolgálat ideje	18 óra 5 perc

Ha a lesállást nem számítjuk, akkor a szolgálat ideje 16 óra 45 perc.

A pihenőkre vonatkozólag a Tervezet a következő rendelkezéseket tartalmazta. Négy óránál hosszabb portyázás után a pihenő az egész szolgálati idő egyharmada. Négy órán aluli portyázásnál kispihenő jár, még pedig minden óra után 10 perc. Négy órát meghaladó portyázás után kispihenő nem jár, hanem csak nagy- és középpihenő. A nagy- és középpihenőkre a portyázási idő fele, azaz az egész szolgálati idő egyharmada volt számítandó. A középpihenő időtartama 1—3 órában volt megállapítva és legalább négy órai portyázás után illetékes. A nagypihenő legalább 8 órai portyázás után járt és időtartama 4—6 órát tett ki. Nagypihenő a 22 órától 3 óráig terjedő időben lehetőleg nem volt tartandó.

Összefoglalva az 1911. évi Tervezet rendelkezéseit, megállapíthatjuk, hogy sík terepen elegendő időt adott az őrzőjárat útvonalának a leportyázására, amely idő elegendő volt a mellékterep leportyázására is. Emelkedő terepen a menetelésre szükséges időtöbblet kiszámítására nem adott kulcsot, hanem annak megállapítását gyakorlati úton kívánta. Ez az előbbi módnál alkalmasabbnak is látszik, mert helyes eljárás mellett biztosította azt, hogy a valóban szükséges idő a járőr rendelkezésére álljon, amit kulcsszámok alkalmazásával csak tökéletlenül lehet elérni. Gondoskodott a Tervezet arról is, hogy a községek és más lakott helyek leportyázására és a lakossággal való érintkezésre annyi ideje legyen a járőrnek, amennyire szükség van. A tervezett intézkedéseket általában célszerűeknek mondhatjuk.

A pihenők rendszerében a Tervezet általában megtartotta az 1903. óta érvényben volt rendszert, azzal a lényeges különbséggel, hogy a 6 órát meghaladó szolgálatoknál a kispihenőket eltörölte. Ezzel az 1903-as rendszerrel szemben a pihenők egyharmad részétől a járőrt megfosztotta. A kispihenők elvesztése azonban nem esett volna olyan súlyosan latba, mint azt első pillanatra gondolni lehetne, mert — legalább ott, ahol lakott tereptárgyak nem túlságosan ritkán következnek egymás után — a „személyes érintkezés” alkalmával módjában állott volna a járőrnek magát kifújni, mert hiszen a személyes érintkezés, amelyre az idő meg volt adva, űlve is történhetik. Azt a rendelkezést, hogy a nagypihenő egyik napról a másikra át ne terjedjen, a Tervezet úgy változtatta meg, hogy 22 óra és 3 óra között nagypihenő ne tartassék. Ezzel biztosítani akarta azt, hogy a portyázó járőrök éjjel útban

legyenek. Az egész éjjeli portyázásnál nem könnyű eldönteni, hogy az az előny, hogy e bünözésre előszere-ttel felhasznált időben több járőr vigyáz a közbiztonságra, felér-e azzal a hátránnyal, hogy az őrzőjárat jelentékeny része sötétben portyáztatik, holott annak nappal történő leportyázása talán több eredménnyel járna. A bünözők kedvelt ideje úgyis inkább a korai és késői éjjeli órák. A késői éjjeli órák pedig az évszakok szerint korábbra vagy későbbre esnek, esnek a 3 óra utáni időbe is.

Az 1911. évi Tervezet ismertett rendelkezései belekerültek a jelenleg érvényben levő romániai csendőrségi szolgálati utasításba. Ennek erre vonatkozó szövege a Tervezet szövegével igen sokszor szóról-szóra megegyezik.

Az 1922. évi Szolgálati Utasítás Tervezete a portyázásra, a tereptárgyaknál való tartózkodásra, a lesállásra és a pihenésre szolgáló időt ismét kilométerenkinti átlagban szabta meg, még pedig az első 24 kilométerre kilométerenkint 30 percet, a további kilométerekre 40 percet számított. A pihenőkre a hat órát meghaladó szolgálat egyharmada volt szánva.

Az 1903. óta fennállott rendszer megbeszélésénél tett megállapításaink alapján a kilométerenkinti 30 perc kevés. Mert, ha

menetelésre	13½ percet
egyéb teendőkre	6½ percet
pihenőkre	10 percet
összesen	30 percet

számítunk, akkor a mellékterep leportyázására nem jut idő és a községek leportyázására és a lakossággal való érintkezésre fennmaradó idő sem éri el a régebben számított kilométerenkinti 8 percet.

Ha menetelésre	16 percet
egyéb teendőkre	4 percet
pihenőkre	10 percet
összesen	30 percet

számítunk, akkor a mellékterep leportyázására jut ugyan idő, de a községek leportyázására, stb.-re kilométerenkint csak 4 perc marad, ami — mint fentebb kimutattuk — nem elegendő.

Ha a kilométerenkinti 40 percet osztjuk el, akkor	
menetelésre	16 percet
egyéb teendőkre	10¾ percet
pihenőkre	13¼ percet
összesen	40 percet

kapunk, tehát a 40 perces kiszabattól rendes körülmények között mindenre jut megfelelő idő. De az elvégzendő szolgálati teendők mennyisége nem függ attól, hogy azokat az őrsállomástól 24 kilométernél kisebb vagy annál nagyobb távolságra kell-e elvégeznünk, ez tehát a 30 perces kiszabattól 40 percre való felemelését nem indokolja meg, sem az, hogy ezeket a fáradt járőr lassabban tudja csak elvégezni. A felemelést az indokolná, hogy a járőr a szolgálata elvégzésére azért kapjon hosszabb menet után több időt, mert a beálló fáradtság több pihenőt kíván meg. A kilométerenkint pihenésre jutó idő így 10 perc helyett 13¼ percre emelkedik, de azért megmarad a szolgálat ideje egyharmad részének. Vagyis, ha hosszabb a pihenő, hosszabb a szolgálat is. A célt úgy lehetett volna elérni, hogy a 24 kilométer megtétele után a felemelt kilométerenkinti portyázási időből egyharmad részről több idő jutott volna pihenésre.

A Szut. 7. mellékletében feltüntetett I. számú őrzőjárat a fentiek szerint kiszámítva a következő időt adja:
 24 km távolság 30 percével 12 óra
 2 km távolság 40 percével 1 óra 20 perc
 Összesen 13 óra 15 perc

Ha Mogyoród község leportyázására még 2 órát hozzáadunk, akkor 15 óra 15 perc.

Mivel a kilométerenkinti átlagidő sík terepre és a legegyszerűbb viszonyokra volt számítva, az 1922. évi Tervezet úgy rendelkezett, hogy, ha nehezen járható hegyes terepen kellett portyázni, vagy nagy kiterjedésű község esett az őrzőjáratba, az őrzőjárat ideje a megfelelő idővel már az őrzőjárat beosztás szerkesztésekor felemeltessek. Ha az így megállapított idő rossz időjárás, vagy az utak rossz állapota miatt nem látszott elegendőnek, az őrsparancsnok feladata volt azt a járőr kivezénylésekor még megtoldani. A Tervezet rendelkezései tehát megfelelően rugalmasak voltak, de ilyen körülmények között a kilométerenkinti alapidő megszabásának sok létjogosultsága nem volt.

Az 1922. évi Tervezetnek a pihenőkre vonatkozó rendelkezései hasonlóak az 1911. évi Tervezet rendelkezéseihez. De az abban megkülönböztetett kis- és közép- pihenőket kispihenő néven összevonja. Ennek a kispihenőnek a leghosszabb tartama 3 óra. Az ennél hosszabb pihenő nagypihenő, amely 6 óra hosszat tarthat. Hat óránál rövidebb szolgálat esetén óránként 10 perc, hat óránál hosszabb szolgálatban óránként 20 perc pihenő illetékes, vagyis az őrzőjárat idejének egyhatod, illetve egyharmad része. Nagypihenőt 22 és 3 óra között csak indokolt esetben szabad tartani.

A Szolgálati Utasításnak 1924. évben kiadott Tervezete szintén kilométerenkinti átlagidőt állapított meg, de háromféle kiszabásban. Sík vidéken és 300 méteres abszolút magasságig emelkedő területeken kilométerenkint 25 percet, 300-tól 800 méteres abszolút magasságig emelkedő területeken kilométerenkint 30 percet, 800 méteren felül emelkedő hegyvidéken kilométerenkint 40 percet. Amit az abszolút magasságokra nézve figyelembe kell venni, fentebb már kifejtettük. Az első kiszabathoz előfordulhatnak 200 méteres, a másodiknál 500 méteres és azon felüli relatív emelkedések, a harmadik kiszabathoz Csonkamagyarországon csak kis területen alkalmazható. A kilométerenkinti időkiszabathoz szükségesnek látszik, jóllehet a Tervezet úgy intézkedett, hogy községeknél, valamint olyan tereptárgyaknál, amelyeknek leportyázására fél óra nem elegendő, a leportyázásra szükséges időt külön meg kell állapítani és ahhoz pihenőre a megállapított idő egyharmadát (nyilvánvalóan elírás „felét” helyett) hozzá kell adni. Pihenőkre az egész szolgálati idő egyharmada illetékes. Az őrsállomást rendes szolgálatok alkalmával nem kell leportyázni.

A fentiek szerint kiszámítjuk a Szut. 7. mellékletében feltüntetett I. számú őrzőjárat idejét.
 26.1 km távolság 25 percével 10 óra 50 perc
 Kézai szeszgyár leportyázására 1 óra
 Mogyoródi község leportyázására 2 óra
 Összesen 14 óra

Az eddig kiszámítottak közül a legkisebb idő.

Az 1924. évi Tervezetnek a pihenőkre vonatkozó rendelkezései majdnem teljesen megfelelnek az 1922. évi Tervezetének. A szolgálat idejének egyharmada pihenő. Van kispihenő (3 óráig) és nagypihenő (6 óráig). Nagypihenőt 22 és 3 óra között rendszerint nem szabad tartani.

Áttérünk a jelenleg érvényben levő Szolgálati Utasítás idevágó rendelkezéseinek megbeszélésére.

A Szut. kilométerenkinti átlagos portyázási időt állapít meg különböző kiszabásban, amelyben a pihenőkre szánt idő is benne van; ez a portyázási idő az útvonal megtételére, a mellékterep leportyázására és a kisebb lakott helyek leportyázására van szánva. Ehhez az időhöz hozzáadandó: 1. minden község és ipartelep leportyázására annyi idő, amennyit az megkíván, 2. ha az őrs álmáshelyét is le kell portyázni, az ehhez szükséges idő, 3. ha les tartandó és az félóránál hosszabb időt vesz igénybe, a lesállás időtartama. Mindhárom esetben a feladatot megkívánó időhöz annak fele még hozzáadandó a pihenőkre, úgy, hogy a pihenőkre szánt idő, az egész külön hozzáadott idő egyharmadát tegye ki. A kilométerenkint megállapított idő egyharmad része szintén pihenőkre jár. Pihenő kétféle van. Három órát meg nem haladó kispihenő és hat órát meg nem haladó nagypihenő. A pihenő egyik napról a másikra rendszerint nem terjedhet át.

A vázolt rendszer elveiben feltétlenül helyes. Fontos intézkedése, hogy a községek, stb. leportyázására külön állapítja meg az időt, még pedig korlátozás nélkül, a valóságos szükségletnek megfelelően. Így a községek megfelelő leportyázása biztosítva van, és nem függ attól, hogy a kilométerenkint megszabott portyázási időből mennyi marad a községek leportyázására. Ennek folytán a kilométerenkinti portyázási idő kulcsát le lehetett szállítani, mert annak nem kell tekintettel lennie a községek leportyázására szükséges időre. Ez azért öröndetes, mert olyan kilométerenkinti időkulcsot, amely minden esetben megfelelő volna, nem is lehet megállapítani, mert ugyanolyan kilométertávolságú őrzőjáratban több vagy kevesebb község lehet, úgy, hogy a portyázási idő esetleg talán sok, más esetben pedig kevés.

Vizsgáljuk meg részleteikben a Szut. által megállapított kilométerenkinti időkiszabásokat.

Aszerint, hogy sík, vagy hegyes-e az a vidék, ahol a portyázás történik, a kilométerenkinti időnek három alapkiszabata van, még pedig: 300 méteren alul kilométerenkint 30 perc, 300-tól 800 méterig kilométerenkint 36 perc, 800 méteren felül kilométerenkint 44 perc. A 36, illetve 44 perces portyázási időt csak akkor szabad számítani, ha az őrskörlet terepének legalább kétharmadát 300—800 méteres, illetőleg 800 méternél magasabb emelkedések borítják; ha az arány kétharmadnál kisebb, mindig az alacsonyabb portyázási időt kell megállapítani. Hogy a magassági határok abszolút, vagy relatív értelemben veendők-e, az a Szut-ban nincs megmondva, de a szövegből kiviláglik, hogy abszolút magasságokról van szó. Már említettük, hogy a magassági határok megállapításával a kívánt célt csak úgy érhetjük el, ha relatív magasságokat veszünk figyelembe. A most tárgyalt magassági határok ezt megerősítik. A régebbi Utasításunk sík területet, 300 méteren aluli és 300 méteren felüli emelkedéseket különböztet meg. A Szut. a sík területet és a 300 méternél alacsonyabban fekvő területeket összefogja, ami nem mondható éppen szerencsésnek, mert — Csonkamagyarországról lévén szó — magában ebben a csoportban 200 méteres relatív magassági különbségek is előfordulhatnak. Ez pedig már olyan különbség, hogy nem fogható össze a sík területtel. A 300 métert meghaladó magasságokat a Szut. két részre bontja, amennyiben felvesz egy 800 méteres magassági határt is. Hogy miért éppen 800

métereset, azt nem lehet a Szut-ból kivenni, sem pedig arra másként rájönni, az azonban kétségtelen, hogy Csonkamagyarországon csak aránylag igen kis területek találhatók, amelyek 800 méternél magasabban fekszenek. Lényegileg csak a Mátráról és a Bükkről lehet szó, itt is igen kevés 800 méternél magasabban fekvő lakott helyel.

Számítsuk ki, hogy a 30, 36 és 44 perces kilométerenkinti időszabattól mennyi esik a menetelésre, a tereptárgyaknál való tartózkodásra és a pihenőkre. A kilométerenkinti 30 perc egyharmada, azaz 10 perc a pihenőkre esik. A megmaradó 20 percből 5 perc jut a tereptárgyak leportyázására, illetve az azoknál való tartózkodásra és 15 perc a menetelésre. A kilométerenkinti 36 percből 12 perc esik a pihenőkre, a megmaradó 24 percből a tereptárgyaknál való időzésre szintén 5 percet számítva, a menetelésre 19 perc jut. A kilométerenkinti 44 percből a pihenőkre esik 14,6 perc, a megmaradó 29,4 percből az 5 perc levonásával a menetelésre 24,4 perc marad. Tehát a 300 méteren aluli területeken 15 perc, a 300—800 méter közti területeken 19 perc, a 800 méternél magasabb területeken 24,4 perc jut egy kilométer megtevésére a mellékterep leportyázásával együtt. De ez a 15, 19, illetve 24,4 perc nem úgy értendő, hogy ennyi idő alatt tesz meg a járőr egy kilométert, mert ennyi ideje arra nem jut. Még pedig azért nem jut, mert rövid, legalább néhány perces pihenők nélkül portyázás közben nem lehet meglenni. Minél magasabba, minél meredekebben kell felmenni, annál sűrűbben van szüksége a járőrnek pihenőre, ha csak néhány percesre is, hogy kifújassa magát. Az ilyen rövid pihenőkre az időt nem lehet a pihenőkre szánt időből elvenni, mert ez az idő a kis- és nagypihenőkre fordítandó és a szolgálati lapon kimutatandó. Az ilyen rövid pihenőkre az idő csak a menetelési időből vehető el. Ha például a 30 perces szabattól feltesszük, hogy a járőr percenként 100 lépést, azaz 75 métert tesz meg, akkor egy kilométer megtételéhez 13,2 percre van szüksége és így a 15 perces menetelési időből kilométerenkint 1,8 perc marad az említett rövid pihenőkre, ami óránként 7,2 percet tesz ki. Ha a járőr sík vidéken halad is, a percenkénti 100 lépéses menetütem tekinthető a legnagyobb gyorsaságnak, amellyel haladhat, amiből az is következik, hogy még sík vidéken sem tud a portyázásnál arra időt megtakarítani, hogy azzal a portyázási időt a nagyobb magasságú területeken megtoldja.

Hogy a terepemelkedéseknek a portyázási időre való befolyását jobban láthassuk, vizsgáljuk meg azt egy példán. Ez a példa azt is jól szemlélteti, hogy a 300 méteres magasságon aluli területeken a kilométerenkinti 30 perces portyázási idő nem mindig felel meg. Az itt számba veendő emelkedések ugyanis mind 300 méteren aluliai.

A katonai menetelnél a magassági különbségeket úgy szoktuk figyelembe venni, hogy minden 300 méter, vagy más kulcs szerint minden 400 méter emelkedésre felfelé egy órát, lefelé pedig fél órát számítunk a vízszintes távolság megtételére szükséges időn kívül. Mivel itt nem nagy emelkedésekről van szó, elég, ha a kisebb kulcsot alkalmazzuk, vagyis minden 100 méter emelkedésre felfelé 15 percet, lefelé 7,5 percet számítunk.

(Folytatjuk.)

A hévizi „Horthy Miklós“ csendőrségi gyógyház felavatása.

Hévizre utazóban aranylő búzatenger kellős közepén robot a balatoni gyors. A májusi szárazság híreitől megriadt pesti utas mohón nézi a vetést és felszakad belőle a megkönnyebbülés sóhaja: nincs katasztrófa. Elég magas a búza szára s a kalász alázatosan hajladozik az élet súlya alatt. Ha mi szeretjük a magyar földet, ő is megteszi értünk a magáét, megtermi a kenyeret az esőtlen tavasz után is. Szűkösén talán, de megadja...

Mikor a vonat kibújik a dombvonulatból s felcsillan a Balaton opálszínű tükre, az utas órákhozát néz, gyönyörködik kifelé az ablakon: Keszthelyig a magyar tenger partján futnak a sínek.

Már azért is érdemes Hévizre ellátogatni, hogy végigrepüljön a szem ezen a szépséges természeti kincsünkön, a Balatonon, mely végre ébredezni, tollászkodni kezd évszázados árvaságából. A hírükre-multjukra büszke — s talán kissé gögös — öreg fürdőket új telepek, villasorozatok összefüggő óriásfürdővé szövögetik egybe, a nagyvonalu balatoni élet most már csakugyan bontogatja szárnyait.

Öröm nézni az egészséges életerőt, ami a Balaton mentén újabban nekilendül. S a víztükör gyönyörű. Csalogatóan fodroz felénk, néhol közvetlenül a sínek alatt simulnak el a játékos hullámok, jóformán egy kiadós hajlás kellene csupán, hogy bársonyos vizükben megmártogassuk a kezünket. És végesvéig tömérdek facsemete: a Balaton igazi jövője. Gyengécske, karóval támogatott kis fapalánták, de minden fa így kezdte valamikor.

Befut a vonat Keszthelyre, autón száguldunk Héviz felé, hogy egy héttel a megnyitás előtt körülnézzünk az új csendőrségi gyógyház portáján. Hamarosan feltűnedeznek a hévizi villák a lombok közül, de mindnek föléje magaslik, messziről szembetűnik a mi gyógyházunk nemeseen egyszerű vonalú, szép épülete.

A postánál kiszállunk az autóból, előttünk a szépen gondozott, gyönyörű öreg fák alatt terülő sétány, rajta napfényes délelőtti hangulat. A padokon pihenő emberek, derű, nyugalom az arcokon. Ugy látszik, a pihenésen kívül itt semmi sem történik s ami igen, az is csak a pihenők körül. A munkás-mindennapok rohanásából idecsöppent idegekre pillanatok alatt rátelepszik ez az egyetemleges, zsongító nyugalom s mikor a sétány egyik sarkából halk, finom cigánymuzsika csendül, csak a szemet kell becsukni, hogy végleg elmerüljünk ebben az álmodozó harmóniában.

De mi nem ezért jöttünk. Ellenkezőleg: látni...

*

Benyitunk a csendőrségi gyógyház kapuján: szorgalmas kezek csinosítgatják a parkot. Néhány hónappal ezelőtt feltúrt, dimbes-dombos, nyers földtömeg volt ez a domboldal s most virágágyak, gyepszönyegek, fák, bokrok virulnak rajta. Egyik-másik fácska gyanusan nagy s csakugyan: ezeket földágyukkal együtt telepítették ide.

Maga a tény, hogy ez a park nemcsak a nevében az, hanem valóságos, eleven kert, bizonyítja, hogy ügyességgel, akaratlansággal, szeretettel mindent meg lehet mozgatni. Az emberi munkának az is komoly eredménye, hogy a terméskövek hatalmas épülettömb rendszerébe tömörülnek, de abban benne van már a szív is, hogy ezen az agyagösszevisszaságon ennyi idő alatt üde növényélet izmosodott meg; szív nélkül a természetet megmozgatni, szor-

Tündérországunknak legtündéribbje: otthonunk országga.

JEAN INGELOW.

galomra serkenteni nem lehet. Olyan szép ez az idecsalogatott virulás, hogy elmenőben meg kell az egyik rózsát simogatni...

Belépünk az előcsarnokba. Kopácsolás, munkahang pincétől az emeletkig minden sarokból. Fürge szobalány fut végig a folyosón, ránköszön:

— Szébb jövőt!

— Adjon Isten! — fogadjuk jólesően. Mindenfelé dörömböl még a munka zaja, de a csendőrszellem már ideköltözött. Otthon vagyunk...

Az irodában telefonszerelés, a hatalmas öntöltős kályha ontja a falszáritó meleget, mögötte pedig verejtékezve, önfeledten gépel egy gazdasági tiszthelyettes. Se lát, se hall itt senki, csak fúr, farag, kalapál, szerel, veri az írógépet, kinek ami dukál...

— Hol a százados úr? — keressük a gondnokot. A tiszthelyettes felocsudik, eldübörög alóla a szék.

De nem tudja, hol a gondnok. Lehet a raktárban éppen úgy, mint a második emeleten, talán a hátsó parkban, esetleg a gépházban, vagy másutt, ki tudja, hol? Ezekben a hetekben a gondnok csakugyan rászolgál a nevére, hogy megnyitásig mindenütt rend legyen. Talpon és résen kell lenni késő estig, különben semmi se jó. Ezerfelé kell látni és gondolni, rajta a szem a fehérenműhajtogatástól a miniumozásig minden...

Valahonnan mégis előbukkan a gondnok. Bejárjuk az épülettömböt. A nagy, nyitott erkélyről belátni egész Hévizet, de szabad a szem útja a messze távoli dombvidékre is. Köröskörül a természet lombos, búzatáblás, változatos vonalú szépsége, minden együtt, amit városi nyelven szép kilátásnak neveznek.

A tóhoz néhányperces sétával árnyas erdei út vezet, melyet a fürdőigazgatóság előzékenységéből a csendőrségi gyógyház üzembehelyezésekor nyit meg és *Fery Oszkár*-útnak nevez el. A gyógyház magas fekvése megoldja a tó kigözlésének a problémáját is: ide a pára nem jut el. Így aztán kellemes úton közel a gyógyfürdéshez a víz, de megvan az egészséges levegő és a csend is az üdüléshez. A gyógyház helyét a legszerencsésebben választották ki.

A gyógyház épületéről és berendezéséről az a benyomásunk, hogy mindent az egészség, kényelem és szépérzék jegyében oldottak meg, de fölösleges, pazarló luxus nincsen sem rajta, sem benne. A határ, amit ebben szerencsés kezei megtaláltak, az, hogy az aprólékos kényelemig kielégítik a beutaltak pihenési igényeit, de egyetlen fölösleges szeg, túlzott dísz és szín, szükségtelen berendezési tárgy, külön lakosztály és kivételesség sehol. Azonos szobákban ugyanaz a csempézett fali mosdó és berendezés. Az izlésesen ezínezett falakon, világossárga lakkozású ajtókon finom, megnyugtató színhatásokban török meg a lépcsőház narancsszínű ablakán át-szűrődő napsugár s ha a lépcsőkre a most még gombolyagban heverő piros kókuszszőnyegeket is odaképzelnék, bizonyára meg lesznek elégedve a gyógyház tónusával a szépérzék igényesebbjei is. Egyszerű, finom, szép.

A szobákon tágas ablakok, mindenütt erkély. Ha a nap szigorúan tüzel, zsaluk mögé lehet a szobákat hűvösíteni. A tó vízében kifürdött, kiadósan megebédelt szervezet nagyszerűt pihen majd itt délutánoként. A nagy terrazon barátságos pihenőárok, fonott székek. A terraszt zárt részében kártyaasztalok.

Nézzük azonban a legfontosabbat, a konyhát. A hatalmas tűzhely minden csatára készen áll. Kamra valami három is: külön a fűszernek, külön ennek, annak és külön felirat egy ajtón: „Söntés”. A táplálkozásra és

üdítésre szánt épületrész méretei és előkészületei tehát biztatók.

Ezt ígéri az ebédlőben sorakozó csészek is. Lehetetlen észre nem venni hatalmas öblüket. Aki ezekből megkávèzik, csakugyan túl van a reggelin. Koplalni tehát senki sem fog, de mit is érnének a sok kényelemmel, kilátással a syebekkel, ha sok és jó harapnivaló nem akadna mellé...

Belefárad az ember, mire a hatalmas épülettömböt bejárja, de megéri. Jóleső a tudat, hogy testületünk nagyarányú, igen értékes intézménnyel gazdagodott, Hévizen most már végleges otthona van a csendőrnök s hogy az övé, azt senki előtt sem kell tagadnia...

A világháború előtt a csendőr is Pöstyénben s a többi ilyen fürdőhelyen gyógyítgatta a reumáját. Az összeomlás után erre a célra csak Hévizünk maradt, de az akár-melyik mással felveheti gyógyító erőben a versenyt. A csendőrségi szolgálattal tudvalevően velejárnak a reumatikus betegségek, a hévizi fürdőéletbe tehát nekünk is intézményesen be kellett kapcsolódnunk.

A hévizi csendőrotthon tulajdonképpen azzal kezdődött, hogy a honvédelmi miniszter úr az ostffyasszonyfai baraktáborból faanyagot ajándékozott, *Festetich Tasziló* herceg pedig tízévi szolgalmi joggal telket adott s az első szerény hévizi gyógyházunk 1922—23-ban felépült. Tíz év azonban nagy idő egy baraképület sorsában, kezdett tönkremenni s *vitéz Doóry László* ezredes úr, a belügyminisztérium VII. b. osztályának vezetője felvetette a gondolatot, hogy a csendőrségnek szilárd, maradandó ott-hont kell Hévizen biztosítani.

A herceg újabb húsz évre is ideadta volna a telket, de komolyabb építkezési befektetéshez ez az idő nem elegendő, amellet a telek közvetlen a tó mellett a mélyedésben, ingoványos, páras helyen van. Célszerűbbnek látszott tehát, hogy egyszerűsággal szóló befektetéssel gazdaságosan s amellet a csendőrség üdülési érdekeinek is a legmegfelelőbbben rendezkedjünk be ezen a számunkra nélkülözhetetlen gyógyfürdőn.

Előbb vásárlásra gondoltak az illetékesek, volt is ajánlat sok, köztük egy másfélszázazerpengős, de az 1932 szeptemberében megtartott szakértőbizottsági vizsgálat azt sem találta alkalmasnak.

A fejlemények mindjobban az építkezés felé tereltek a figyelmet, erre egyébként már az építőiparnak is nagy szüksége volt. *Vitéz Doóry László* ezredes úr tárgyalást kezdett Hévizszentandrás község előljárásságával a mostani 2500 négyszögöles telek megvásárlásáról. Meg-egyezési alap volt: 24.000 P vételár, ha a telken bő és jó ivóvíz kapható. A múlt év májusában varázsvesszővel 33 és fél méter mélyen megtalálták a vizet, a telket tehát a csendőrség megvette.

Megtörténtek az építkezésre a kiírások, 1933 szeptember 13-án az építkezési bizottság a kereskedelemügyi minisztérium magasépítési, műszaki (gépészeti) osztályának a közreműködésével 16 vállalkozót bízott meg. Fővállalkozó: *vitéz Bácsalmássy Mihály* építész. A bizottság szeptember 20-án kiszállt Hévizre s az építkezés megkezdődött.

Csendőrségi részről és szempontból kezdettől végig *vitéz Doóry László* ezredes úr ellenőrizte, irányította és nem utolsó sorban: szorgalmazta az építkezést. Szám-talan kisebb-nagyobb akadály, nehézség merült fel, de a személyes irányítás folytán rendre minden olyan megoldást kapott, amint az a csendőrség anyagi és kényelmi

Az új hévízi „Horthy Miklós” csendőrségi gyógyház keleti oldala (tishti szárny).

érdekeinek megfelel. Ennek a lelkiismeretes, fáradságos gondosságnak a nyoma meglátszik a gyógyház minden porcikáján az utolsó szegig és fűszálig.

Nem kenyerünk a személyi kultusz és az előljárók legyezgetése, de most nem hallgathatjuk el, hogy *vitéz Doóry László* ezredes úr a maga házat sem építhette volna nagyobb gondnal, lelkiismerettel és körültekintéssel, ezért ezt a hatalmas arányú gyógyintézetünket voltaképpen a maga személyes alkotásának tekintheti, úgy, amint az szépen és mindenképpen sikerülten ott áll a hévízi tó fölött. Ebben az értelemben nem kincstári épület az, hanem a jó gazda hozzáértő gondosságának és anyagiakban is józan számvetésének az alkotása...

Teljes értékű és érdemű munkatársa volt ebben *Körmendy Árpád* g. százados úr, a gondnok, aki nem az irodában kereste a gondnoki hivatás könnyebbik végét, hanem maga is a jó gazda lelkiismeretességével és fáradhatatlanságával merült bele a gyógyház minden ügyesbajos dolgának az érdemébe. Jobbkeze ebben az ezermester *vitéz Molnár Ferenc* törzsermester, felügyelő-altiszt. Mindenhez ért és semmiből sem vonja ki magát. Alig hittük, de úgy van: a tervek alapján maga végezte és irányította a szakszerű kertészeti munkát is. Teljes odaadással szolgálja a gyógyház érdekeit. Derekas munkát végzett a gondnok mellé beosztott *Jenei József* g. tiszt-helyettes és a hévízszentandrásai örsbeli *Kövess István* csendőr is.

A szeptember 20-án megkezdett építkezés november 25-én már elérte az első faleyenleget s megtartották a bokrétaünnepet. Ekkor azonban beköszöntött a korai kemény tél s az építkezést csak február közepén lehetett

folytatni. Minden tekintetben teljes erőmegfeszítést követelő teljesítmény, hogy a gyógyház s különösen a kertje is mostanig elkészült. Sőt, megvalósult az a közben felmerült gondolat is, hogy ha már építkezünk Hévízen, az örs is kapjon a gyógyház telkén otthont. A lak-tanya a telek egyik sarkában felépült, szép és ügyes, mintája lehet a szakszerűen megtervezett és megépített örelaktanyának. Vízvezetéke és fürdőszobája természetesen van, az örs már bent is lakik, az örsparancsnok két-szobás lakást kapott benne.

A gyógyház két szárnyra oszlik: tishti és altishti szárnyra. A tishti szárnyon 3 földszinti, 9 I. emeleti és 11 II. emeleti szoba van, összesen 40 ágygal; az altishti szárnyon 6 földszinti és 10 I. emeleti szoba összesen 39 ágygal. A tishti szobák közül 8 egyágyas, 13 kétágyas, 2 háromágyas, az altishtié közül 3 egyágyas, 8 kétágyas és 7 négyágyas.

Az épülettömbhöz tartozik a gép- és gépkocsiház, a növényház és a gépész lakása. Egyelőre csak hideg vizet ad a vezeték, de a meleg víz számára is megvan a berendezés, remélhetőleg már jövőre meleg víz is lesz a postás-otthon meleg kútjából.

Allandó gépész alkalmazása kézenfekvővé tette, hogy a távoli beszerzésekre amúgy sem kielégítő lovas fogat helyett gépkocsi lássa el a gyógyház élelembeszerzését. A minisztertanács a takarékosági okok miatt forgalomból kivont egyik személygépkocsit oda is adta a gyógyháznak. A vonatkozó rendeletben szabályozott keretek között a beutaltak személyvitelre is használhatják a gépkocsit.

A *Jakabffy Zoltán* kereskedelemügyi miniszteri tanácsos elgondolása alapján kiírt tervpályázatot *vitéz*

Az új hévízi csendőrségi gyógyház nyugati oldala (altiszti szárny). A jobbra levő épület az új örszlaktanya.

Hajas István építésmérnök terve nyerte meg, de betegsége miatt az építkezés lebonyolításában cselekvőleg nem vehetett részt. A lejtős terep miatt az eredeti terven bővíteni kellett; ezt és a műszaki vezetést s tavasztól a műszaki ellenőrzést is *Kossányi Károly* műépítész végezte olyan rendkívüli odaadással, lelkiismerettel és szakértelemmel, hogy a csendőrség legmelegebb köszönetét és háláját kell ezért kifejezésre juttatnunk.

A gyógyház építési ügyeit a kereskedelemügyi minisztérium részéről: *Jakabffy Zoltán* miniszteri tanácsos, osztályvezető irányítása alatt *Gothárd Zsigmond* kir. mérnök és *Sárkány Miklós* miniszteri osztálytanácsos — központi előadók — intézték kiváló szakértelemmel és odaadással, — fogadják érte hálás köszönetünket.

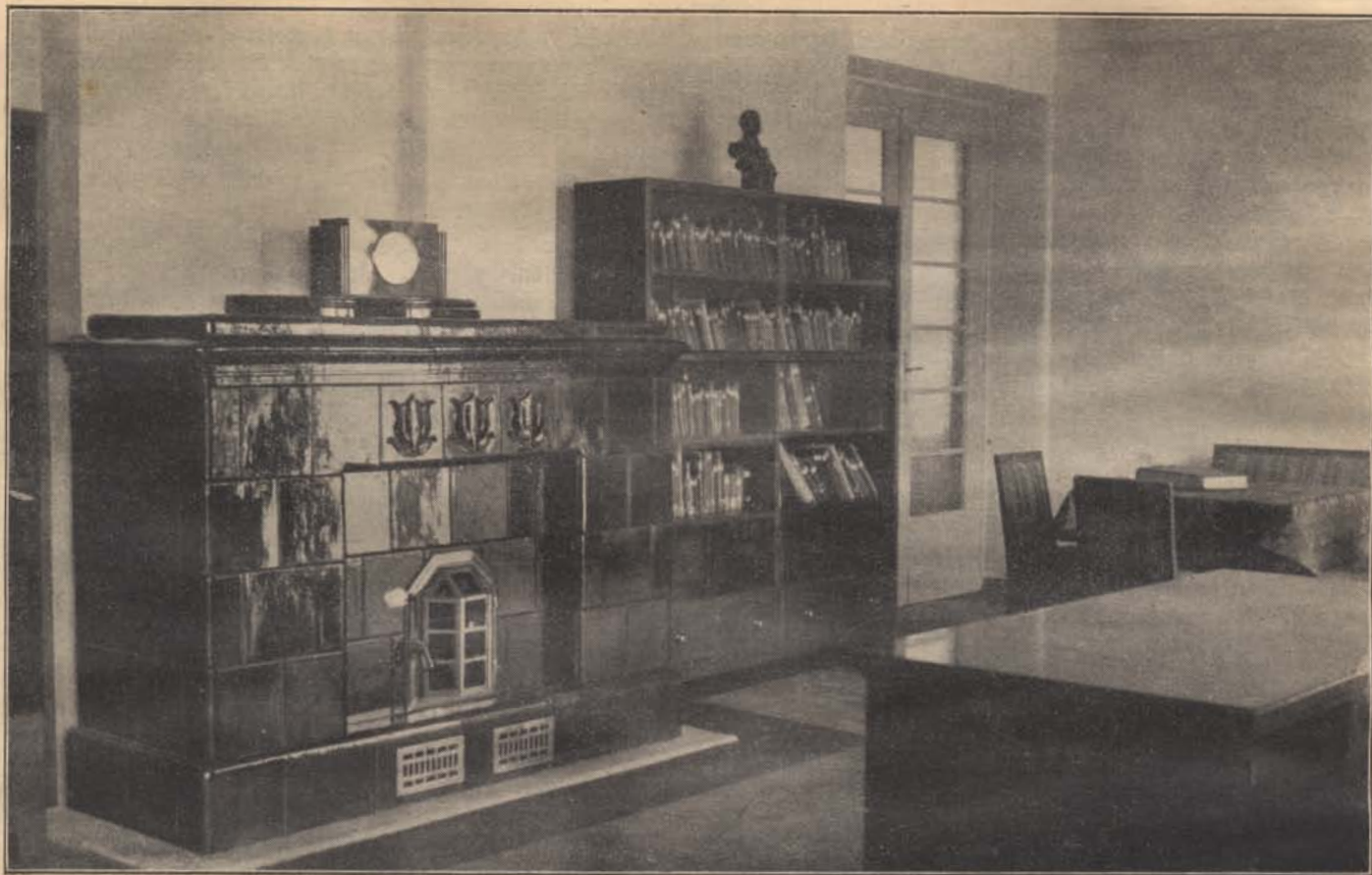
Kereken 300.000 pengőbe került a telek és a teljes építkezés, a berendezés kiegészítése, parkírozás. A nyugdíjárulék alap a pénzügyminiszter úrtól 120.000 pengős kölcsönt kapott, ennek felét félévi 20.000 pengős részletekben már visszafizettük, a másik felét a jövő év végéig egyenlítjük ki. Ezért kellett a berendezéshez egyelőre a Balatonfüreden nélkülözhető berendezési tárgyakat is felhasználni, de ezeket fokozatosan újakkal fogják kicserélni.

A gyógyház a *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* legmagasabb engedélyével a „*Horthy Miklós*” nevet viseli. Ezt és az építkezés időbeli, személyi adatait később márványtáblán örökítik meg.

Napsugaras Péter-Pálra ébredve, zászlódíszben várta 29-én a gyógyház a felavatását. *Vitéz Szinay Béla* tábornok úr adta át hivatásának az intézményt, amelyet

ezen a napon a belügyminiszter úr Ő Nagyméltósága is megtekintett. A m. kir. csendőrség felügyelője fogadta a 11 órakor érkező belügyminiszter urat, ki a gyógyházat és az örszlaktanyát részletesen megtekintette, behatóan érdeklődött minden iránt, a nyitott terrasról elgyönyörködött a gyógyház csendben hallgató, szemet nyugtató természetkoszorúján s a sikeres alkotás, a jól és okosan végzett munka fölött látható megelégedésének és örömének szavakkal is kifejezést adott. Közben a belügyminiszter úr jelenlétében *Kinics István* pápai prelátnak elvégezte a házszentelés szertartását.

Zala vármegye fő- és alispánja, a belügyminisztériumból és a kereskedelemügyi minisztériumból érkező s a többi polgári vendég, valamint a csendőrség részéről megjelent magasrangú tisztek egyöntetű, meggyőződéses örömmel s már az első percekben is otthonosan vették számba és élték át mindazt a szép és kellemes pihenési lehetőséget, amit a gyógyház nyújtani tud. Az első benyomások döntő vizsgáját hibátlanul állotta ki a gyógyház s az ünnepi ebéd ebben az általánosan felvillanyozott, kellemes hangulatban vette kezdetét. Akik a felavatáson résztvettek, egytől-egyig szeretik s becsülik a csendőrséget, ennek megfelelő szigorú szemmel is nézték az új intézményt s hogy hibát nem találtak, hogy az avatás nem unalmas formáságban, hanem általános megelégedettségben és elismerő érdeklődésben zajlott le, ez nemcsak az építetők spontán jött legszebb jutalma, hanem megnyugtató bizonyossága annak is, hogy a mi hévízi gyógyulási ügyünk, a csendőrségnek ez a legelsőrendű egészségügyi kérdése egyszersmindenkorra tökéletes megoldáshoz jutott.

Az új hévizi csendőrségi gyógyház társalgója.

Az avatási ünnepélyről a következő táviratokat küldötte el *vitéz Szinay Béla* tábornok úr:

Főméltóságú

vitéz Nagybányai Horthy Miklós
úrnak,

Magyarország Kormányzója

Budapest.

A hévizi Horthy Miklós csendőrségi gyógyház június 29-én történt felavatása alkalmából a m. kir. csendőrség hódolatát jelentem Főméltóságodnak. A kitiüntető legmagasabb engedély, hogy ez az intézmény Főméltóságod nevét viselheti, büszkeséggel és hálával tölti el minden csendőr szívét és mindig erősítője lesz annak a tantoríthatatlan hűségnek, amellyel a magyar királyi csendőrség minden tagja Legfelsőbb Hadurának magas személyét körülveszi.

Vitéz Szinay tábornok.

Nagyméltóságú és Nemzetes

vitéz Jákfai Gömbös Gyula
honvédelmi miniszter úrnak,
miniszterelnök

Budapest.

A hévizi Horthy Miklós csendőrségi gyógyház felavatása alkalmából a m. kir. csendőrség háláját és hűség ragaszkodását jelentem Nagyméltóságodnak. Hattalós biztosíték lesz ez az intézmény arra, hogy ez a minden ízében tiszta és magyar testület a Hazának és Nagyméltóságod nemzetépítő célkitűzéseinek nemcsak erkölcsi hűséggel, de egészséges erővel is mindenkor rendelkezésére álljon.

Vitéz Szinay tábornok.

Az ünnepi ebéden résztvettek: *vitéz Szinay Béla* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője, *Gyömörey György* főispán, *Bödy Zoltán* alispán, dr. *Szemerjay-Kovács Dénes* miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendészeti osztályainak főnöke, *Jakabffy Zoltán* kereskedelemügyi miniszteri tanácsos, *Szlatinay-Szopkó Győző* ezredes, a szombathelyi csendőrkerület parancsnoka, *Csiba István* ezredes, a belügyminisztérium VII. c. osztályának vezetője, *vitéz Doóry László* ezredes, a belügyminisztérium VII. b. osztályának vezetője, *Buday Andor* ezredes, a szegedi csendőrkerület parancsnoka, *Kosztka Ágoston* alezredes, a székesfehérvári csendőrkerület parancsnoka, *Perey László* alezredes, a szombathelyi őrparancsnokképző iskola parancsnoka, dr. *Mezey Andor* ny. főtörzsorvos, dr. *Ilobay László* belügyminisztériumi számvevőségi igazgató, dr. *Huszár Pál* keszthelyi főszolgabíró, *Mohácsy Lajos* százados, *Benedek Mihály* százados, *Körmendy Árpád* g. százados, *Kossányi Károly* építész, *Kincs István* pápai prelátus, *Gothárd Zsigmond* kir. mérnök, *Reischl Imre* és *Reischl Richárd* fürdőbőr-lők, dr. *Lénárd János* hercegi főtitkár *Festetich György* herceg képviselőjében, dr. *Rácz Alfonz*, *Tihanyi Mihály* postatanácsosok, *Szatmáry Mikály*, a rendőrségi gyógyház gondnoka, *Varga József* alhadnagy keszthelyi szakasparancsnok, *Györe István* tiszthelyettes hévízszentandrászi őrparancsnok, *Vajda Akos* hévízszentandrászi körjegyző, *Kalmár István* községi bíró.

Az ebéd keretében *vitéz Szinay Béla* tábornok úr a következő beszéddel adta át hivatásának a gyógyházat:

Igen tisztelt Uraim!

Csendőr Bajtársak!

1921-ben merült fel első ízben az a gondolat, hogy a m. kir. csendőrség számára Hévizen egy otthon létesít-

tessék. A kezdeményezést és az elhatározást hamarosan tett követte. A területet Festetich Tasziló herceg Ő Főméltósága használatra ingyen átengedte és segítséget nyújtott az építkezés körül is. Az ostffyasszonyfai hadifogolytábor lebontott két baraképülete pedig elegendő anyagot szolgáltatott ahhoz, hogy a tiszti és altiszti épület, a konyha- és étkező helyiségek felépíthetők voltak.

A munka 1922 tavaszán vette kezdetét. A felfogadott munkások rövid idő múlva bekövetkezett sztrájkja után, körülbelül 40 csendőr keze munkájával sikerült az építkezést folytatni és befejezni.

Az egyszerű, de igen csinos külsőt mutató otthon 1923 júliusában adatott át rendeltetésének. S hogy annak szűkös viszonyok között bár, de mégis megfelelt, élénken tanusítják a résztvevők kellemes visszaemlékezései.

Növényzete évről-évre növekedve, meghitt környezetet varázsolt az ott üdülő csendőröknek.

A kezdeményezés és a telepítés érdeme Bertalanffy Dezső akkori százados, keszthelyi szárnyparancsnoké, a terv elkészítése, a mérnöki teendők ellátása pedig Groffits Gábor gazdasági akadémiai tanár urat dicsérte, aki képességét és szakavatottságát minden ellenszolgáltatás nélkül, barátságból bocsátotta a m. kir. csendőrség rendelkezésére.

Üttörő, alapvető munkát végeztek. Megelégedéssel és a részünkről hozzáadott változatlan megbecsüléssel zárhatjuk le a régi csendőrothton multját.

Ezzel a fejlődés csirája el volt vetve.

1932-ben lejárt a hercegi terület 10 éves használati ideje és a belügyminiszter úr többirányú elgondolás után úgy döntött, hogy a csendőrség vásároljon telket és azon építsen a maga erejéből egy állandó jellegű gyógyházat. Egy gyógyházat, amely megfelel a csendőrség kívánalmainak és így a kitűzött célnak. S e cél elérése érdekében rendelkezzenek elegendő férőhellyel.

A gyógyház a csendőrség létszámához és különleges szolgálatához lett méretezve. Hiszen kétség nem férhet ahhoz, hogy akik hidegben-melegben, fagyban-forróságban, esőben-havazásban, szélben-viharban rendületlenül kell, hogy róják a hegyeket-völgyeket, mezőket-erdőket, lakott és lakatlan helyeket; akik a legkülönbözőbb tereptárgyak és terepfedezetek sokaságán át tapossák a vég-nélkülínek látszó kilométereket, akik az Isten szabad ege alatt áznak és száradnak, dideregnak és izzadnak, akik a természet ezen támadásai ellen még akkor sem védekezhetnek, ha módjukban volna, mert a kimért szolgálati idő és a vasfegyelman alapuló megelőző szolgálat nem járhat önkímélettel, — azoknak, ebben az egész életen át tartó terhes szolgálatban megbetegedett és megrokkant csendőröknek valóban nagy szükségük van erre a gyógyháza.

Hévíz gyógyít, erősít, rugalmassá teszi az izmokat, növeli a test ellenálló képességét. Csendőreinket újból visszaadja a szolgálatnak. Ez az új épület a csendőrség számára nem csupán üdülőtelep, hanem egyenesen nélkülözhetetlen gyógyház, mert a csendőrségi szolgálat erőbeli teljesítőképességének javítását és fokozását célozza.

A mult év őszén megtartottuk a bokréta-ünnepélyt. Ma pedig az Úr áldásának kikérése után készen áll az új gyógyház az átadásra.

Elsősorban is kötelességemnek tartom, a régi telep elköltözött lakói, a m. kir. csendőrség nevében megköszönni a szíveslátást. A multat megtartjuk emlékünken és ez a fel-felbukkanó mult mindenkor kellemes köteles-

ségünkké fogja tenni, hogy tisztelettel és hálával emlékezzünk meg nagynevű és nemes Festetich Tasziló herceg Ő Főméltóságáról, mint a csendőrség pártfogójáról és nyomába lépett utódjáról, Főméltóságú Festetich György Ő Hercegségéről.

A régi otthon történetét a csendőrségi múzeum iesz hivatva megörökíteni.

A távollevő belügyminiszter úr Ő Nagyméltóságának külön akarom hangsúlyozni azt a megértést és gondoskodást, amit Ő Nagyméltósága a m. kir. csendőrséggel szemben tanusít. Közel háromévi felügyelői működésem alatt lezajlott események szemlélete értele és a mai nap hatása pattantja ki belőlem azt a tiszta erejű meggyőződést, hogy Ő Nagyméltósága mindenkor helyesen pillantotta és ítélte meg a csendőrségi szolgálat erejét. Bölcs előrelátása és a jövőt erősítő intézkedései mérföldes lépésekkel vitték előre a m. kir. csendőrséget és ezzel a közbiztonsági szolgálat ügyét.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között ugyancsak merész elhatározás, de jövőbe való látás is kellett ez új gyógyház emeléséhez. Nem kétlem, hogy a beléje fektetett tőke minden téren meg fogja hozni a maga gyümölcsét. Mi azon leszünk, hogy ez bekövetkezzék. Tiszteletünket és köszönetünket az által veljük leróni a legjobban, ha biztosítjuk Ő Nagyméltóságát, hogy mély hazaszeretettől áthatott, terhes munkájában tántoríthatatlan hívei, lelkes csendőrei maradunk. A közbiztonság érdekében kiadott intézkedéseinek végrehajtásában és minden más reánk kijutó szolgálat elvégzésében pedig nem fogunk akadályokat ismerni soha.

Megköszönöm mindazok munkáját, akiknek akár fent a központban, akár itt, akár szellemileg, akár testi- leg, bármi kis része volt az új csendőrségi gyógyház megteremtésében.

Illesse egyben elismerésem azokat a csendőr egyéneket is, akik vállvetve, serényen segédkeztek az építkezés és a helyiségek berendezése körül.

Legfőképpen pedig köszönöm vitéz Doóry László ezredes úrnak, a belügyminisztérium VII. b. osztály vezetőjének fáradozásait, aki közismert pontosságával, lelkiismeretességével és utánezéssel igyekezett a felbukkanó nehézségek dacára az ügyet tető alá hozni.

Amerre nézünk az új otthon területén, mindenütt meglátszik a szeretettel és gondossággal végzett munka.

Csendőr Bajtársak!

Most pedig kinyitom a kapuk szárnyait. Menjete be. Gyógyuljatok, épüljete a szolgálat előnyére és sok sebből vérző hazánk erejének fokozására.

De várjatok csak! A főhomlokzat előtt álljatok meg egy pillanatra és tekintsetek fel a kifüggesztett táblára. Olvassátok el a magyar címert övező feliratot. S vessétek ezt az agyatokba; zárjátok a lelketekbe:

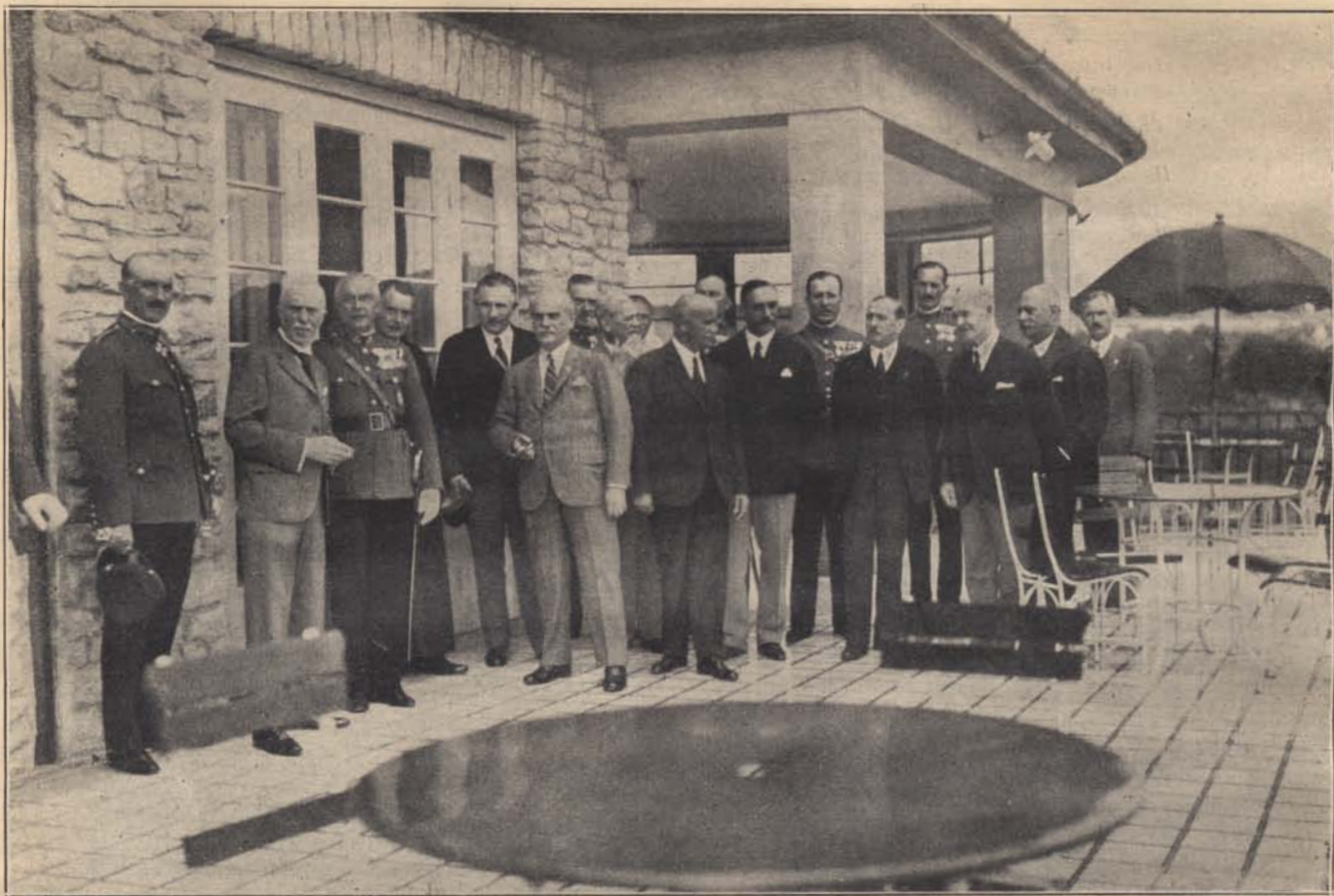
Horthy Miklós

m. kir. csendőrségi gyógyház.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága megengedte, hogy gyógyházunk az Ő magas nevét viselje.

A csendőrséggel szemben tanusított újabb kegye ez Legfelsőbb Hadurunknak. Köszönjük Főméltóságodnak ezt a magas kitüntetést. Örömrünk teljes, mert Főméltóságú Kormányzó Urunknak a magyar történelemben már fényesen bevéssett neve örökké tartó dísze lett a mi otthonunknak is.

Cserébe adjuk ezért hálánkat és hódolatunkat,

Az új hévizi csendőrségi gyógyház felavatási ünnepségének résztvevői (balról jobbra az első sorban): vitéz Szinai Szinay Béla tábornok, a belügyminiszter úr Ő Nagyméltósága, vitéz Doóry László ezredes, Kincs István pápai prelátus, Dr. Szemerjay-Kovács Dénes miniszteri tanácsos, Gyömörey György, Zala vármegye főispánja, Bódy Zoltán alispán, Dr. Lénárd János hercegi főtitkár, Dr. Huszár Pál főszolgabíró, Reischl Imre és Reischl Richárd fürdőbérlok.

amellyel minden magyar csendőr igyekezzék leróni a maga szeretet-adóját. Csendben megnyilvánuló lelkes és mély tiszteletadás az, amit Főméltóságod elé viszünk és helyezünk a mai napon, jeléül fenkölt személye iránt mindenkor megnyilvánuló bensőséges csendőrragaszkodásnak és törhetetlen hűségnek.

Uraim!

Nyíljanak meg az ajkak, csendüljön a hang és szálljon szívéinkből a magyarok hatalmas Istene felé egy fohász: Tartsa meg sokáig és védelmezze mindnyájunk örömeire és reménységére vitéz Nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország Kormányzóját, Legfelsőbb Hadurunkat.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága: Éljen!

Lelkes háromszoros éljennel csörrentek meg a poharak, majd felcsendült a zenekar hangszereinek a Himnusz, bensőséges magyar áhitattal fejezve be a pohárköszöntőt.

Vitéz Szinay tábornok úr beszédére az ebéd előtt eltávozott belügyminiszter úr Ő Nagyméltósága nevében Gyömörey György, Zala vármegye főispánja válaszolt. Kiemelte beszédében, hogy vitéz Szinay tábornok úr nemesen egyszerű, mély tartalommal és ihlettel mondott beszéde a legilletékesebb szó és ítélet a m. kir. csendőrség értéke és súlya tekintetében. Jó érzés, hogy ez az ítélet kedvező és elismerő, mert az ország sorsát irányító tényezőknek különösen a mai viszonyok között rendkívül fontos, hogy a csendőrség miékként végzi a munkáját. Súlyos magyar érdekek fűződnek

ahhoz, hogy a csendőrség munkája tökéletes legyen s hogy pedig az, ebben senki sem kételkedik. Ezt a hatóságok a maguk munkakörében is tapasztalják. Végül megköszönte a belügyminiszter úrnak juttatott szavakat s mind Ő Nagyméltósága, mind a maga nevében gyógyulást és üdülést kívánt azoknak, akik a gyógyházban az idők során megfordulnak. Poharát a csendőrség bajtársias szellemére emelte.

Gothárd Zsigmond kir. mérnök az építők nevében mondott köszönetet, hogy az állam ennek a gyógyháznak a megépíttetésével is munkát adott az építőiparnak. Példaadás ez arra is, hogy a mai fejlett lakáskulturának megfelelő üdülőt hogyan kell megépíteni, hogyan lehet az együttes üdülés kérdését kellemesen és mégis gazdaságosan megoldani. Külön köszönet illeti — mondotta — vitéz Doóry László ezredes urat, hogy ügybuzgalmával dülöre vitte ezt a nagyarányú építkezést s így a maga személyében is vállalta az ezzel járó gondot és felelősséget.

Dr. Szemerjay-Kovács Dénes miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendészeti osztályainak főnöke meleg szavakkal fűzte hozzá vitéz Szinay tábornok úr beszédéhez a rendőrség bajtársias érzéseit és jókívánatait. Neki — mondotta —, akinek a hivatását az tölti be, hogy hivatali gondoskodásának és érzéseinek fele a csendőrségé, másik fele a rendőrségé legyen, szívesen vállalt kötelessége, hogy itt, a csendőrség körében a rendőrség bajtársi együttérzését és nagyrabecsülését szóltassa meg. Minden törekvése az, hogy a két testvérintézmény a kölcsönös megbecsülés jegyében, válllvetve munkálja a közös feladatokat. Örömet fejezte ki a rendőrség nevében, hogy a csendőrség ezzel a szép in-

tézménnyel gazdagabb lett s az az óhajta, hogy ez a meleg bajtársiasság a csendőrség részéről is csorbítatlan legyen.

Reischl Imre fürdőbélró *vitész Szinay* tábornok úr szavaitól indítva emelkedett szólásra. Kifejezésre juttatta, hogy a nagyközönség a munkában töltött mindennapok során szóról-szóra ugyanazt a tapasztalatot szerezte a csendőrség nehéz hivatásáról: zimankóban és forró napsütésben, sárban, esőben és vaksötét éjszakák útalan utjain mindig és mindenütt szívósan, törhetetlen kötelességtudattal rója a csendőrkilométereket. Ez, az immár ötven éven át megacélozódott csendőrség a nemzet intézményes, örök támasza és biztosítéka. Megingathatatlan kitartás, fegyelem és nyugalom azok a fővonások, amelyeket *vitész Szinay* tábornok úr a csendőrségnél különösen felépíteni és kidomborítani igyekszik. Ezt a nyílt szemmel néző lakosság is világosan látja és értékelné is tudja. Végül *vitész Doóry* ezredes úrnak a gyógyház megépítése körüli érdemeit méltatta, mint az építkezés lefolyásának közvetlen szemtanúja.

Az elhangzott beszédekre *vitész Szinay* tábornok úr válaszolt. *Dr. Szemerjay-Kovács Dénes* miniszteri tanácsos úr beszédére a magyar embernek azzal a kérdéssel felelt, hogy lehetséges-e — különösen ma — a magyar csendőrnek és rendőrnek egymást meg nem értenie? Mindkettőnek azonosak a feladatai s ebben, mint jó magyarok mindenkor egyek is maradunk. Beszéde további során megköszönte a feléje és a csendőrség felé áradó bizalmat és megbecsülést s végezetül arra a magyar csendőr őrsparancsnokra emelte és üritette poharát, aki a mostani szűk határainkon kívül, a Nagy-Krivánon túl rendezí majd be magának az őrsirodáját s a visszaszerzett földön elindul diadalmasan, keményen a magyar csendőrök soha többé véget nem érő portyázó útjaira.

Az ebéd résztvevőire mély hatást tett ez a pohárköszöntő. A magyar fájdalom és hit csendje terült el az ünnepi asztal fölött. Azután még a késő délutáni órákig maradtak együtt, akkor eltávoztak, hogy kiki a holnap munkájára készülődjék.

A m. kir. csendőrség felügyelőjének üdvözlő távirataira ebéd alatt megérkeztek a következő válaszok:

Méltóságos és Nemzetes

vitész Szinai Szinay Béla
m. kir. tábornok úrnak,
a m. kir. csendőrség felügyelője

Héviz.

Örömmel tölt el, hogy a hévizi csendőrségi gyógyház megvalósulhatott és őszintén kívánom, hogy a m. kir. csendőrség tagjainak a Haza érdekében kifejtett fáradtságos szolgálatukban erögyűjtést, enyhülést nyujtson.

Horthy.

Méltóságos és Nemzetes

vitész Szinai Szinay Béla
m. kir. tábornok úrnak,
a m. kir. csendőrség felügyelője

Héviz.

Szívesen és örömmel vettem Méltóságod hévizi táviratát, melyben a m. kir. csendőrség szilárd hűségét tolmácsolta. Nagyrabecsülöm ezt a testületet és bizom hűségében, erejében. Szívvel kívánom, hogy a Hévizen lé-

tesült gyógyház a magyar csendőrnek megerősítő szolgálatában hasznos üdülést biztosítson.

Gömbös.

*

Lassankint esteledik, a hold telekoronggal bukkan fel az erdő lombkoronája mögül s a gyógyháza ráterülő csendet csak ezeknek a soroknak a nyomán kattogó írógép hangja töri meg. De ez is elhallgat, nem idevaló. Ezen a teraszon bizonyára soha többé írógép hangja nem is csattan fel. A holnap esti holdjötte már az első beutaltak vacsorázgató jövésmenését találja: beköltözik ide a gyógyító, pihentető, mégis mozgalmas csendőrellet...

M. L.

A fogolyszöktetésről.

írta: **ÁRKOSI GYULA** tiszthelyettes (Budapest).

Szolgálati teendőink között fontos helyre kell sorolnunk a fogolykísérést és fogolyőriztet, mert talán minden egyéb szolgálatnál többször fordul elő a csendőr életében ez a szolgálat. Lehet, hogy sokan talán éppen ezért nem is helyezik azt a gondot erre a szolgálatra, mint amilyent úgy annak, mint a csendőrnek az érdeke megkívánna. Pedig hogy mennyire fontos ez, azt könnyű megítélni a sok szomorú következménnyel járt esetből, amelyek testületünk történelmében fel lettek jegyezve, de megítélhetjük a más testületéknél történt szomorú esetekből is. Nemrégiben a soproni fegyintézet egyik megbilincselte fegyence agyonszúrta a kísérő őrt, majd megszökött s nem nagyon rég történt Réti Flórián th. szomorú meggyilkolása.

De ha nem gondolunk is a legrosszabbra, elég arra rámutatni, hogy egy fáradtságos, nehéz nyomozás után elfogott vagy őrizetbevett tettes megszökése mennyire semmivé teszi a legszebb eredményt is; kárba vész a fáradság, de még ennél is lényegesen súlyosabb az, hogy egy (különösen a súlyosabb bűncselekménnyel gyanúsított) fogoly megszökése következtében az egész vidék, sőt sokszor az egész ország csendőrségét és egyéb közbiztonsági közegeit mozgósítani kell; nem ritkán 24—48 óras szolgálatokat kell az összes őrsökön vezényelni az országnak talán éppen a másik végéből megszökött foglyok kutatására. Ha ennek költségeit és a sok fáradozást pénzre számítanánk át, hatalmas összeget tenne az ki. S mindez miért? Egy vagy két csendőr könnyelmű mulasztása miatt. Arról pedig nem is beszélek, hogy a fogolyszöktető csendőrrre bizony nem irigylandó eljárás és büntetés vár. Még jó, ha egy enyhébb hadbíróági ítélettel befejeződik az ügye, pedig a minősítés, előléptetés, őrsparancsnokképző iskolába való vezénylés szempontjából az enyhe ítéletnek, vagy éppen a fegyelmi fenyítésnek is évekre kiterjedő kedvezőtlen kihatása van.

Hogy „fogoly” alatt kit kell érteni, azt a Szut. 539. pont 1. bekezdése szabatosan körülírja. Ezt a bekezdést azonban alaposan meg kell érteni, mert sokan abban a meggyőződésben vannak, hogy csak elfogott vagy elővezetett egyén alatt kell foglyot érteni, holott ez a pont megmondja, hogy az „őrizetbe vett” egyéneket is érteni kell. Vagyis ha a csendőr valakinek nem jelenti ki ugyan sem az elfogását, sem valamely hatósághoz vagy bírósághoz elővezetés céljából való őrizetbevételét, de őrizetbe veszi pl. igazoltatás vagy kikérdezés céljából az őrsre vagy község-házához stb. való kísérésre, úgy a Szut. 539. pontja értelmében már az ilyen egyén is fogolynak számít.

Ezek után lássuk, milyen hibákat követhet el a

Fey Emil osztrák közbiztonsági miniszter június 13-án meglátogatta Budapesten a magyar belügyminisztert. Ez alkalmából a csendőrség és a rendőrség Budapesten a Tattersalban nagyszabású kivonulást rendezett. Fey miniszter dr. vitéz Keresztes-Fischer belügyminiszter kíséretében ellép a csendőr gyalogszázad előtt.

csendőrség a fogoly kísérésénél, őrizeténél vagy őrizetbevitelénél.

Először is hibát lehet elkövetni a fogoly őrizetbevitelénél azáltal, hogy a csendőr a fogoly megmozgatását vagy teljesen elmulasztja, vagy pedig csak felületesen eszközli s nála hagy esetleg olyan eszközöket vagy tárgyakat, amelyek alkalmasak arra, hogy a csendőr megtámadását vagy a fogoly megszökését előmozdítsák vagy megkönnyítsék. Ilyenek: zsebkész, pénz, értéktárgyak, iratok, igazolványok stb. Minthogy pedig sohasem lehet tudni, hogy a fogolynál levő bármilyen eszköz vagy tárgy amellest, hogy a csendőr megtámadását, illetve a megszökést elősegítheti vagy megkönnyítheti, nem képez-e esetleg bűnjelt vagy bizonyítékot is, legcélszerűbb mindent, ami a fogolynál van, még a zsebkendőt is elvenni. Ha szüksége van rá, még mindig jobb, ha a járőrtől kapja meg, mintha nála hagyjuk.

Hibát lehet továbbá az őrizetbevitel alkalmával elkövetni azáltal is, ha a csendőr fellépése nem elég határozott és ezáltal mintegy felbátorítja az őrizetbeveendőket arra, hogy a járőr intézkedésével szembehelyezkedjék és az így rendszerint keletkező zavarban, szóváltásban vagy ő, vagy az esetleges társai vagy azok egyike eltűnhessen, amit ugyan betűszerint nem lehet fogolyszökötetésnek nevezni, de végeredményében mégsem egyéb, mint a fogoly megszökésének előidézése.

Az elfogott egyén megbilincselésénél nem ritkán előforduló hiba a bilincselés felületes eszközlése, ami szintén abban szokta magát megbosszulni, hogy a fogoly megszökik.

De a legtöbb és legnagyobb hiba mégis csak a fogoly őrizeténél és kísérésénél szokott előfordulni. Lássuk tehát ezeket a hibákat és tanuljunk a tanulságokból.

Fogolyőrizet a csendőrségnél leginkább nyomozás közben vagy a nyomozás befejezése után a tényvázlat szerkesztésének ideje alatt fordul elő, tehát leginkább a laktanyákban. Történhetik azonban a község házában vagy a pihenőhelyen is. Mindenekelőtt győződjünk meg arról, hogy a helyiség, ahol a foglyot vagy foglyokat őrizni akarjuk, alkalmas-e arra, a fogoly kellő biztonságban van-e, jó-e az ajtó zárja, az ablaka és nincs-e rajta valamilyen gyenge pont, ahol a fogoly esetleg testi erejénél vagy ügyességénél fogva megszökhet. Ha mindezekről alaposan meggyőződünk, a fogoly vagy foglyok őrzésére csendőrt vezénylünk, amire az utasításunk módját is ad. Ez az egyedüli és legbiztosabb módja annak, hogy a fogoly szökését megakadályozzuk, illetve annak elejét vegyük. Ha fogolyőrzés a laktanyában történik, a fogolyőrzésre minden esetben vezényeljük csendőrt, aki a fogolyért személyesen felelős és ne intézzük el a dolgot azzal, hogy hiszen ügyis mind itt vagyunk, szemünk előtt van a fogoly, nem fog megszökni, mert a tapasztalat azt igazolja, hogy akire

A csendőrség kivonulása Budapesten Fey Emil osztrák közbiztonsági miniszter tiszteletére: Motoros osztag és helyszínelő gépkocsi.

mindenki vigyáz, arra senki sem vigyáz. A fogolyőrzésre kivezényelt csendőr szereljen fel és teljesítse feladatát lelkiismeretesen; ne bízzék abban, hogy hiszen úgyis ott vannak a bizalmiügyének is, azok majd szemmel tartják a foglyot vagy foglyokat, ő pedig ráhajtja az asztalra a fejét és szunyókál. Ha a fogoly megszökik, nem a bizalmi egyént, hanem a csendőrt vonják felelősségre. Ne bízsa el tehát magát, hanem legyen éber, mert a fogolyőrzés unalmas szolgálat, az ember könnyen elszunyókál s mire felébred, a fogolynak híre-hamva. Mert, hogy a bizalmiügyének az első félórában elalszanak, az holtbizonyos, mert tudják, hogy nem felelősek semmiért. Éppen az ilyen esetőségekre való tekintettel, a fogolyőrzésre kivezényelt csendőrt a parancsnoknak időnként ellenőriznie kell, ezáltal a fogolyőrzeti szolgálat unalmasságát csökkenti, de biztosabbá is teszi. Az ellenőrzés által saját magát is biztosítja, mert ha a fogoly megszökik, rendszerint nem csak a fogolyőrizetre vezényelt csendőr, hanem a parancsnok, sőt az egész őrs is megissza a levét.

Hogy ez nem hiábavaló beszéd, arra elmondok egy esetet, amelynek én is részese voltam. Maig sem tudom, hogy nem az én nyughatatlan és „túllelkiismeretes” természetemen mulott-e, hogy nem váltam fogolyszöktetés részesevé. Igazoltatás során két körözött kommunistát vettem őrizetbe, akik külföldről tértek vissza Magyarországra. Amíg a jó sorsuk velem össze nem hozta őket, két egész

vármegyét barangoltak be s e barangolásuk célját kellett szárnyparancsnokom parancsára mindazokon a helyeken, ahol a határátlépésüktől eltelt közel két hónap alatt megfordultak, kinyomoznom. Másodmagammal voltam. Nyomozásom több, mint egy hétig tartott s bizony nem volt könnyű feladat azt a sok helyet összejárni két elég veszélyes emberrel. Egy este 11 óra tájban megérkeztem az egyik őrsre. Az őrsön honnlevők mind aludtak. Az őrsparancsnok a laktanyában lakott. Felkölttettem, röviden tájékoztattam az ügyről s kértem, hogy mivel úgy én, mint a járőr társam már ötödik napja nyomozunk és nagyon ki vagyunk merülve, vezényeljen két csendőrt a két fogoly őrizetére, hogy mi kipihenhessük magunkat. Az őrsparancsnok azonnal behívatott két éjjeli őrt és két csendőrt szolgálatba vezényelt a foglyok őrizetére. A laktanyaudvaron egy különálló kisebb épületben volt egy alkalmas helyiség, abba fektettük le a földre a szintén eléggé fáradt foglyokat s ott helyezkedett el a két csendőr és két éjjeliőr is. A helyiség jó zárral volt ellátva, magam zártam be és a kulcsot magamhoz vettem. A két csendőrt úgy a saját őrsparancsnokuk, mint én is a legaprólékosabban kioktattam, tájékoztattam őket, milyen fontos, hogy ez a két fogoly meg ne szökjék stb. Azután a jól megérdemelt pihenőre tértünk. Ekkor már lehetett 12 óra is. Egykettőre elaludtam, de már 2 órakor fel is ébredtem, ma sem tudom miért. Első gondolatom az volt, hogy vajjon

A csendőrség kivonulása Budapesten Fey Emil osztrák kö. biztonsági miniszter tiszteletére: A budapesti lovasalosztály díszmenete.

mit csinálnak foglyaim. Felöltöztem és kimentem megnézni. A helyiség ajtaját kinyitottam a nálam volt kulccsal s midőn beléptem, majd hanyattvágódtam a meglepetéstől. Mindenki horkolt, de olyan mélyen, hogy az ajtónyitásra sem ébredtek fel, csak az egyik fogoly (a veszélyesebbik) volt ébren, felülve. Hogy min törhette a fejét, nem tudom, csak gondolom. Az járhatott eszébe, mi módon lehetne a kedvező alkalmat szökésre kihasználni. Nekem ugyan nagy viccesen azt mondta, hogy na, tiszthelyettes úr, ha akartam volna szökni, ma már bottal üthetnék a nyomomat, de azt hiszem, ha még egy órát kések, már hült helyét találok.

Az őrizet alatt levő fogoly mindenféle kitalálással igyekszik az őriző csendőrt olyan helyzetbe hozni, amely-nél reménye lehet a szökésre. Vizet kér, árnyékszékre kérezkedik minél többször, panaszkodik, hogy a bilincs vágja a kezét, kéri, hogy lazítsák stb. Ezek a fogások raffinált fogolynál mind azért vannak (különösen cigányoknál), hogy hátha mégis csak egy véletlen alkalom szökéshez segít.

A fogoly kísérésénél is láthatunk hibákat, amelyeknek, ha nem is minden esetben lesz szökés a következménye, mégis előbb-utóbb megbosszulhatják magukat. Sok ilyen esetet tudok, mindjárt előljáróban el is mondok egyet, amelynek a tanulságait könnyű levonni.

Őrsömre az egyik távoli őrsről megkeresés érkezett, hogy egy, az őrsállomásomon lakó, rablással alaposan

gyanusított egyén hazatérését kísérjük figyelemmel, ha hazatérne, fogjuk el és táviratilag értesítsük a megkereső őrsöt. A rablás körülményei, a gyanúokok stb. mind le voltak írva a megkeresésben. Hónapokon át figyeltük az illető hazatérését, míg végre bizalmasan megtudtuk, hogy egy este későn hazatért és reggelfelé szándékában van továbbállni. Nyomban felszereltem az otthon volt három csendőrrrel együtt és eljárásunkat megbeszélve, elfogására indultunk, ami éppen csak hogy sikerült, mert bármilyen óvatosak voltunk, mégis észrevett bennünket és menekülni kezdett, de szerencsénkre éppen a másik járőr karjába. Reggel a megkereső őrs parancsnokával nyomban telefonon közöltem az elfogást, aki tudtomra adta, hogy azonnal indul a legelső vonattal és átveszi a foglyot, mert még nyomozni is akar vele.

Délelőtt folyamán meg is érkezett az illető őrsparancsnok másodmagával, a foglyot átadtam és azzal búcsúzott el tőlünk, hogy egy-két tisztázni való körülmény elintézése után elindul vele oda, ahol a rablás történt, a nyomozás végleges befejezése végett.

Másnap táviratot kaptam, hogy a fogoly megszökött. Kerestük, de nem volt nyoma sem az őrskörletünkben. Bár a megszöktetők szomszédos kerületbeliek voltak, de a szökevény az én őrskörletemből való volt s azért igyekeztem megtudni a szökés körülményeit. Attól a járőrtől szökött meg, akinek mi átadtuk, még pedig úgy, hogy egyik község széle felé az utcán kísérés közben lehajolt és

megbilincselte kezével a cipőfűzőjét kezdte igazgatni, azt mondván, hogy meg kell lazítsa, mert annyira szorítja, hogy nem bír menni. A járőr tagjai ügyet sem vetve rá, lassan tovább lépkedtek egyet-kettőt, majd megálltak, de nem néztek nyomban a fogoly felé. Egy-két pillanat múlva pedig, mikor arra néztek, már a fogoly nem volt sehol. Beugrott egy éppen nyitva levő utcaajtón, átszaladt az udvaron és hátul a bekerítetlen kerten át a mezőn folytatta menekülését, úgy, hogy mire a járőr magához tért, a fogoly már éppen a nem messze levő erdőbe ért és ott eltűnt. Nem is került meg többé s csak később tudtuk meg, hogy sikerült átszöknie szerb területre, a bilincset is magával vivén.

Mint ebből az esetből is láthatjuk, egy alkalmas pillanat is elég a mindenképpen szabadulni akaró fogolynak a szökésre.

Ezért tehát a fogolykísérő járőrnek annyira ébernek és szemfülesnek kell lennie, hogy minden eshetőségre már jóeleve gondoljon és soha se bízson a csalhatatlanságában. Ez az eset olyan helyen történt, ahol a fogolynak sokkal nehezebb a helyzete, mint a kísérő járőrre s mégis sikerült a szökése. Mennyivel nehezebb a járőr helyzete, ha több foglyot kísér, vagy ha a kíséret fedett terepen, erdőn, kukoricáson, sűrű házsorok között, népes útvonalon, utcákon vagy olyan helyeken történik, ahol, sokféle alkalom kínálkozik arra, hogy a szökevény pillanatok alatt eltűnjön. Nemrég láttam Budapesten egy járőrt egy megbilincselte fogollyal egy villamos megállónál, ahol több ember várakozott a villamosra. A járőrvezető az újságos bódénál az újságok címeit olvasgatta, a járőrtárs a villamos jövetelét figyelte, a fogoly pedig állt egyedül az embertömeg között. Ez hiba, mert könnyen megkísérelheti ilyen jó alkalommal a fogoly a szökést a sikerre való legjobb kilátások között, mert ne feledjük, hogy ahol több ember van együtt, mindig akadhat köztük olyan, aki az ismeretlen fogoly iránt is részvétet, a csendőr iránt pedig gyűlöletet érez és inkább elősegíti, minthogy megakadályozza a szökést. Számítatlan ilyen alig észrevehető hibák fordulnak elő, amiket többnyire lényegtelen dolognak tartunk és hogy ezeknek nem minden esetben egy fogolymegszökés az eredménye, az nem mindig rajtunk múlik.

Fogolyörizet és fogolykíséret alkalmával nem csak arra kell ügyelnünk, hogy a fogoly meg ne szökjék, hanem arra is, hogy öngyilkosságot el ne követhessen, magában vagy másban kárt ne tehessen és a járőr testi-épségét se veszélyeztethesse.

Az olyan fogolynak, akire súlyosabb büntetés vár, nincs veszíteni valója, csak nyerhet, ha sikerül a szökése, de ha nem is sikerül, akkor sem jár rosszabbul, amivel a fogoly tisztában van és éppen ezért a leglehetőlenebb helyzetben is azon jár az esze, hogy miként szabadulhatna. De azt se felejtjük el, hogy olyan fogoly is kísérelhet meg szökést, aki egészen enyhe cselekmény miatt került a csendőr kezébe, de vagy szegényérzete miatt, vagy azért, hogy túljárjon a csendőr eszén, igyekszik az esetleg kedvező alkalmat szökésre felhasználni.

Ha megbilincselte foglyot vagy foglyokat kísérünk hosszabb időn át, akkor feltétlenül szükséges, hogy időközönként meggyőződést szerezzünk arról is, hogy a

bilincselés nem lazult-e meg annyira, hogy a fogoly esetleg könnyen kiszabadulhat belőle. Történt már olyan eset, hogy a fogoly kezén a bilincs annyira meglazult, hogy egész könnyen kivette a kezét belőle és vitte elől kezében a bilincset, úgy téve, mintha még bilincsben volna a keze, természetesen lesve a kedvező alkalomra, hogy kerekét oldhasson. Csak a járőr éberségén mulott, hogy észrevette a dolgot.

Arra is gondoljunk a megbilincselte fogoly kísérésénél, hogy soha se kövessük olyan közélről, hogy szükség esetén még annyi hely se legyen a fogoly és közöttünk, hogy a fegyvert szabadon lehessen kezelni, mert egy mindenre elszánt, erős testalkatú fogoly hirtelen hátrafordulva, megbilincselte kezével is úgy arculiti a csendőrt, esetleg mind a kettőt is, hogy földre esnek s a meglepetést felhasználva, megszökik.

Vasúton, kocsin, villamoson való kísérésnél külön gondot kell fordítani arra, hogy a fogoly a mozgásban lévő járműről, vonatról le ne ugorjon. Nem egy ízben volt példa arra, hogy teljes sebességgel haladó vonatról is leugrott a fogoly, úgy, hogy baja sem történt és sikerült a szökése is.

Elég gyakran olvashatjuk a Csendőrségi Lapok hírvonatában, hogy itt vagy ott megszökött a fogoly a járőr őrizetéből. Az elkövetett hibák is rendszerint közszájra kerülnek a bajtársak között. Vonjuk le a levonható tanulságokat minden esetből, legyünk éberek, szemfülesek, kötelességtudók és főleg soha ne legyünk élbizakodottak azon az alapon, hogy „velem ilyen még nem történt, de nem is történhet, mert így, meg úgy stb.” Azt mondják, hogy „más kárán tanul az okos” s kizárólag rajtunk múlik, hogy ez a jól bevált példabeszéd számunkra csak példabeszéd maradjon.

Végezetül még célszerűnek tartom megemlíteni, hogy a fogolykísérő vagy őriző járőr önállóan teljesíti ugyan a szolgálatát az utasítás keretein belül, saját felelősségére, mégsem ok nélküli az utasításnak az a rendelkezése, hogy az őrsparancsnok a járőrt a végzendő szolgálatára alaposan kioktatni és figyelmeztetni köteles. Ne is mulassza el ezt a kötelességét egyetlen alkalommal sem az őrsparancsnok, vagy az, aki a járőrt eligazítja. Különösen fogolyörizetnél és fogolykísérésnél röviden, de minél több eshetőségre célszerű a járőr figyelmét külön is felhívni, esetleg egy megtörtént és közismert fogolyszöktetési eset rövid felemlítésével, mert az fokozottabb figyelemre és éberségre serkenti a járőr tagjait.

Elfogásnál, őrizetbevételnél vagy foglyok átvételénél a járőrvezető mindig állapítsa meg már előre, hogy a fogoly személyére, az általa elkövetett bűncselekményre stb. való tekintettel megszökése esetén lehet-e ellene fegyvert használni, vagy sem, s ezt közölje a járőrtársával is. Célszerű, ha a járőr ezzel mindjárt kezdetben tisztában van s nem kell a fegyverhasználat pillanatában először azon törnie a fejét, hogy egyáltalában van-e joga hozzá, vagy nincsen, mert ez tétovázást, bizonytalanságot és ezzel késedelmet okoz. Ha a foglyot az őrsparancsnok adja át a járőrnek, akkor a fegyverhasználatra való jogosultságot az őrsparancsnok állapítsa meg és közölje a járőrvezetővel. Ha a járőrnek joga van ahhoz, hogy a fogoly szökési kísérlete esetén ellene fegyvert használjon, ezt célszerű a fogollyal is közölni, mert ilyen esetben jobban meg fogja gondolni, hogy a szökést, illetve a fegyverhasználatot megkockáztassa-e. Természetes azonban, hogyha a fegyverhasználat joga nem forog fenn, akkor azt a fogoly előtt nem szabad kilátásba sem helyezni, mert ez csak komolytalan fenyegetőzés lenne.

Egyik átka a semmivé lett nagyságoknak azt látni, hogy a kicsiny emberek megmaradnak akkorának, a mekkorák voltak.

JÓKAI.

Azt hiszem, növelni fogja az elmondottak tanulságát, ha az alábbiakban leírok még egynéhány tanulságos fogolyszöktetési esetet, amelyek nem velem, hanem más bajtársaimmal történtek meg.

Télvíz idején cigányasszonyt kísért a járőr. A bíró házához érkeve, a foglyot a konyhában hagyták, a járőr tagjai pedig beültek a szobába beszélgetni. Lehet, hogy bíróné egy kis harapnivalót is odaterített az asztalra, az ilyesmit némelyik csendőr még mindig megkockáztatja, holott neki magának is megvan a tisztességes kenyere, nem szorul a máséra. A cigányasszony egy darabig elég tisztességesen várakozott a csendőrökre, de aztán elúnta magát s elhatározta, hogyha már kényszerítik rá, megszökik. Mire a járőr kijött a szobából, már messzire járt. Következett a kapkodás, üldözés, alkalmi kocsis erőszakolása, hogy az üldözésben résztvegyen s nagynehezen a cigányasszony megint kézrekerült. Átadták az ügyésznek.

A járőr a szökésről bölcsen hallgatott, valahogy azonban mégis kiderült és súlyos fenytéssel fejeződött be.

Másik eset. Az ügyészségtől kikért foglyot a nyomozó járőr éjszakára a járásbírói fogdába zárta s a járőr pihenni tért.

Reggelre a fogolynak hült helye lett. A fogházőr egész éjszaka felé sem nézett, a fogoly a falat kibontotta és megszökött.

Igen tanulságos eset. Először arra, hogy a csendőr senkiben és semmiben nem bízhatik meg ellenőrzés nélkül, csak saját magában. A felelősség a fogolyért a csendőré, ebben az esetben is hiába hivatkozott arra az egyébként elég komoly enyhítő körülményre, hogy elvégre járásbírói fogdából szökött meg a fogoly, a következményeket a járőr sem kerülhette el éppen a felelősség elve alapján.

Jó tanulság az eset arra is, hogy a mi közigazgatási és alsóbb bírói fogdaviszonyaink kicsit még mindig elmaradottak. Sok ilyen fogdából valóban nem probléma a megszökés. Ezt a csendőrnek tudnia kell. Nézze meg mindig alaposan, hogy a foglyot kivel és hol őrizteti, de legbiztosabb a dolgában akkor, ha a maga őrizetéből egy pillanatra sem adja át senkinek. Így nem lehet baj.

Ugyanígy szökött meg egy cigány is a szolgabírói fogdából. Hozzá ez meg is volt bilincselve. A vas-kályha alatt talált egy tégladarabot, azon összetörte a lakatot, azután a kályha lábával kibontotta a falat és megszökött. Soha se feledjük, hogy a fogságba jutott ember ereje és leleményessége szinte hihetetlen teljesítményekre képes, néha csodával határos dolgokat művel, csakhogy szabaduljon. A fogolyörzönök is mindig arra kell tehát gondolnia, hogy a fogolynak mindig a szökésen jár az esze.

Egy őrsparancsnok tényvázlat szerkesztésével volt elfoglalva, a fogoly őrzését a legénységi szobában egyik csendőrére bízta. Az ablak nyitva volt, a csendőr újságot olvasott. A fogoly hirtelen kiugrott az ablakon és menekült. Mindezt akkor látta meg az őrsparancsnok, amikor ösztönös nyugtalansággal benézett a legénységi szobába. Rákiáltott a csendőrré, aki felugrott az újságja mögül és körbenforogva, kerekre tágult szemmel kereste a szobában a foglyot. Az őrsparancsnok kiugrott az ablakon, a fogoly után vetette magát s kiáltozására a járőrök a kezébe adták a megszököttet.

A hiba ott történt, hogy a fogolyörzést ilyen barát-ságos módon oldotta meg az őrsparancsnok, mint maga is őszintén beismeri. Nem számolt azzal, hogy csak az a

Darvas József törzsrörmester kiváló eredménnyel elsőként végezte el a szombathelyi őrsparancsnokképző tanfolyamot.

szolgálat megbízható, amelyik alakilag is megfelel az előírásnak. El tudunk képzelni csendőrt, aki a legkényelmesebb öltözetben is éppen úgy megold szolgálati feladatokat, mintha szabályszerűen felszerelt volna, az ilyen öntudatosság azonban meglehetősen ritka. Általában mindenkire áll az, hogy alakiságoztól nem tudja magát függetleníteni, a szolgálat előírt alak részleteitől tehát soha se térjünk el, mert ezekben nagy erő van s éppen ez az oka annak, hogy az alaki hibákat is oly szigorúan ellenőrzik az előjárók.

Ha például ebben az esetben az őrsparancsnok a csendőrt szabályszerűen kivezényelte és felszereltette volna fogolyörzésre, bizonyos, hogy újságot nem olvasott volna és a fogoly nem szökött volna meg. Hiba volt természetesen a nyitott ablak is.

Betöréses lopás miatt elfogott egy nőt a járőr. Éjszakára a bíróhoz tértek pihenőre s úgy oldották meg a kérdést, hogy a foglyot odakötötték az egyik ágyhoz, a járőr tagjai pedig lefeküdtek és elaludtak. Éjfélét a nő kikérezkedett. Odakint kemény tél, térdig érő hó volt s a járőr tagjai nem szívesen bújtak ki a dunyha alól. Levették hát a fogollyal a cipőjét és meztláb engedték ki egymagában. Maguk pedig az ágyban heverészve várták, míg visszatér. Sokáig nem jött, hát elaludtak.

A próbacsendőr ébredt fel előbb, felkeltette a járőrvezetőjét s aztán jött a szokásos rohanás a megszökött fogoly után. Fellármázták a szomszédos őrsöket, messzi környéken tüvé tettek mindent, míg aztán eszébejutott valakinek, hogy hátha a bíró házában bújt el a szökevény. Így is volt, a szénapadláson találták meg félig fagyottan.

Többrendbeli hiba történt itt. A járőr mindkét tagja ágyba feküdt és aludt. A puskákkal azt tehette volna a fogoly, amit akart. Kezében volt a járőr tagjainak az élete s ha szerencsétlenség történik, a járőr arra alaposan rá-

szolgált volna. A fogoly öngyilkosságot is elkövethetett volna.

Nem számoltak azzal, hogy a fogoly mezitláb is megszökhetik.

Ez már nem szorosán szolgálat, de nem hagyhatjuk szó nélkül: miféle gondolkodás az, ha a férfi a nőt — akárki és akármilyen rendű, rangú legyen is — odaköti az ágyához s maga ugyanazon az ágyon alszik. Ha betörő és fogoly, akkor is csak nő a nő, a csendőr pedig nemcsak őrzője a fogolynak, hanem férfi is. Szeméremnek, ízlésnek, tapintatnak pedig férfi részéről a nővel szemben minden helyzetben bizonyos határig lennie kell, mert ezt a magunk férfimivolta követeli meg tőlünk. Ettől még lehet a nő-foglyot lelkiismeretesen őrizni, sokkal lelkiismeretesebben, mint a szóbanforgó járőr tagjai tették, akik pedig a fogolyban a nőt egyáltalában nem voltak hajlandók, vagy képesek észrevenni.

Tudjuk, hogy szolgálatunknak kényes pontja ez, de éppen ezért kell rá fokozott figyelmet és óvatosságot szentelni.

Végül még egy eset. Hetekig tartó nyomozás után kézrekerültek a gyanúsított cigányok. A járőr a községi pihenőszobában észlelte velük. A csendőrök ki voltak merülve. Bezárták az ajtót, a kulcsot azonban az ajtóban felejtették — vagy hagyták s a széken ülve mindketten elaludtak, a foglyok pedig megszöktek. Az ajtót rá is zárták a járőrre.

Községi közegekről kellett volna az őrzéshez gondoskodni s felváltva a járőr tagjai is pihenhetek volna.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Két lopás kiderítése.

Írta: KELEMEN ANTAL tiszthelyettes (Békes).

Nyomozták: Tokai Ferenc, Szamos János, Nánási János törzsőrmeester és Szél Miklós őrmester.

Herbály* István békesi lakos, vendéglős 1934 február 6-án a békesi őrsön feljelentette, hogy 1934 február 1-ére menő éjjelen vendéglőjének folyosóján levő hosszú asztalról Simon Márton feliratú táblával ellátott „Dürkopp”-gyártmányú, lefelé hajló kormányú, zöld festésű kerékpárját 140 P értékben ismeretlen tettes ellopta. Elmondotta még sértett, hogy azért nem tett előbb feljelentést, mert a kerékpáron leginkább mostohafia, Simon Márton szokott kirándulni s így azt gondolta, hogy a kerékpárt most is mostohafia vagy annak valamelyik barátja vitte el rövid használatra. Miután azonban mostohafia pár napi távollét után hazatérve, közölte vele, hogy a kerékpárt a szokásos helyen hagyta és azt barátai sem vitték el, lopásra gondolt és feljelentést tett.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Az ügy nyomozásával az éppen helyben, egyéb bűnügyekben nyomozó járőrt bíztam meg. A járőr a vett parancs után két bizalmi egyénnel a helyszínre sietett és sértettet az esetre nézve részletesen kikérdezte, ki azonban támpontul szolgáló adatokat nem tudott nyújtani. Az alapos és célirányos helyszíni szemle megejtése folyamán megállapította a járőr, hogy az ismeretlen tettes a kerékpárt úgy lopta el, hogy a hátsó udvart elhatároló 2 méter magas deszkakerítésen átmászott s így az udvarba, majd a folyosóra jutott. Az ismeretlen tettes a folyosóról a kerékpárt és egy faromás fűrészt magához véve, az alsó, kulccsal bezárt kiskapun keresztül akart távozni. Mivel a kiskaput nem tudta kinyitni, a magával hozott kisebbszerű vasrúddal az ütközővasat kifeszítette s a zsákmánnyal ismeretlen helyre távozott. A feszítésnél használt vasrúd nyomai a kiskapu zárószereketén jól meglátszottak. A nyomot a járőr egy megbízható lakatossal is megvizsgáltatta, ki a járőr feltevését helyesnek találta és oda nyilatkozott, hogy a kis vasrudat — előkerítése esetén — a nyomokkal azonosítani lehetne.

A sértett arról, hogy a fűrészt is ellopták, valamint hogy az alsó kiskapuját kifeszítették, mit sem tudott. Az irtakon kívül a járőr egyéb nyomot, elváltozást nem talált. A vendéglő utcáskoron áll, az alsó kiskapu forgalmas utcára nyílik. A járőr sértettet ismét kikérdezte s többek között érdeklődött aziránt is, hogy a kerékpárlopást megelőző napokon kik fordultak meg vendéglőjében. Sértett odanyilatkozott, hogy a kérdéses időben csupa komoly, megbízható ember járt nála, de egyébkor is csak jó vendégei szoktak lenni, kikről nem tételezi fel a lopást.

Miután a járőr a sértett előadásából és a helyszíni szemle megejtéséből a tettes kilétére legkevésbé sem következtethetett, a községben lakó néhány ismert kerékpártolvajt kereste fel s azokkal szemben a nyomozást — eredménytelenül — lefolytatta. Nyomozott a járőr még több irányban is, de mert eredményre még csak kilátás sem volt, bevonult.

Darvas Sándor békesi lakos, gazdálkodó 1934 február 12-én a békesi őrsön feljelentette, hogy aznapra virradó éjjel záratlan éléskamrájából 3 oldal fehér, sózott szalonnát 50 kg súlyban, 1 darab „D. S.” monogrammal ellátott házilag szőtt zsákját és 1 darab borjúbőr tarisznyáját, összesen 90 P értékben, ismeretlen tettes ellopta.

Az ügy nyomozásával két törzsőrmeestert bíztam meg. A járőr bizalmi egyénnel a helyszínre sietett, sértettet részletesen kikérdezte, de ez az ügyvel kapcsolatosan a lopás tényén kívül mit sem tudott előadni. A helyszíni szemle megejtése folyamán megállapítást nyert, hogy az ismeretlen tettes 2 méter magas deszkakerítésen átmászva, jutott a sértett udvarába. A kerítéstől az éléskamra ajtajáig elmosódott, férfilábbelitől származó nyomok voltak, melyeket azonban értékesíteni nem lehetett. Miután az ismeretlen tettes az éléskamraajtó zárjában a kulcsot benne találta, könnyű volt oda bejutnia és a már irtakát ellopnia. Távozásakor már nem a kerítésen, hanem a kulccsal bezárt rozoga kiskapun át távozott úgy, hogy a régi rozsdás zárt néhány erős rántással feltépte. Az éléskamrában az ellopott holmin kívül még rengeteg élelmiszer, főképp igen sok füstöltkolbász volt. Ebből azt következtette a járőr, hogy a tettes egyedül lehetett, mert több egyén tettessége esetén el sem képzelhető, hogy a jó házi, száraz füstöltkolbászból is ne vittek volna. Az éléskamrában és annak közvetlen közelében a járőr olyan jelenséget nyomot vagy elváltozást, mely a tettes kilétének felderítésére alkalmas lett volna, nem talált, ellenben a kiskapu mellett egy jobblábtól származó, igen jól körvonalazott

lábnyomra bukkant, melyet a járőr alapos vizsgálat tárgyává tett s megállapította, hogy azt a tettes idézhette elő. A vizsgálat során a járőr egy közelben lakó cipészt is igénybe vett, amikor is együttesen megállapították, hogy a lábnyom egy 44-es bakancstól származik. A bakancs sarkába, szabályosan elosztva, 6 darab kissé kopott papucs-szeg volt beverve. A talált lábnyomról és annak jelegzetességeiről — a járőrtáskából előkerült mérőszalaggal — a járőr pontos méretet vett.

Az ügyei kapcsolatosan kikérdezett hozzátartozók és szomszédok sem tudtak használható adatot szolgáltatói.

A járőr a községben lakó valamennyi gyanús és rovtomultú egyénnel szemben is lefolytatta a nyomozást, bár ez hosszú időt és fárasztó munkát igényelt, hisz békés községnek 29.200 lakosa van, kik között szép számmal vannak kétes elemek is. Eredményt ezen az úton sem sikerült elérni s a járőr bevonult.

Másnap újból járőrt vezényeltem a nyomozás folytatására. Ennek a járőrnek már több szerencséje volt. Amikor ugyanis a járőr a nagykiterjedésű községből már kikopott, kiportyázott a község keleti részén elhúzódó Fehérfekete-Körös balpartjára, a szomszédos Doboz község irányába. A járőr a hullámtéren levő füzesek közt kutatott a Herbálytól ellopott kerékpár után, mivel már előzőleg is megtörtént, hogy a tettes az ellopott kerékpárt vagy ott rejtette el, vagy ott szerelte le. Ez alkalommal azonban a járőr nem talált kerékpárt. Ezután a járőr a gáton Doboz irányába tovább portyázott, miközben egy jobblásas bakancsnyomot talált, melynek körvonalait jól ki lehetett venni. A ballásas bakancsnyom csupán elmosódva látszott és nem volt semmi jellegzetessége. Járőr a bakancsnyomot szemügyre vette, pontosan lemérte és úgy találta, hogy a nyom Darvas sértett kiskapuja mellett talált nyommal azonosnak látszik. Tovább portyázva, a járőr követte a nyomcsapást. A nyom helyenként eltűnt és csak hosszabb ideig tartó kutatás után sikerült a gát keleti lejtőjén, majd a hullámtér füzesében újból megtalálni. A füzesben a nyomok emberi bélsárrakáshoz vezettek, mely mellett egy kisebb rozsdás vasrúd hevert. A vasrúdon újabb keletű fésztes nyomok látszottak. A Herbály-féle lopásnál vasrudat használt a tettes, a nyomok azt mutatták, hogy a Darvas-féle lopás tettese járt a füzesben. Az adatok ilyen összehasonlításából járőr arra a feltevésre jutott, hogy a két lopást egy és ugyanazon tettes követhette el.

A későbbi nyomozás során kiderült, hogy a járőr feltevése helyesnek bizonyult. Mindkét lopásnál azonos volt a tettes, ki a második lopáshoz is elvitte ugyan a vasrudat, de mert ott arra szükség nem volt, nem használta. A helyszínről való távozáskor a gátról lement a füzesbe természeti szükségét végezni, miközben a kis vasrúd zsebéből kiesett és visszamaradt.

A vasrúd biztosítása után a járőr továbbment a nyomon mintegy 5 km távolságig, amikor is a nyom a dobozi Körös-hídon teljesen elmosódott. A hírhoz Doboz község 1 km-nyire fekszik, de ezen a területen a nyomot már nem lehetett újból felfedezni. Kézenfekvő volt a feltevés, hogy a nyomokat előidéző személy Doboz községbe vehette útját, ezért a járőr is oda igyekezett.

A községbe érve, az őrson történt jelentkezés után két bizalmi egyénnel az ügynevezett Sós-szék részre ment, miután a gyanús és rovtomultú elemek túlsúlyban ezen a részen laknak. Közben érdeklődött a bizalmiaktól a gyanús-

és rovtomultúak felől, akik oda nyilatkoztak, hogy alig hiszik, hogy most szerencsájük lesz, mert a kérdéses egyének már napok, sőt hetek óta nincsenek otthon, önként mentek be a gyulai törvényszékre régebbi büntetésüket letölteni. A járőr két rovtomultú egyén lakásán megjelent. Ezek egyike már 3 hét óta büntetését töltötte Gyulán, tehát tettesként nem jöhetett figyelembe, a másik, bár otthon volt, ezen ügyekkel kapcsolatban igazolta ártatlanságát. A harmadik rovtomultú lakására érkezve, a hozzátartozók a járőrnek kijelentették, hogy a keresett egyén, Mende József, 28 éves, elvált napszámos már harmadik napja Gyulán van a törvényszék fogházában. Hangsúlyozták, hogy Mende milyen ártatlanul került oda, mások miatt kell szenvednie. Soha életében nem ártott senkinek, tisztamultú, becsületes és józan életű ember. A járőr mindezeket türelmesen végighallgatta, majd kiment az udvarra és ott alaposan szétnézett. A sok elmosódott lábnyom között talált néhány olyan lábnyomot is, amely gondos lemérés után azonosnak mutatkozott a Darvas sértett kiskapuja mellett, majd pedig a gáton és hullámtéren talált lábnyomokkal. A járőr a házbülieket felszólította, hogy azt a lábbelit mutassák fel, amelytől a kérdéses nyomok erednek. A felszólítottak örömmel mutattak fel több lábbelit, de azok egyike sem volt a keresett, mire a járőr most már felszólította a házzal rendelkezőket, hogy a lopott tárgyakat adják elő. A felszólítás eredménytelen maradt, ezért a járőr megkezdte a házkutatást, mely meglepő eredménnyel járt. A keresett tárgyak közül hamarosan előkerült szalonna, 10 kg friessen olvasztott zsír, másfél kg töpörtyű. Erre a ház feje, Rostás Lajos beismerte, hogy mostohafia, Mende József lopta a szalonnát, továbbá, hogy ezt megelőzőleg Békésről egy kerékpárt is lopott. Előadta még, hogy mostohafia a kerékpárt Orosházán adta el, a farámás fűrészt, a zsákot és a borjúbőr tarisznyát pedig neki adta. Ezeket a tárgyakat ő Sarkadon, a hetipiacon ismeretlen egyénnek eladta. A szózott szalonnát részben kisütötték zsírnak, részben pedig Gyulán két fűszerüzletben eladták. A járőr a bűnjelek biztosítása után Gyulára sietett. Az ügyészségen történt jelentkezés után Mende József gyanúsítottat a nyomozás lefolytatásáig kiadták. Mende ugyanis egy előző lopásból kifolyóan a reá kiszabott 2 havi fogházbüntetését töltötte.

A járőrnek első dolga volt Mende bakancsát megvizsgálni, amikor is megállapította, hogy az azonos a keresett bakancsal. Mende a kikérdezés elején mit sem akart tudni a lopásokról, mikor azonban a járőr a súlyos adatokat felsorakoztatta, megtört és beismerte bűnösségét. Ennek során elmondotta, hogy egy előző bűnyügből folyóan a gyulai kir. ügyészségtől idézést kapott, hogy 2 hónapi büntetésének megkezdése végett 1934 február 14-én jelentkezzen a fogházban. Miután nem akart a fogházba üres zsebbel és éhes hassal bemenni, elhatározta, hogy lopni fog. Ugy gondolta, hogy egy-két kiadósabb lopás után bemegy a fogházba és így senki sem tételezi fel róla, hogy ő lopott. Arra még álmában sem gondolt, hogy a csendőrök oda is utána mennek. Mint minden „jobb” tolvaj, ő sem akart Dobozon lopni. Ezért 1934 január 31-én éjjel Békésre ment, ott minden előzetes terepszemle nélkül átmászott Herbály kerítésén és a folyosó asztalán talált kerékpárt, valamint a szegre akasztott fűrészt ellopta. A kiskapu útközjét a zsebében vitt kisebb vasrúddal fészítette ki. Dobozra menve, zsákmányát a határban egy kukoricaszárkupban elrejtette. Harmadnap érte ment, a kerékpárt Orosházán a hetipiacon, mint saját tulajdonát egy ismeretlen egyénnek 30 pengőért eladta, míg a fű-

KI TUDJA?

Kinek köszönhetjük a himnboltást?

részt mostohaatyjának ajándékozta. 1934 február 11-én éjjeli időben ismét átrándult Békésre. Megfigyelte azt, amikor a Darvas-féle ház lecsendesedett, azután a kerítésen átmászva, az éléskamrába ment, hol a 3 oldal szalonját egy ott talált zsákba rakta, a tarisznyát a nyakába akasztotta s a kiskapuhoz ment, mely azonban be volt zárva. A kaput kétszer megrántotta, mire az kinyílt, így a magával vitt kisebb vasrudat nem is használta. Hazafelé menve, a Fehér-fekete Kőrös balpartján haladt, miközben bement a fűzesbe s ott természeti szükségét végezte. Ez alkalommal a kis vasrudat elvesztette.

A szalonnát részben zsirnak kiolvastották, részben mostohaatyjával Gyulán eladták. Az így kapott pénzt a fogházba történt bevonulása előtti napon Gyulán részben itala költötte, részben pedig elbilliárdozta és elkártyázta. Mende a nyomozás folyamán bemutatta, hogy a lopásokat miként hajtotta végre, a felmutatott kis vasrudat sajátjának ismerte fel, amelyen a változások, nyomok megegyeztek a kiskapu zárján keletkezett feszítési nyomokkal.

A járőr a nyomozás folyamán a kerékpárt Orosházán egy kőművesegédttől előkerítette, ki azt Mendétől jóhiszeműleg vettemeg és is fizette. A fűrészt, a zsákot és borjúbörtarisznyát a járőr Sarkadon egy földművesnél találta meg, ki azokat szintén jóhiszeműleg vette meg és fizette ki.

A nyomozás során megállapítást nyert, hogy Mende József különböző bűncselekmények miatt már többször volt büntetve. Az utóbbi években azonban sohasem lopott a saját községében, hanem mindig a szomszéd községekben és városokban.

Mendét és mostohaatyját a békési őr s a gyulai kir. ügyészségnél kétféle lopás büntette miatt feljelentette, előbbit pedig a fogházba visszakísérte és átadta.

*

A leírt eset, főleg ami az eredményre vezető második nyomozást illeti, alapos, szakszerűség és kitartás szempontjából elismerésre méltó.

A sikert a helyszíni szemle alapos megtartásának (lábnyomok, eszköznyom felfedezése) és a helyszíni szemle távolabbi környékre való kiterjesztésének (fűzes átkutatása) lehetett elsősorban köszönni. Az eset rámutat a lábnyomok fontosságára. A lábnyomoknak a városi nyomozásoknál kevesebb szerep jut. A mi működési területünkön azonban gyakran helyes irányba terelhetik a nyomozást, amennyiben a nyomcsapás követésével a menekülés irányát meg lehet állapítani, de szerencsés esetben az is előfordulhat, hogy a nyomcsapás egészen a tettesig vezet.

Még két hivatásos bűnözőfogásra mutathatunk rá. A hivatásos bűnöző rendszerint nem helyben követi el bűncselekményét, hanem lakhelyétől távolabb eső helyeken próbál szerencsét. Erre a rovottmultú, gyanus elemek állandó ellenőrzésénél gondolni kell.

A másik régi bűnözőtrükk az, hogy a tettes a bűncselekmény elkövetése után valami biztosnak vélt mentesvárhoz menekül, mert úgy véli, hogy ott nem keresik. Ilyenek főleg a fogház és kórház. Ennek a tettesnek a helyzete könnyebb volt, mert csupán előző büntetését kellett kitöltenie. A bűnözők azonban attól sem riadnak vissza, hogy — különösen súlyosabb bűncselekmény elkövetése után — valami enyhébb bűncselekményen tettenéretik magukat, hogy így a fogházba kerülve, biztonságban legyenek.

Isten nekünk két szárnyat adott: az egyenességet és a tisztaságot.

BALZAC.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága születése napjának megünneplése. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága hatvanhatodik születése napját június 18-án az egész országban rendkívüli szeretettel és igen nagy lelkesedéssel üneplétek meg. A Budapesten állomásozó csendőrtiszti és altiszti kar istentiszteleten vett részt. Istentisztelet után a tisztikar a tisztai társalgó helyiségeiben, az altiszti kar pedig az altiszti étkezőben díszében vett részt. A tisztai társalgóban *Csiba István* ezredes, a m. kir. belügyminisztérium VII-e) osztályának vezetője, míg a legénységénél *Huszár Agoston* alezredes, osztályparancsnok urak köszöntötték fel Ö Főméltóságát.

Ünnepségek Fey osztrák miniszter tiszteletére. Fey Emil osztrák közbiztonsági miniszter budapesti tartózkodása alatt, június 13-án az ügető-versenypályán megtekintette a tiszteletére kivonult csendőr- és rendőralakulatokat. A kivonuláson a csendőrség részéről *dr. vitéz Damasy Farkas* alezredes, nyomozó osztályparancsnok parancsnoksága alatt résztvettek: a kispesti és pestszenterzsébeti gyalog tanalosztályok egy gyalogszázada *Bodrogai András* őrnagy, kispesti gyalogtanalosztályparancsnok parancsnoksága alatt, a 3. lovastanalosztály *vitéz Biró József* Árpád százados parancsnoksága alatt, egy motorkerékpáros-osztag *Kontra Kálmán* százados parancsnoksága alatt és a budapesti 1. nyomozó alosztály helyszínelő gépkocsija. Az állami rendőrség részéről résztvett az ünnepélyen 3 zászlóalj gyalog, 2 zászad lovasrendőr, 1 kerékpárosszázad, 1 motoros-osztag, 1 rendőrbizományos-osztag, továbbá a csapatszallító, személyszállító és helyszínelő gépkocsik. Fey miniszter és vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter 10 órakor érkezett a budapesti új ügetőpályára, az ünnepség színhelyére. A miniszterek kíséretében voltak: *vitéz Szinai Szinay Béla* tábornok, a csendőrség felügyelője, *kézdiszentléleki Voloncs István* alezredes, a budapesti csendőrkerület parancsnoka, *Blaha Sándor dr.* belügyminiszteri államtitkár, *Szemerjay-Kovács Dénes dr.*, miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium rendőri osztályának vezetője, *Boór Aladár dr.* miniszteri tanácsos és *Ferenczy Tibor dr.* főkapitány. A megjelent előkelőségek elléptek a csendőr- és rendőralakulatok előtt, majd díszmenet következett. A díszmenet után a lovasrendőrszázad lovasmatványokkal szórakoztatta az előkelőségeket, kiket *Keresztes-Fischer* belügyminiszter villásreggelin látott vendégül.

Levizgázott az őrsparancsnokképző tanfolyam. Június 13-án fejeződött be Szombathelyen a hetedik őrsparancsnokképző tanfolyam. A vizsgabizottság elnöke *vitéz Dobó István* tábornok úr volt, s helyet foglaltak abban *vitéz Doóry László* ezredes úr, a belügyminisztérium VII. b. osztályának vezetője, *Csiba István* ezredes úr, a belügyminisztérium VII. e. osztályának vezetője és *Szlatinay-Szopkó Győző* ezredes úr, a szombathelyi kerület parancsnoka is. A hallgatók igen szép, szabatos feleleteikkel minden tekintetben teljes felkészültségüknek adták tanujelét. A vizsga eredménye ezáltal is kifejezésre juttatta őrsparancsnokképző iskolánk magas színvonalú, gyakorlatias, kiforrott oktatási módszerét és az oktató tisztikar lelkes, fáradhatatlan munkásságát. A vizsga befejeztével *vitéz Dobó István* tábornok úr mind a tanári karnek, mind pedig a vizgázott hallgatóknak teljes elismerését nyilvánította, majd buzdító beszédet intézett a hallgatókhoz. Tábornok úrnak a hallgatók nevében a tanfolyamelső *Darvas József* törzsőrmester mondott köszönetet és tett fogadalmat. A tanfolyamot 88 hallgató végezte el. Kitűnő eredménnyel vizgázottak: 1. *Darvas József*, 2. *Tömö Imre*, 3. *Majoros István*, 4. *Dede Márton*, 5. *Palotás János*, 6. *Gurmai Péter*, 7. *Izsó Ambrus*, 8. *Módos Gergely*, 9. *Király Gábor*, és 10. *Szabó János II.* törzsőrmesterek.

Járőrvezetői tanfolyamok vizsgája. Június 22-én és 23-án tartották a kispesti és pestszenterzsébeti járőrvezetői tanfolyamok együttes vizsgájukat. A vizsga a kistrákos gyakorlati terepen *vitéz Szinay Béla* tábornok úrnak, a m. kir.

esendőrség felügyelőjének elnöklésével történt. Jelen voltak a vizsgán: *Rukay Arnold* ezredes úr, a belügyminisztérium VII. c. osztályának vezetőhelyettese, *Voloncs István* alezredes úr, a budapesti esendőrkerület parancsnoka, *Perey László* és *Vattay Ferenc* alezredes urak, a esendőrfelügyelő-ség, illetve a belügyminisztérium kiképzési előadó, valamint az ez alkalomra berendelt összes tanalosztályparancsnok urak is. A hallgatók az első napon a katonai, a másodikon pedig a esendőrségi tantárgyakból vizsgáztak. A vizsga eredménye felett a tábornok úr teljes megelégedését nyilvánította s a hallgatóknak 8 napi szabadságot engedélyezett. A kispesti járőrvezetői tanfolyamot kitűnő eredménnyel elsőként *Garai József* pécsi kerületbeli, a pestszenterzsébeti tanfolyamot pedig *Deák Kálmán* budapesti kerületbeli őrmester végezte el.

Fegyverhasználatok. Június 10-én a Nagybjajom községhez tartozó Páltelekpusztán ténemulatság volt. Fél 23 órakor a bálózók közül több fiatalember összeszólalkozott. A rend fenntartására kivezényelt *Kövári János* törzsőrmester és *Várnagy Vendel* őrmesterből állott járőr a rend megóvása végett a zajongókkal szemben fellépett, kik közül *Bradánovics István* a Kövári törzsőrmester puskáját, két testvéröccse, *Imre* és *József* pedig *Várnagy* őrmestert és puskáját ragadták meg lefegyverzési szándékból. *Várnagy* őrmester kiszabadította magát támadói kezéből és járőrvezetője segítségére sietve, *Bradánovics István* ellen szuronyfegyvert használt. *Bradánovics István* sérülése súlyos és életveszélyes. A járőr tagjai nem sérültek meg. Az ügyben kivizsgálás indult.

A eszépai őrs állományába tartozó *Pándi József* őrmester eltávozási engedély alapján *Tiszassas* községben tartózkodott. Június 17-éről 18-ára virradó éjjel a tűzoltóversenyvel kapcsolatban társasvaasorát rendeztek a Gazdakör helyiségében, ahol *Pándi* őrmester is megjelent. 18-án fél 2 óra tájban a Gazdakör udvarán több fiatalember összeverekedett. *Pándi* őrmester a verekedés abbahagyására szólította fel őket, mire azok az őrmester ellen támadtak. *Kollár András*, 24 éves ottani lakos karóval az őrmester felé sújtott, de *Pándi* őrmester az ütés elől félrecugrott és kardjával kétszer támadója fejére vágott. Erre *Nagy Sándor*, 26 éves, ottani lakos megragadta az őrmester kardpengéjét. *Pándi* őrmester a kardot kirántotta támadója kezéből, miközben a kard éle megvágta *Nagy Sándor* jobbkeze 3 ujját. Az orvos véleménye szerint *Kollár* és *Nagy* sérülései 8 napon belül gyógyulnak. Az őrmester nem sebesült meg. Az őrs 4 egyént hatósági közeg elleni erőszak miatt feljelentett. A fegyverhasználat ügyében kivizsgálás indult.

Csendőregyén sérülése. A jászárokszállási őrs állományából a kiskunhalasi lovas tanalosztály állományába vezényelt *Czékmany Imre* esendőr pótlovakat szállított Kiskunhalasra. Június 15-én kb. 4 óra 20 percek, mialatt a vonat a kiskunfélegyházi vasútállomáson vesztegelt, a zárt kocsiban alvó *Czékmany* esendőr lövéstől a fején megsebesült. Sérülése orvosi vélemény szerint 8 napon belül és 20 napon alul gyógyul. A nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy a sérülés idejében *Tóth Ferenc* Máv. málházó, *Fehér János* Máv. kapus és *Farkas István* éjjeli szolgálatot teljesítő rendőr a kapus őrzetére bízott leventepuskák egyikéből célbalőtt a pótlovakat szállító kocii bárcatáblájára. Nevezettek négy lövést tettek s ezek közül a negyedik, melyet *Tóth* málházó adott le, megsebesítette *Czékmany* esendőrt. A kivizsgálás megtörtént.

Helyreigazítás. Mult számunk hírei között *Babós József* százados hadbíró úr házasságkötését közöltük. Közlésünk tévedésen alapult; *Babós* százados hadbíró úr ugyanis nem most, hanem még 1921-ben kötött házasságot s azt a budapesti kerületi parancsnokság csak az anyakönyvi nyilvántartás kiegészítése végett tárgyalta most, utólag állományparancsban.

„A esendőr“ cím alatt olvassuk a „*Komárom—Esztergomvármegyei Hírlap*“ legutóbbi számában a következő sorokat: „Láttam zimankós téiben, hóban és sárban, fagyban a Vértes-hegyek szélvert útjain, mikor vihar tépte leingó kakastollát. Láttam megrendülve állni holttestek mellett, mikor a gyilkos után úzó parancsot pillanatokra megakasztotta benne a feltörő emberi érzés. Hallottam, hogy Erdélyt a román főmegbetörés idején sok helyütt egy maréknyi magyar esendőr védte. Láttam téli nyomorban, amikor az őrs konyháján a szájuktól megvont falaton babusgató dédelgetéssel tartottak heteken, hónapokon keresztül kis hadiárványát. Láttam hatvannégy óras szolgálat után ruhástul felőrára ledülve pi-henni. És láttam most, mint — rendezőket a tatai szabad-

téri játékokon, ahol pillanatokra talán kiesapott belőle a szokatlan helyzetben a kapott parancshoz való gondolkodás nélküli menekülés, amelyet a bizonytalanság szült. Egy nappal később pedig durva támadást olvastam az ellen a magyar „zsandártempó“ ellen, mely a csonka határok közt azt a közrendet védi, melynek nívója a Balkán felé emel bennünket. Undor és utálat fogja el az embert. Hát lekicsinyelni, poecondiáznai való az a szervezet, mely nem tűri a magyar zászló lelépését, porba-sárbaipírását a csonka határok között? De jól van. Maradjunk meg a zsandártempónál. Helyes. A magyar civillakosság előtt két közkedvelt egyenruhás fogalom volt valamikor: a betyárt úzó zsandár és a nyalka huszár. Huszáraink vágatózó tömegeit megtizedelte a háború, sorainkat megnyirbálta Trianon. A betyárok eltűntek és eltűntek a zsandárok is. Helyükbe az a esendőrség lépett, mellyel ugyanaz történt, mint a huszárokkal. De még megnyirbálva is fel tudják venni a harcot az új kor betyárjaival. Ha százszor zsandártempó is ez! De előtte, mellette tisztelgve kell megállania annak a társadalomnak, mely hisz a társadalmi rendben.“ — Nem ismerjük e sorok íróját s nem olvastuk a másik cikket a „zsandártempóról“, amire hivatkozik. De gondoljuk, mi lehetett benne. Ismerjük már ezt a laugot. Magyar testvéri szeretettel és kézszerítással köszönjük az „Esztergom—Komáromvármegyei Hírlap“ megtisztelően meleg, baráti sorait s kérjük, tartsa meg továbbra is barátságában a magyar esendőrséget.

Leleplezték a Székely Hadosztály emlékoszlopát Mátészalkán. Az 1918/19. évi gyászos forradalmak idejében az Erdély fiaiból megalakult *székely hadosztály* volt az egyedüli, amely nem elégedett meg a betolakodó ellenség országrablása ellen tiltakozó vezérekkel és szónoklással, hanem fegyvert ragadott, hogy kiverje a bitorlókat az ezeréves Magyarország területéről. A székely vitézségnek azonban, sajnos, nemcsak a szemben levő ellenség ellen kellett harcolnia, hanem a hátában levő ellen is, amely pedig nem volt más, mint a magyar „kormány“ és annak körüli „kormánybiztosai“. Nekik nem fájt a Hargita, nem Kolozsvár, sem Kassa, Pozsony vagy Szabadka s a székelyeket nemhogy segítették volna, de egyenesen hátbatámadták, szövetségeseivé szegődve így Magyarország ellenségeinek. A székely ügynek el kellett hát buknia, a legendás híró székely hadosztály oláh rabságba esett, de vitézsége híret megörzi a magyar történelem s az ügyet, amiért el kellett buknia, most fiaikkal megerősödvé testvéri egyetértésben viszik majd diadalra magyarok és székelyek. A hadosztály volt tagjaiból alakult *Székely Hadosztály Egyesület* Mátészalka mellett, Kocsord község határában a Kraszna hídjánál, közvetlenül Erdély határan emlékoszlopot állított a hadosztálynak. Az emlékoszlopot június 17-én leleplezték le nagy-szabású, kegyeletes ünnepség keretében. A Székely Hadosztály Egyesület küldöttségét, melyet a hadosztály volt parancsnoka és az egyesület elnöke *szentkereszthegyi Kratochwill Károly* ny. altábornagy, az egyesület elnöke vezetett, külföldi motorosvonat vitte Budapestről az ünnepség színhelyére. A küldöttséget a vármegye és a Froutharcos Szövetség nevében a pályaudvaron *Streicher Andor* alispán fogadta. Szolnokról, Debrecenből és Nyíregyházából különvonatokon érkeztek a székelyek, de az ország más vidékeiről is igen sok erdélyi bajtárs jelent meg. A leleplezési ünnepély, amelyen a vármegye küldöttei *Péchy Szabolcs* főispánnal az élükön szintén megjelentek, délután félnégy órakor a Magyar Hírszekegyel kezdődött. *Varga Károly* szaválata után *szentkereszthegyi Kratochwill Károly* ny. altábornagy lépett a szó-noki emelvényre s lendületes beszédben emlékezett meg a Székely Hadosztályról, annak harcairól és a Nagymagyarországért való állhatos kiüzdelem szent kötelességéről. Beszéde közben az emlékoszlopról lehullott a lepel. *Streicher Andor* alispán a Froutharcos Szövetség, *Brandt Dezső* főjegyző pedig Kocsord község nevében lendületes beszéd kíséretében vették át az emlékoszlopot. *Vitéz Holényi János* ny. tábornok az Erdélyi Férfiak Egyesülete, *rugonfalvi Kiss István* dr. a Székely Nemzeti Tanács, *Adám Éva* pedig az Erdélyi Nőegylet nevében mondott üdvözlőbeszédet, majd *Székely Gyula* főtítkárt ismertette a Székely Hadosztály Egyesületet és annak működését. Az ünnepséget a Himnusz zárta le, majd este a volt bajtársak társasvaasorája követte.

Hősi emlékműleleplezés Mosonban. Június 3-án avatták fel Mosonban a község világháborús hőseinek emléket *Albrecht királyi herceg* jelenlétében. A nagyszabású ünnepségen megjelent *Kosztka Ágoston* alezredes úr, a székesfehérvári esendőrkerület parancsnoka is és a m. kir. esendőrség nevében koszorút helyezett az emlékműre.

A Radetzky-huszárok ezredünnepe. A volt cs. és kir. 5. Radetzky-huszárezred tagjai Komáromban június 10-én ezredünnepeket rendeztek az ezred felállításának 131. évfordulója és a hősiesség piavei csata évfordulójának alkalmából. Az ezredünnepeken megjelent *Imrédy Béla* pénzügyminiszter is, aki a piavei csata idején az ezred tisztje volt. *Vetsey Ede* altábornagy, az ezred utolsó életben levő parancsnoka, szép beszédben emlékezett meg a Radetzky-huszárok hadi érényéről, majd koszorúkat helyeztek az emlékmű talapzatára. Délben társasbéd volt, amelyen *Bogyay Arthur* ny. ezredes közönlötötte az ünnepélyen megjelent előkelőségeket.

„Ami a falu népének tudnia kell” cím alatt vaskos, 435 oldalas, tartalmában és célkitűzésében újszerűen érdekes könyvet írt *Kajdy Béla* balatonzamárdi h. jegyző. Nem szakemberek, nem közigazgatási tisztviselők, sőt még csak nem is „hivatbéli” számára, hanem az egyszerű falusi szántóvető vagy iparosember részére foglalta össze azoknak a törvényeknek, rendeleteknek és egyéb jogszabályoknak a lényegét, amelyek ismerete nélkül ma már nemcsak a falu közéletében, de a magánélet mindennapi vonatkozásaiban is minduntalan felmerülő legegyszerűbb jogi vagy közigazgatási kérdések terén sem lehet eligazodni. Egy ilyen különleges rendeltetésű munka megírására persze nem mindenki vállalkozhatik. A falunak, a falu közigazgatásának, a falusi ember ügyes-bajos dolgainak és ebből folyó jogismereti szükségletének alapos és főképpen pedig gyakorlati ismerete szükséges ahhoz, hogy a ma már szakemberek számára is szinte áttekinthetetlen joganyagból se többet se kevesebbet ne tartalmazzon, mint amennyire a falusi embernek kézzelfogható szüksége van. Külön, második adottság kell azután ennek az anyagnak mind alakilag, mind tartalmilag olyan népszerű formába öntéséhez, hogy első olvasásra bárki megérthesse, sőt az egyszerű olvasó talán még érdekelje is. A szerző mindkét feltételnek mintaszerűen felelt meg. Könyvének tartalmát nagyon helyesen nem a laikus közönség előtt amúgyis ismeretlen közigazgatási ágazatok szerint csoportosította, hanem címszavak szerint betűrendbe foglalta s azáltal igen könnyen áttekinthető lekszikonná tette. Szerencés gondolat volt az is, hogy a szöveget nem tüzdelte tele törvény- és rendelkezásokra való hivatkozásokkal s nem ragaszkodott a sokszor kínos precizitásra törekvő eredeti szövegekhez sem, hanem mindent egyszerűen, természetesen, magyarázatszerűen mond el a maga szavaival. A könyv sokoldalúan gazdag tartalmát itt a maga teljességében nem ismertethetjük, de hogy fogalmat nyújtunk róla, felsoroljuk mutatónba néhány címszavát: Adó, albrélet, anyakönyvvezető, bekebelezés, birtokháborítás, büntetőparancs, eselédttörvény, dohánytermelés, dülldutak, egyesületek, eljegyzés, építkezés, gyámság, hagyaték, házasság, hűsvizsgálat, ipartörvények, italmérés, kéményseprés, közbirtokosság, közmunka, képviselőtestület, legeltetés, marhalévlé, munkástörvények, örökbefogadás, rádió, szerződések, szeszfőzés, tagosítás, telekkönyv, tűzrendészet, vármegye, végrendelet, zálogjog stb. stb.

A csendőr is a falu népéhez tartozik, sőt közbiztonsági tekintetben a falu népének nemcsak ellenőrzésére, de felvilágosítására is hivatva van. Természetes tehát, hogy a falu népének tudnivalói a csendőr előtt sem szabad, hogy ismeretlenek legyenek. A csendőr a közbiztonsági és nyomozószolgálat területén a tanfolyamokban és az örsökön részletes és alapos kiképzést kap ugyan, de ismeretei egyoldalúak maradnak, ha azokat önszántából is kiegészíteni, tökéletesíteni nem törekszik. A falusi ember nem igen tudja, hogy a csendőrt mire tanítják s mire nem s ezért sokszor fordul a csendőrhöz olyan kérdésekkel is, amelyek kívül esnek az ő előírt

tananyagán. A felvilágosítást azért meg kell adni, mert különben tudatlansággal vádolhatják. De a közbiztonsági szolgálat és a nyomozás során is adódnak lépten-nyomon kérdések, amelyeknek utána kellene nézni, ha volna hol. Erre a célra: a csendőr ismereteinek főképpen közigazgatási vonatkozásokban való kiegészítésére a jegyző úr könyvét, amelyet egyébként mind a napi-mind pedig a szaksajtó a legteljesebb elismeréssel és dícsérettel fogadott, kiválóan alkalmasnak tartjuk. Sőt, ha a csendőr a maga hozzátartozóinak, édesapjának, fivérének bármilyen alkalomból valóban hasznos ajándékot akar adni, melegen ajánljuk, vegye meg ezt a könyvet neki, örömet fog vele szerezni. Megrendelhető a szerzőnél *Kajdy Béla* h. jegyzőnél Balatonzamárdi. A könyv bolti ára 6 pengő, de a szerző a csendőrség tagjainak kedvezményes áron, 4 pengőért küldi meg.

Beutalások a hévízi csendőrségi gyógyháza. A Belügyminiszter úr a július havi (III.) gyógyidőszakra a m. kir. hévízi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtiszti állományból:* vitéz Szinai Szinay Béla tábornokot, Buday Andor ezredest és feleségét, Barényi Ferenc alezredest és feleségét, Koszka Ágoston alezredest, dr. Damásy Kamil alezredes-hadbírót és feleségét, dr. Szűcs István és vitéz Batty József őrnagyokat, Orbán László, Szirány János, Berweiler János, vitéz Bakó László, vitéz Marssó Lőrinc századosokat és Sipos Lajos g. századost, valamint Tóth Géza g. századost és feleségét. — *Az ellátást élvező csendőrtisztek, tiszti özvegyek és árvák közül:* Kleiner Gyula ny. ezredest és feleségét, Stenszky Lajos ny. ezredest és feleségét, Lőrincz Ignác ny. alezredest és feleségét, Kovalovszky Oszkár ny. g. századost és feleségét, özv. Kovács Károlyné, ezredes özvegyét és Klára leányát, özv. Krausz Antalné, ezredes özvegyét, özv. Kocsis Györgyné, g. alezredes özvegyét, özv. Lemhényi Sigmund Lázárné, őrnagy özvegyét és özv. Zsigmond Istvánné, őrnagy özvegyét. *A m. kir. honvédség tiszti állományából:* Gernya László ny. altábornagyot. — *A tényleges csendőrlégénységi állományból:* Kövi Pál alhadnagyot, Székely Domokos alhadnagyot és feleségét, dr. Zádor Antal tiszthelyettest, Horváth József IV. tiszthelyettest és Gyula fiát, Szöcs József II., Deák András, Imreh Ferenc, Penyővári Károly, Orbán János, Szegő Miklós, Nagy Mihály, Katona Ferenc tiszthelyetteseket, Sostarec János tiszthelyettest és feleségét, Korsós János g. tiszthelyettest, feleségét, valamint Erzsébet leányát, Nagy Pál g. tiszthelyettest, feleségét és Szerémi Adél örökbefogadott leányát, Pintér András g. tiszthelyettest, Bárány Sándor g. tiszthelyettest és feleségét, vitéz nemes Mlinkó Benjámint törzsőrmestert, Szöcs Gáborné, tiszthelyettes nejét és Pozsonyi Gáborné, g. tiszthelyettes nejét. *Az ellátást élvező csendőrlégénységi állományú egyének, özvegyek és árvák közül:* Úrge András ny. tiszthelyettest, Váradi Mihály ny. tiszthelyettest, Terebesi István ny. tiszthelyettest és nejét, Tárnok Pál ny. törzsőrmestert és feleségét, Gyurka Jánosné, ny. g. tiszthelyettes nejét, Arany Jánosné, ny. tiszthelyettes nejét, Kiska Pálné, ny. tiszthelyettes nejét, Barta Józsefné, ny. tiszthelyettes nejét, özv. Katona Lászlóné, tiszthelyettes özvegyét, Kugler Józsefné, g. tiszthelyettes özvegyét, valamint özvegy Wolf Mózesné, tiszthelyettes özvegyét.

Beutalások a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza. A Belügyminiszter úr a folyó évi VII. (júliusi) gyógyidőszakra a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be: *A tényleges csendőrtisztek és családtagjaik közül:* Száday Rezső ezredest és feleségét, Madacsay Imre alezredest és feleségét, valamint Katinka leányát, Schiwuy á Saint-

Nyári ruházati és fürdőcikkben is a REFORM RUHÁZATI vezet Budapest, VI., Vilmos császár-út 5. Csendőrök részére legkedvezőbb fizetési feltételek. — Mintákat, képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Nem minden nap támad tűz, de minden percben keletkezhet Rögtöni biztos segítség a törvényileg védett „Kromofag” **Tűzoltó bomba** „Kromofag” vegy. gyár VI., Reiter Ferenc-u. 13.

Aulaire Richárd őrnagyot, feleségét és Julia leányát, vitéz Ridegh (Camerle) Rajmond őrnagyot, Frigyes fiát és Anna hugát, Toldi Árpád századost és feleségét, Rutich József századost, és feleségét és József fiát, Haidekker Károly századost, Nemesmonostory (Münster) Jenő századost, feleségét és Egon fiát, Körnöczy Nándor és Dienes Andor gazdasági hadnagyokat. *A nyugellátást élvező csendőrlisztek, liszti özvegyek és árvák közül:* Bariss Árpád ny. tábornokot, Goreczky Vilmos ny. ezredest, özv. Kubáss Mihályt, ezredes özvegyét és Koricsánszky Mária unokahugát és özv. Holck Lászlónét, őrnagy özvegyét. *A m. kir. honvédség liszti állományából:* Felsőkubini és Nagyolaszi Kubinyi Tivadar ny. tábornokot és feleségét, özv. Polgár Rezsőné, tábornok özvegyét és leányát, dr. Schmitz Rezső ny. hadbíró tábornokot, vitéz Petróczy Ferenc ny. tábornokot és feleségét, Maróthy Kálmán ny. mérnök-kari ezredest és feleségét, valamint Pál, Mária és Kálmán gyermekeit, Hriesovári Ricsovány Béla ny. huszárezredest és feleségét, Wohnhoffer Emilné, tábornok özvegyét, dr. Kovásznai Vén István ny. ezredes hadbíró. *A lényeges csendőrlégénység és családtagjaik közül:* Kiss Rafael és Fodor Gábor tiszthelyetteseket, Kóka András gazdasági tiszthelyest és feleségét, Imreh Ferencné, Kovács Lajosné (III.) és Karabin Jánosné, tiszthelyettesek feleségeit, valamint Németh Jánosné (I.), törzsmester feleségét és Julia leányát. *A nyugellátást élvező csendőrlégénység és családtagjaik közül:* Albert János ny. alhadnagyot és feleségét, valamint Kallós Imre, Nagy Károly és Jamrich Ágoston ny. tiszthelyetteseket.

Dicséretet: *A m. kir. Belügyminiszter úr dicsérvő okirattal látta el. A budapesti I. kerület állományában:* Balás Antal alldgy.-ot hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat minden ágazatában, majd 4½ év óta mint a m. kir. budapesti I. csendőrküldeti parancsnokság állományvezető segédmunkása kiváló pontossággal és igen nagy körültekintéssel teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait, valamint példás magaviseletéért; *Holló Lajos* th-t hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen, mint az igen mozgalmass vevési őrs volt parancsnoka, a közbiztonsági szolgálatban kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért, valamint alárendeltjeinek eredményes és helyes vezetéséért; *Láng Ferenc* g. th-t 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főleg azonban a balassagyarmati osztály gazdasági hivatalában irodai segédmunkási minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait. — *A szombathelyi III. kerület állományában:* *Varga József* III. th-t, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen, mint a nagybajomi őrs parancsnoka, úgy a közbiztonsági szolgálat, mint alárendeltjeinek kiképzése, oktatása, fegyelmzése és hazafias szemlében való nevelése terén szaktudással, igen szorgalmasan, lelkiismeretesen és igen jó eredménnyel működik; *Takács Ignác* törnt, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen az utóbbi években, mint őrsparancsnokhelyettes, őrsparancsnokát a szolgálat minden ágazatában határozottan támogatja, a közbiztonsági szolgálat terén erénytelten szorgalommal és eredményesen működik. — *A pécsi IV. kerület állományában:* *Kövesi János* g. th-t 27 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban 16 év óta irodai segédmunkási minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait, valamint példás magaviseletéért. — *A miskolci VII. kerület állományában:* *Barna Imre* th-t hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait; *Gonda István* th-t hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban őrs- és szakasparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait; *Buzogány Lajos* th-t 21 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban diósgyőri őrsparancsnoki minőségben teljesített értékes és hasznos szolgálatait; *Szász József* th-t, mert 23 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban, mint a szerencsi őrs parancsnoka, ezen minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait. — *A belügyminisztérium VII—b. osztályából:* *Keresztes Andor* g. th-t 26 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban a belügyminisztérium VII—b. osztályában irodavezetői minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait, valamint példás magaviseletéért; *Nagy Lajos* g. th-t 27 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban a belügyminisztérium számvivőségénél teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait, valamint példás magaviseletéért. — *A nyomozó osztály állományában:* *Bezzeg István* th-t, mert mint a m. kir. csendőri nyomozó osztály törzsalosztályának szolgálatvezetője, majd mint külsoportvezető, a kommunista szervezkedések elleni nyomozásokban igen értékes és hasznos szolgálatait teljesített, valamint példás magaviseletet tanúsított; *Gyarmathy Elek* th-t 27 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalnál 4 év óta irodai segédmunkási minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait, valamint példás magaviseletéért; *Veres József* th-t 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, főként azonban az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalnál 4 év óta irodai segédmunkási minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait, valamint példás magaviseletéért.

Őrsparancsnokká kinevezettek: A budapesti I. kerület állományában: *Tóth János IX., Szabados György, Bajcsi Lajos, Benkő Lőrinc, Dudás István, Szabó Miklós, vitéz Ambró András, Kovács József I., Rózsa István, Ignác Máttyás, Nagy István II., Török János I., Máttyás György, Konezi István, Horváth Gábor II., Vízkeleti József, Németh János I., Tökés Ferenc, Brassai Sándor, Boros János, Kertész Mihály I., Bükkös Márton, Veres Imre, Józsa Mihály, Écsi Vendel és Bíró János* th-ok. — A székesfehérvári II. kerület állományában: *Csöke István II. és Máté György* th-ek. — A szombathelyi III. kerület állományában: *Ferencz József I., Tóth Sándor I., Söptei József, Nagy István XIII.* th-ek és *Csordás János* v. törnt. — A szegedi V. kerület állományában: *Nánási Károly* th.

Csendőrségi Közlöny, 12. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Állandó nyugállományba helyezettek: *Sipos József* VII. kerületbeli alldgy., *Rajnai Gyula, Fodor Sándor, Kovács Gábor, Horváth Péter* II. kerületbeli, *Döbörhegyi József* III. kerületbeli és *Mikó István* VI. kerületbeli th-ek. — *Angel János* es. családi nevét „*Temesvári*“-ra, *Steiner Lajos* es. „*Sárvári*“-ra változtatta. — Szabályrendeletek. Szut. helyesbítése (5. Pótlék). — Csüsz. helyesbítése (2. Pótlék). — Nyut. helyesbítése (4. Pótlék). — A csendőrlégénység a kinttár terhére szállítható kézipodgyász vasúti viteldiján felül a podgyász-díjszabás értelmében kirótt pótléteket is felszámíthatja. — A szegedi őrs és a szegedi szakasparancsnoki állás megszüntetése és ezzel kapcsolatos szervezeti változás. — Szükségleti kimutatás mintájának megváltoztatása. — Hamis tanulás és hamis eskü nyomozásánál a sérelmesnek tartott vallomás tartalmának és körülményeinek megismerése végett a csendőrsparancsnokságok a feljelentésben foglalt tényállás közlése mellett forduljanak az illetékes kir. ügyészség-

legelőnyösebben a készítőnél.
Részletkedvezmény!
BÚTORT Hádl István műbútorasztalos
Budapest, VIII., Baross-utca 22.

OPTIKUS LIBÁL és MÁRZ FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLET
Tel.: 299—56.
Budapest, VI., Teréz-körút 54.

(Nyugati pályaudvarral szemben, Podmaniczky-utcai sarokházban.) Törzslézet alapítva 1846-ban. Ajánlanak: **Szemüvegeket, Távcsöveket, Látcsöveket, Nagyító lencséseket, Hőmérőket, Rajz- és mérőeszközöket, Zeiss-Punktál szemlencséseket, Fotokamrákat és kof.ékeket.**
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező üzletési feltételek.

A magyar csendőrség elsősorban magyar céget támogasson! A 20 év óta fennálló

Nagy Menyhért egyenruhaszabó-sága és felszerelési cikkek raktára

ajánlja: mérték utáni szabóságát a legkedvezőbb 12 havi részletfizetéssel kedvezmény mellett!

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9., főlemelet. Telefon: 843—52.

Kirendeltségek:

Pécs:
Ferenciek-u. 23.

Nyiregyháza:
Zrínyi Ilona-u. 9.

Miskolc:
Gizella-u. 15.

hez, illetőleg járásbíróshoz. — Kísérletképen folyó évi június 1-től augusztus végéig este 20—21 óra között az összes távbeszélő központok rendes távbeszélő szolgálatot tartanak. Beszélgetést kezdeményezni csak az előfizetői állomásokról lehet. — A harminc napra érvényes „Idény-halászcsegy“ kiállítás, illetve, forgalombahozása, műszaki leírása. — A m. kir. Balatoni Intéző Bizottság újtáji forgalomba kerülő halászcsegy-úrlapok első lapjuk baloldali részén „M. kir. Balatoni Intéző Bizottság“ felülhnyomással vannak ellátva. — Majoros István szds. részére a zalaegerszegi osztályparancsnokság által kiállított szabadságolási igazolványt a szombathelyi III. kerületi parancsnokság érvénytelenítette. — Pályázat Bihar vármegyében egy törvényhatósági útmesteri állásra.

Elöléptek. *A székesfehérvári II. kerület állományaiban.* Törzsörmesterré: Szili János I. örm. — *A szombathelyi III. kerület állományaiban.* Törzsörmesterré: Bella István, Balácsi János és Simon Zsigmond örm. Örmesterré: Simon Márton es.

Házasságot kötöttek. *A budapesti I. kerület állományaiban:* Besenyi Károly fhdgy. Dr. Varga Katalin úrhölgygel Kecskeméten és Ihász Imre th. Kovács Jolánnal Alsónémedi községben. — *A székesfehérvári II. kerület állományaiban:* Szamos Pál th. Bozori Erzsébettel Vérteskéthely községben, Vida István th. Magdiés Annával Tárkány községben és Szabó István I. th. Szabó Zsófiával Sárkereszties községben. — *A szombathelyi III. kerület állományaiban:* Németh István V. törm. Toplak Irénnel Zalatárnok községben, Kocsis Géza törm. Major Ilonával Egyházastalu községben és Kutai József th. Takács Anna Erzsébettel Szentpéterfa községben. — *A pécsi IV. kerület állományaiban:* vitéz Molhácsi József törm. Tóth Annával Nemesvid községben, Bernáth Zsigmond th. Csikós Eszterrel Szalkszentmártonban, S. Pápai István th. Sárjai Rozáliával Cibakháza községben, Kovács Mihály I. th. Deák Juliannával Nyirbéltek községben, Béla Menyhért törm. Németh Gizellával Izsák községben, Tassányi (Takler) István törm. Steinert Máriaival Dunakeszi községben, Halász Antal th. Holtz Annával Várdomb községben és Áron Sándor törm. Bukovác Annával Baján. — *A debreceni VI. kerület állományaiban:* Szücs János II. törm. Goda Máriaival Nyirgelse községben. — *A miskolci VII. kerület állományaiban:* Lénárt János törm. L. Molnár Mária-Piroskával Szendrő községben, Hekkel János törm. Varró Ilonával Miskolcon, Kemény Mihály törm. Kazinczi Erzsébettel Kenderesen, Végső Mihály th. Major Zsuzsannával Künhegyesen, Teleki Imre törm. Szabó Gizellával Felsődobosza községben, Gál Miklós th. Biró Jolánnal Egerben, Dobó László alhdgy. Tapasztó Juliannával Miskolcon és Szabó Lajos II. törm. Döbrosi Julianna-Ilonával Gesztelyen.

Ki tud róla? *Nagy János IV.,* volt örsvezető címzetes örmestert, ki a világháború alatt neunsói (Trenesen megye) örsparancsnok volt, keresi *Perlaki Géza* zalaalövői törzsörmester és kéri azokat, akik tudnak hollétéről, hogy címét közöljék vele. — *Németh János I.* elhalálozott volt nyugállományú alhadnagy elvált felesége szül. *Lengyel Rozália Mária* ismeretlen helyen tartózkodik. Aki a nevezett címét tudja, közölje a budapesti II. osztályparancsnokság gazdasági hivatalával.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít *Várfai (Vlahina) Mihály* polgári altiszt, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám (Csendőrlaktanya) vagy *Fekete Imre* nyug. törzsörmester, Új-Hatvan, Vasváry Pál-utca 15. Árak és munkadíjak: szép, új, dísztoll, válogatott tollból 10 pengő, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 pengő, régi átkötése 1 pengő, pótlással 2 pengő, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 pengő, pótlással 3 pengő 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Magyar csendőr a magyar gyártmányú
SCHMOLL-PASTÁ-T
használja!

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási dicsiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros trónnal: „Szó szerinti közlését kérem!“ A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel kettős sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratok csak semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válaszbellyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tisztelődij ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tisztelődijban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdal korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádiumnyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésnek árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem trunk, ha a beküldött válaszbellyeggel mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kitéte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrszékzenek“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok lényeges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség lényeges és nyugállományú le-

BÚTORT RÉSZLETRE

előleg nélkül

Baross-utca 43. és 44. sz.
Goldner Zs. és Fiaínál. Alap. 1897.

20 pengő
enged-
mény ezen lap
előfizetőinek

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től
EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 21-től

Fotelágyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehéreművésznak, ruhászövetek.

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Lakberendező Vállalat

Ne kísérletezzünk!

Vásároljunk ott, ahol
ezer más bajtársunk, a

TRIBON-nál

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM

génységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.512. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám.”

V. II. törm., Budapest. Hajnal Imre (nem Dezső) tart. főhadnagy volt, címe: Budapest, I., Attila-körút 47. sz.

Balaton. A vasúthoz, postához szóló pályázati hirdetéseket a Budapesti Közlönyben szokták kihirdetni. Ha ilyen hirdetés nem jelenik meg a hivatalos lapban, ez azt jelenti, hogy nincs felvétel, céltalan tehát felvételi kérvényt benyújtani. Ha azonban mégis be akarja adni a kérvényét, ennek nincs akadálya. Címezze ahhoz a postaigazgatósághoz, amelyiknek a területén állást szeretne kapni s a kérvényt szolgálati úton terjessze fel. A kérvényhez nem kell jelentést írnia, a felterjesztés láttamozó jelentéssel történik. Az így jelentkezőket a posta előjegyzésbe veszi, de mint mondtuk, ennek semmi gyakorlati jelentősége nincs. Az átvétel kizárólag a postán múlik, ebben az érdekelteknek a csendőrség hivatalosan nincs és nem is lehet segítségére. Ha valami csoda révén mégis felvennék, a postától értesítést kap s akkor a minisztérium esetleg a kötelezője letelte előtt is megengedi a leszerelést. Azzal természetesen számolnia kell, hogy a postánál legjobb esetben levélhordó lehet, ami tisztességes foglalkozás, de „portyázni” ott is ugyancsak kell.

Vásárosnamény. Korábban kellett volna kérni, most már egy példányunk sincs a 4. számból.

66.666. A volt miskolci 18. közös tüzérezred irattárának a sorsa ismeretlen. Ha van belőle valami, csak a miskolci népgondozó kirendeltségnél lehet. Ha ott nem találja, akkor kutatnia kell a volt előljárói és bajtársai után. Más módja az igazolásnak nincs.

C., őzd. Gruber János ny. százados címe: Kaposvár, Jókai-utca 3. sz.

Tátrafüred. 1. A székesfehérvári népgondozó kirendeltségnél. 2. Irjon újból a Studiónak. Lehetetlen, hogy a rádió-üzenetekben ezt a kérést ne közöljék. Aki a román megszállás-kor eltűnt két diáktestvérének a sorsát kutatja, annak ebben a kutatásban minden arra hivatott magyar hatóság és szerv feltétlenül segítségére van. Természetesen a megszállt területi ismerősei útján is érdeklődjék — ha vannak — és kérheti a külügyminiszter urat is — szolgálati úton —, hogy a diplomácia eszközeivel legyen segítségére erdélyi testvéreinek keresésében.

Jászberény. A volt 29. honvéd gyalogezred irattára az északpestmegyei népgondozó-kirendeltségnél van.

H.-böszörmény. Csak teljes névvel és címmel aláírt levelekre válaszolunk.

Zsira. Olvassa el a Cs.—20. közzétett utasítás 33. oldal 1. bekezdését.

Aranyfog. Címe ismeretlen. Kérését a hírek között közöljük.

K. J. g. th. Pécs. — P. th. szakpk. Nagykáta. Örülünk, hogy jutalomtárgyaink megnyerték a tetszésüket. Megérdemelték, szívesen adtuk.

Lipcey József ny. őrmester, Mezőladány. Dévald János Sárospatakon lakik. Vitéz kapuvári Tóth Béla ny. tábornok címe: Székesfehérvár, Budai-út 20. sz. Hajdan (Hajdinák) József volt tart. főhadnagy címe: Mohács, révkapitányság. Abay Kálmán hadnagy címe ismeretlen. Vitéz Nagy Sándor ny. ezredes címe: Debrecen, Rakosi Jenő-u. 9. sz. Zsarnay Lajos hadnagy címe ismeretlen.

H. törm., Gyömrő. A nyilvántartásban egyik sem szerepel, címük ismeretlen.

13330. Zerdahelyi (azelőtt Hahn) Sándor alezredes címe: Győr, utászaktanya. Vitéz Vásárhelyi Andor alezredes címe: Budapest, királyi palota. Vitéz Zaráy Emil őrnagy címe: Budapest, I., Hidegkúti-út 23. sz. Markovits Árpád százados címe: Szombathely, vegyesdandárparancsnokság. Markovits József főhadnagy címe: Sopron, gyalogsági laktanya.

Kettő árva. A csendőr-altisztek árvái az 1912. évi LXV. t.-c. 68. §. első bekezdése szerint 16 éves korukig kapnak nevelési járulékot. Ha azonban a 16-ik életévük betöltése előtt ellátottak lesznek (hogy kiket értünk ellátottak alatt, az a folyó évi Csendőrségi Zsebkönyv 280—281. lapoldalán részletesen közölve van), akkor a nevelési járulék élvezete csak az ellátottságig tart. — Téves az az értesülés, hogy 12 éves koruk után megszűnik a nevelési járulék. Sőt, ha az árvák 16-ik életévük betöltése után is folytatnak kiváló eredménnyel tanulmányokat (lásd a Csendőrségi Zsebkönyv 305—306. lapoldalait), akkor nevelési járulékot élvezhetnek a tanulmányok befejezéséig, legfeljebb azonban 24-ik életévükig. Az idősebbik árva után 1938. X. 31-ig, a fiatalabbik árva után pedig 1942. VIII. 31-ig van utalványozva a nevelési járulék.

Sz. Gy. II. törm., Kenézlő. A keresett címek a nyilvántartásban nem szerepelnek.

F. K. 1. A levonások százaléka nem a szolgálati időhöz, hanem ahhoz igazodik, hogy milyen beszámítható javadalmazás alapján (1924., 1925., 1927., 1930. év) állapított meg a nyugdíj és mennyi annak a havi összege. 2. Az 1927. évi 18. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 87.134/VI.—b. 1927. számú rendelet 5. §-a szerint előfogatnak 15 kilométernél nagyobb távolságra történő igénybevétele esetén a lovak élelmezéséről is az igénybevevő tartozik gondoskodni. Az élelmezés mértékét a területileg illetékes gazdasági hivatalától kérdezze meg, mert az kerületenként változik. Ezt a gazdasági hivatalok változások alkalmával közölni is szokták az őrsőkkel.

18.902. Az őrszolgálatot kezelési utasítás 18. § a) fejezet 5. pont 3. bekezdése szerint a gyógyszerekről szóló orvosi vényeket számlába kell foglalni; a gyógyszerekért kifizetett összegekről tehát nem nyugtát, hanem számlát kell kérni és azt az 1927. évi 12. számú Cs. K.-ben közzétett 86.114/VI.—b. 1927. számú rendelettel közölt számlailletéssel kell csak előadni. 4% százalékos nyugtáilletéket nem kell fizetni.

H. Gy. III. törm., Som. Vitéz Szirányi Rezső ny. ezredes címe: Budapest, I., Budafoki-út 10/a.

O. O. Ha Önnek nincs bizalma hozzánk, hogy a levelét aláírja, akkor ne várja tőlünk sem, hogy szóbaálljunk Önnel. Minden számunkban biztosítjuk bajtársainkat, hogy a hozzánk intézett leveleket bizalmasaknak tekintjük és azok tartalmát senkinek el nem áruljuk; aki ennek dacára is álarconosan közeledik felénk, magára vessen, ha a levele válasz nélkül papírkosárba kerül.

GANS KARBÓJTÜZEM

Budapest, I., Budaörs-út 11/a.

Tisztai, altisztai és legénységi kardbojtok
ízléses és tartós kivitelben.

Láb- és hónaljizzadást

biztosan szünteti a
SUDORÁN Bővebb leírása a Cs. L. máj. 1. számának 285.
oldalán — Készíti és szállítja:

Molnár János vegyészeti laboratóriuma
Bozok (Vas m.)

Használjon

SHELL

palackozott
autóolajat

Szeretném. A képviselőházi őrséghez mindig lehet jelentkezni, illetve kérni, hogy a legközelebbi behívásra előjegyzésbe vegyék. Feltételek: 1. Jó általános megjelenés mellett teljes testi és szellemi alkalmasság, 2. igen jó minőségűség, 3. legalább 178 cm. testmagasság, 4. nötlenség, 5. a járőrvezetői tanfolyam elvégzése és végül csendőri, őrmesteri vagy törzsoficeri rendfokozat. Annak, aki az itt felsorolt feltételeknek megfelel, nem nehéz bejutnia, mert a csendőrségtől jelentkező rendszerint kevesebb szokott lenni, mint a szükséglet.

Dr. B. I. fhdgy. Budapest. Lapunk rendkívül szűkre szabott költségvetési kerete, sajnos, nem engedi meg, hogy díjtalan tiszteletpéldányt ajánlhassunk fel, bármennyire egyetértünk is a levelében felhozottakkal. Régebbi fölös példányainkból szívesen elküldtünk néhányat, természetesen díjtalanul. A havi előfizetési díj egy pengő; ez az összeg nem oly nagy, hogy az étkezédek nehézséget okozzon.

Kéziratok.

Szinypság. Magyaróvár. A feltételt, sajnos, elkésve kaptuk s így a mult számunkban már nem tudtuk a kliséit elkészíttetni, mai számunkban pedig annyi képanyag torlódott, hogy a beküldött felvételnek — amelyet egyébként szívesen közöltünk volna — a legjobb akarat mellett sem bírtunk helyet csinálni. Ezért legjobb minden aktuális tudósítást, felvételt azonnal beküldeni.

K. G. th. Budapest. Érdekes kis eset és szívesen közölnék is, ha nem volna olyan rosszemlékű eseményekkel kapcsolat. Így azonban jobb arról nem beszélni, még ilyen formában sem.

Salgó. Őszintén sajnáljuk, de jobbnál jobb versekkel hosszú időre el vagyunk látva s ezért újabbakat egyelőre nem fogadhatunk el közlésre.

R. Á. th. Budapest. Közöljük.

Zsibó 77.777. Szépen kidolgozott közlemény, de sajnálatunkra elvi okokból nem közölhetjük, mert kizáróan a tisztteket, elsősorban a szárnyparancsnokokat érdekli. Altisztek számára írt közleményt kérünk. Többszínű vázlatot nem tudunk közölni, mert nagyon költséges.

Gerde. Közölni fogjuk.

Dr. v. Cs. B. Butyka Imre korondi őrsbeli csendőrt 1888 február 13-án gyilkolta le postafedezeti szolgálat közben Parajd közelében három veszélyes gonosztevő, névszerint: Emrich Márton, Maurer János nagysajódi és Puj Demeter monori lakosok. A postakocsis nem lehetett „Anti bá”, mert egy tizenhét éves gyerek volt, a nevét azonban nem sikerült megállapítanunk. Butyka csendőrnek 1897-ben állítottak síremléket a bajtársai ama hely közelében, ahol elesett. Miután az eset valóban megtörtént és részletei hitelesen ismeretesek, nem volna értelme, hogy annak legendaszerű — és mint látni méltóztatik, nem is mindenben helytálló — változatát közöljük.

R. őrm. Szombathely. Nem rossz esetek, de azért mégsem közöljük, mert igen el találná szégyelni magát az illető őrsparancsnok.

Dr. R. S. Közölni fogjuk, de visszaküldtük s kérjük, tessék a papírnak csak az egyik oldalára leírni, mert a mindkét oldalra írt szöveg a szedésnél nehézségeket csinál, de zavart is okozhat.

N. I. törm. Szombathely. A felvételt képanyag-torlódás miatt már nem tudtuk besorolni.

Naplóm a világháborúból.

— Harcok a gyönyörű Erdélyért. —

Írta: KÓRIK GÁBOR

tiszalöki földműves, volt népfelkölő őrmester.

(13)

A hangulat olyan volt, mint aminő a kitörő vihart szokta megelőzni, de azért az egész nap nyugodtan fejeződött be. Csak a „rekvirálás” folyt tovább Csíkszeredán és környékén. Nagyszámú marhát és sertést hajtottak be. Az is enlítésreméltó dolog még, hogy tüzeink az ideiglenesen helyrehozott hídon átcsempésztek, szalmába rakva, egy tízcentiméteres ágyút és azt ügyesen fel is állították az Olt túlsó partján a rekettye-bokrok között. Délután hat órakor a tüzéségi megfigyelő telefonon jelenti: „Egy zászlóaljnyi ellenség nyomul előre Csík-Zsögöd felé...” Tehát mozgódnak már a jobb szárnyunk felöl is. Csík-Zsögöd Csík-Szeredától mintegy két kilométernyire, délre fekszik az Olt mellett.

*

Mimikus hadnagy úr Taplócáról telefonon jelenti a zászlóaljnak, hogy állása előtt ellenséges gránátok esnek, a Pogányhavas mögötti ellenséges messzehordó ágyúkból származtak ezek. Este az első és második szakaszok egymást érintő szárnyai közé egy gépfegyvert kaptunk Kazinczy hadnagy úr parancsnoksága alatt.

(Szeptember 6.) Az éjjel is nyugalom volt. Telefonhírek: „A 6-os honvédekből egy erős járőr elfogott négy ellenséges ágyút Csík-Zsögöd irányában.” Estig semmi más.

*

(Szeptember 7.) Még az éjszaka is nyugodt volt. Végre délelőtt féltíz órakor Várdottfalva felöl mutatkozni kezdett az ellenség. Pompásan beláttuk az Olt völgyében a szemünk előtt lejátszódó komédiát. Az ellenség tapogatózva kezdett kibontakozni a hegyek közül, Csíkvárdottfalva, Csíkdélné, Csíkszépvíz irányából. Az is szépen látható volt, amint egy lovas járőrünket üldözöbe vette egy egész századnyi lovaság. Járőrünk egy oldalmozdulattal hirtelen a kilencedik század mögé fordult. Ebben a pillanatban az Erdőalján elhelyezett három ágyúnk leadott egy-egy lövést. Nagyszerű látvány volt ez. A lovas század egy pillanat alatt úgy szétszóródott, hogy nem tudom, azóta összeszedték-e.

A kilencedik század körülbelül kétkilométeres vonaton oszlott meg. A csatárok huszonöt vagy harminc lépésnyire voltak egymáshoz és gépfegyverük sem volt.

Megkezdődnek a harcok.

Húsz perc múlva, ameddig a terep belátható volt, az egész vonalon sűrű ellenséges rajvonalok kezdtek előnyomulni. Száz lépésnyi mélységben tagozódva, öt-hatsoros rajvonalak követték egymást... Ágyúink derekasan működ-

Paszternák Sándor

Budapest, VI., Paulay Ede-utca 57.

Alapítva 1899.

Katonai egyenruha cikkek, sapkakellékek, gombok, gallérok stb. stb. **gyára**

Kisipari BUTOROK legolcsóbb készítményű

beszerzési forrása: Budapest, VII., István-út 41-43

(Cserhát-utca sarok) Címre ügyelni.

Tekintse meg dusan felszerelt raktáramat vételkényszer nélkül.

Raktáron tartok: hálót, ebéditől, kombinált bútorokat, reklamiert, konyhát.

A magy. kir. csendőrség tagjainak kedvező részletfizetésre.

Legolcsóbban vásárolhat a csendőr

ágyanemű és fehérnemű anyagokat, kész fehérneműt és minden egyéb ruházati cikket, kaki- és civilruhaszöveteket a legkedvezőbb listetési feltételek mellett

MÜLLER I. csendőrségi ruházati üzletében

Budapest, VI., Király-utca 28. szám.

Nagybecsű rendeléseiket kéri BARTA JÓZSEF, a Müller-cég beltagja

tek, az ellenség megállott. A mi gyalogsági állásainkból egyedül a kilencedik század tüzelt csak, amit az ellenség is viszonzott. Mi nem tüzelhettünk, mert a távolság közöttünk hat kilométer volt, de a kevés ágyúnk annál inkább szorgalmasan dolgozott, pompásan beláttuk lövedékeinek eredményét is... Az ellenség eleinte alig tett egy pár ágyúlövést.

Egynegyed tizenegy óraker délelőtt elcsendesült minden. Csend volt, de éreztem, hogy e vésteljes csend után rögtön kitor a vihar... Tizenegy óraker csakugyan megszólaltak az ellenség ágyúi és ontották felénk a tüzet. Legtöbb lövedékük az Olt körül robbant szét. Néhány ház és a szalmacsomók meggyúlnak Csíktaplócán. Félórai eszevesztett ágyúzás után elhallgat az ellenség ágyúja és megmozdul újból a gyalogság. A kilencedik század megegyeszer vagy tíz percig minden erejéből tüzel rájuk, majd az adott parancshoz híven Csíktaplócán keresztül szétszórta, de nem szétszűllött állapotban visszavonult az Olt felé és felénk.

Amikor a kilencedik század elhagyta az állását, ágyúink ismét munkába fogtak s az ellenség szintén ágyúzni kezdett. De mivel az ellenség nem sejtette állásainkat, csak a visszavonuló kilencedik századot lőtte. Ezek pedig a parancs értelmében is úgy széjjelszóródtak, hogy az ellenséges ágyutűztől éppenséggel semmi komoly veszteséget nem szenvedtek. A mi ágyúink azonban hatásosan dolgoztak, az ellenséges gyalogság megállani kényszerült és ezzel láthatatlanná is vált. Csak az ágyúk feleselgettek rettenetesen.

A kilencedik század nemsokára elérkezett az Olthoz. Aki ahol akart, ott jött át a vizen. Az út mentén egy ömög mögött sorakozott a század. Két ember ott maradt közülök, az egyik golyótól találva a templomkertben esett el. Egy pár könnyebb sebesülés is történt. Ezek a lábukon el tudtak jönni idáig. Az Olt túlsó partján elrejtett ágyúnk még lőtt egy párat, azután gyorsan az is átjött a hídon. És az Olt hidját ismét felrobbantották. Az ellenség a mi sietve visszavonuló ágyúnk után küldött még egy csomagot, ámde ez a lövés hosszú volt és túlment rajta vagy száz lépéssel s most már ez az egy ágyúnk is állást foglalhatott a hátunk megett. Az ágyúharc alkonyatig tartott.

Visszavonulunk, feladjuk a szegény Csíksországot.

Az ellenség, úgy látszott, közelebb hozta útegeit, ezért tartott némi szünetet. Az eddigi leadott lövései alig közelítették meg állásainkat. Kis idő multával ismét megszólaltak az ellenség ágyúi és pedig hatásosabban. A lövedékei a vonalunk elé vagy mögé estek. Telitalálat csak egy volt, a tizenegyedik század vonalába esett egy gránát és egy fedett árok rész összeomlott. Szerencsére egy ember sem volt benne. Nagy veszedelembé került a gazdasági iskola. Ez a hatalmas terjedelmű épületcsoport messziről látható volt és biztos célt mutatott az ellenség tüzésének. Gyilkos tűz alá vette ezt az ártatlan telepet. Ok nélküli ágyúzás volt ez, mert zászlóaljparancsnokságunk és tisztai étkezdeink egy felőrával elébb kiköltözött belőle egy közeli szakadékbá. És milyen különös is a Gondviselés kegyelme! A szép épületcsoport sértetlen maradt, ámbar az udvarára is becsapott egy pár lövedék. Inkább a messzire fehéren kékítő teteje rongálódott meg némileg a jégesőként hulló srappelgolyóktól.

Az ellenséges gyalogság is megnyitotta a tüzet, de meglehetősen messziről. Amint a sötétben feltételezhettük, a vonalaink Taplóca immensó szegélyén lehettek. Ez az ellenséges tűz hatástalan volt. A távolság kissé nagy is volt közöttünk. Nem tudom, melyik szakadékbán székelő zászlóaljparancsnokságunktól, most parancs jött és végigment minden szádhöz: „Egy felőráig élénken tüzelni Taplóca irányába!” Ágyúink nem szóltak már, sejtettem, hogy azok már visszavonultak. Gépfegyverünk sem működött; mert azt még delután hat óra tájban Csíkszőgöd alá rendelték.

Mindenki tisztában volt vele, hogy már csak percek

kérdése a visszavonulásunk. Ezek a percek ám nagyon hosszúak voltak, már csak azért is, mert a löszerünk meg fogytán volt s pótolni nem lehetett, hiszen az útközvetvonat ki tudja, hány kilométernyire járhatott már?!...

Végre este kilenc óraker megjött telefonon az utolsó parancs: „A századok a legnagyobb csendben visszavonulnak és egymást bevárva, szolgálati számuk szerint, elől a kilenc, végül a tizenkettő, a Hargitán átvezető úton, menetoszlopban sorakoznak. Indulástól kezdve a tizenkettő század utóvéd.”

A szakaszok helyeiken sorakoztak és a legnagyobb csendben takarást keresve, szakaszonként vonultak ki az országnak egy olyan részére, ahol az ellenség meglehetősen sűrű golyóitól mégis fedve, lehettek... A szegény Csík vármegyét, a gyönyörű Olt-völgyét szeptember 7-én, csütörtökön este kilenc óraker fel kellett adnunk.

*

En nem tudom, hogy bajtársaim között akad-e még egy olyan másik, aki gondolkozott volna affelől, hogy e szerencsétlen országrész lesz-e még a miénk? Vagy, hogy mit is csinál most vele az az ádáz ellenség?... Sötét volt, s ha így nem is láttam, de gondoltam, hogy bajtársaim közül is kerül talán, aki szintén így aggodalmas sóhajtással tépelődik, — vajjon tapossuk-e még ezt az ellenségnek feladott gyönyörű Csík vármegyét?... Az én reményem ezeket illetőleg nagyon is gyenge volt... De ha már a csíki hegyeket fel kellett is adnunk, azt már képtelenségnek tartottam, hogy a második védelmi vonalunkat is feladjuk. Hiszen ez az állás nemcsak jól kiépült, hanem kedvező földrajzi fekvésénél olyan jó védelmi vonal volt, hogy ha csapaterősítést nem kaptunk volna is, s ágyúnk lett volna legalább háromszor annyi, — e helyen a sokszoros túlerőben lévő ellenséget is fel tudtuk volna tartani, mivel velünk szemben az ellenséges terep fekvése nagyon kedvezőtlen volt. Semmi támpontunk nem volt, minden mozdulatunk láthatott a csíki hegyekig... Szóval az Erdőalján lévő állásaink olyan kedvezőek voltak, hogy nekem eszembe se jutott volna feladni ezeket. Amint mégis feladtuk, nagyon, de nagyon elkeseredtem. Mély szomorúsággal gondoltam magamban: „Na, jól nézhetünk ki!” Dehát ki törődött az én véleményemmel... Elgondoltam ugyanis, hogy a gyergyói szárnyunknak biztosan kedvezőtlenebb terepvizsgálatai vannak, és ha e szárnyak vissza kell vonulni, akkor, persze, mi sem maradhatunk... Ebben aztán megnyugodtam, mindamellett Csíksországot tovább is nagyon sajnáltam!

A Hargita tetején.

A budapesti zászlóalj szeptember 7-én este negyedtíz óraker indult neki Tolvajos-hágónak. A mi századunk az utóvéd.

A nagyváradi zászlóalj Csíkszentkirály irányából vágott neki a Hargitának. A debreceni zászlóalj Mádéfalvától az 1758 magassági pont mellett és az 1788 méter magas Galustető között törtétt előre. Amikor mi a Tolvajos-hágótól Keltre eső szertentűt legmagasabb pontjára értünk, megálltunk. Megálltunk pedig azért, hogy a nehéz hegyi utakon a brigád és zászlóalj-trének haladjanak jól előre. A leghátulsó szakaszt az út két oldalán, arccal hátrafelé rajvonalba fejlődöttünk, a három szakasz pedig készenlétben várakozott a műt egyik gyönyörű pontján. Baloldalon magas, meredek sziklafal felettünk, jobbfelől alattunk szintén meredek mélység, de úgy a magasban, mint a mélységben, mindenütt sűrű, magas fenyőerdők... Ezen a helyen az utat százméter hosszant aláaknázták és árkászaink készen várták a parancsot, hogy a mi elvonulásunk után felrobbantsák. Századunk ebben a helyzetben egy pár óráig vesztegelt, csak amikor román lovasjárőrök közeledtek, adtuk fel az őrséget. A hátul lévő szakaszunk leadott még egy pár tüzet elébb... Most már sietve odébb álltunk, egyidejűleg az úttest is megettünk

A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes tiszta gyapjút használ fel; csak ő tudja, hogy a szövetben belől milyen értékek vannak. A tartós minőséget tekintve árakban is csak az elsőkézből minden közvetítő drágításától mentesen, a posztógyártól közvetlenül történő vásárlás nyújt igazi előnyöket. Posztógyárunk állandó szerződéses szállítója, mértékszabóságunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — ismétlenül okirati elismerésben részesült állandó szerződéses felruházója. Tekintse meg őrsére küldött mintáinkat. Kívánságra más mintákat is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat adunk.

TRUNKHAIN

Posztógyár és Ruhagyár Rt. Magyarország katolikus kézben levő egyetlen posztógyára. Budapest, I., Lenke-út 117. Üzemben 1922 óta 300 munkással.

rettenetes morajlással felrobbant. Ez már szeptember 8-án történt.

Virradatig meneteltünk. Elértük az 1675 méter magas Tolvajos-tetőt. Hiába virradt meg, nem tudtam tájékozódni, hogy merre van Kelet, merre esik Nyugat, olyan nagy köd feküdt a sűrű erdőkre. A Tolvajos-tetőn rövid pihenőt tartottunk. Pihenő után a századok elindultak kijelölt helyekre. (Folytatjuk.)

Körözött egyének elfogása

tárgyában a folyó évi 10. számunkban közölt pályázatunk eredménye a következő:

A nyomozókules és a Nyomozati Értesítő alapján a legtöbb elfogást az egész csendőrségnél Jurán Antal keszthelyi őrsbeli őrmester eszközölte. Jelentése szerint az 1930. és 1931. években a sümegi őrsön teljesített szolgálatot, de az ezen években általa eszközölt elfogások adatait szolgálati elfoglaltsága miatt nem tudta beszerezni s így pályázatának adatai csak a keszthelyi őrsre és az 1932—1934. évekbe szorítkoznak. Így is 22 körözött egyének a bíróság és hatósági kezére juttatását köszönheti a közbiztonság Jurán Antal őrmester bajtársunknak, aki valóban megérdemelten viszi el pályázatunk pályadíját. Kiválóan eredményes működéséhez a jövőre is szerencsét, sikert kívánunk.

A Jurán őrmester által 1932—1934. években elfogott körözött egyének a következők: 1. N. János Nyé. 274/1931. sz. 10. t. 2. K. Kálmán Bkl. 5/1925. sz. 759 t. 3. M. Józsefné Bkl. 30/1929. sz. 5512. t. 4. P. Ferenc Nyé. 126/1932. 9. t. 5. H. Jenő Bkl. 6/1932. sz. 892. t. 6. G. Pius Bkl. 44/1931. sz. 7141. t. 7. F. Mária Bkl. 21/1932. sz. 3310. t. 8. Cz. József Nyé. 76/1932. sz. 3. t. 9. K. János Bkl. 1/1929. sz. 95. t. 10. M. György Bkl. 26/1932. sz. 4163. t. 11. H. János Bkl. 45/1932. sz. 6868. t. 12. V. Teréz Bkl. 33/1928. sz. 6486. t. 13. L. Manó Jenő Bkl. 33/1924. sz. 4337. t. 14. D. István Nyé. 58/1933. sz. 2. t. 15. M. János Nyé. 143/1933. sz. 5. t. 16. Cz. István Nyé. 197/1933. sz. 26. t. 17. A. György Nyé. 294/1932. sz. 6. t. 18. H. Zoltán Bkl. 47/1932. sz. 7166. t. 19. J. Antal Nyé. 6/1934. sz. 5. t. 20. K. István Nyé. 62/1934. sz. 7. t. 21. B. Piroska 12. sz. Nyk. III. pótl. 9. old. 21. sor, 22. F. György 12. sz. Nyk. 121. old. 4. sor.

Pályázatunk nyertese után a legtöbb elfogást Gazdag Ferenc dombóvári őrsbeli törzsőrmester eszközölte. Az általa 1931. óta elfogott egyének száma: 18 és pedig: 1. K. Mihály Bkl. 46/1930. sz. 8768 t. 2. K. István Bkl. 45/1931. sz. 7348 t. 3. T. Lajos Nyé. 114/1930. sz. 9. t. 4. H. József Nyé. 14/1932. sz. 23. t. 5. Ifj. Sz. János Bkl. 99/1926. sz. 8520. t. 6. M. Eliz Bkl. 22/1932. sz. 3450. t. 7. N. László Bkl. 3/1931. sz. 688. t. 8. Gy. József Nyé. 193/1931. sz. 2. t. 9. P. László Bkl. 53/1926. sz. 4801. t. 10. Sz. Károly Nyé. 35/1933. sz. 14. t. 11. M. Pál Nyé. 47/1932. sz. 15. t. 12. Özv. K. Józsefné Nyé. 47/1932. sz. 19. t. 13. W. Károly Nyé. 213/1933. sz. 6. t. 14. H. Gyula Nyé. 184/1933. sz. 5. t. 15. H. János Nyé. 184/1933. sz. 6. t. 16. W. Konrád Bkl. 81/1925. sz. 8541. t. 17. H. Gyula Nyé. 182/1933. sz. 3. t. 18. M. Gyula Bkl. 40/1931. sz. 6585. t.

Bútor
Szőnyeg
Recamlerek
Szojlonok
Takarók
Paplanok
Vásznak
Fehőneműek
Ágyneműek
Ruhaszővelek
Kárpitosárak

Központi Lakásberendező-nél

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5.

(A Zeneakadémiával szemben.) Kötő minőség. Olcsó árak

Előleg nélküli kedvező részletfizetés!

Megbízottunkat vidékre is elküldjük.

A fentiekben kívül

Pekele Lajos pilisvörösvári őrsbeli törzsőrmester 11 elfogással;

Németh Sándor II. balatonújhelyi őrsbeli törzsőrmester 8 elfogással;

Hegyesi Sándor nagygyárádi őrsbeli törzsőrmester 4 elfogással és

Bérczes Sándor orgoványi őrsbeli törzsőrmester 3 elfogással vettek részt a pályázaton. A többi pályázó (41) két-két elfogást mutatott ki.

Jurán Antal keszthelyi őrsbeli őrmestert az általa felmutatott igen szép eredményért ezüst cigarettatárcával jutalmaztuk. Tekintettel pedig arra, hogy a Gazdag Ferenc dombóvári őrsbeli törzsőrmester által felmutatott eredmény a Jurán őrmester által felmutatottat megközelíti, mert nevezett a pályázatban kimutatott elfogásokat egy kivétellel szintén az 1932—1934. évek alatt eszközölte, pályázati feltételeinktől eltekintve kivételesen Gazdag Ferenc törzsőrmestert is megjutalmaztuk s egy szép, művészies értékű, szépen bekeretezett csendőrségi tárgyú képet küldünk neki emlékére.

Pályázatunk eme szép eredménye a Nyomozati Értesítő és a nyomozókules gyakorlati bevalóságát is beszédesen bizonyítja.

Ki mit követett el?

(Pályázat.)

Le kell írni és rövidesen meg kell indokolni, hogy az alább felsorolt bűncselekmények gyanúsítottjai milyen bűncselekményt követtek el és miért?

1. Kovács Bélának a község közepén levő csürje július 2-án ismeretlen okból kigyulladt. A tűz okát nem lehet megállapítani. Az égő csür mellett van egy kazal bükkönye, amely 100 pengőre van biztosítva. Kovács az alkalmat, hogy csürje kigyulladt, fel akarja használni arra, hogy a biztosítási összeghez hozzájusson s égő csövát dug a kazalba, de az ottlevő Bárdos István, még mielőtt a kazal tüzet fogott volna, az égő csövát észreveszi és kihúzza. A kazal azonban a csürről reá hulló pernyétől később mégis kigyullad és leég. A kazal bükköny szakértői becslés szerint 60 pengő értéket képviselt. A biztosítás ideje azonban június 15-én lejárt s így a biztosítóintézet a kár kifizetését — melyre nézve Kovács Béla az igényét bejelentette — megtagadja. Kovács Béla a tűz kitorése alkalmával nem tudta, hogy a biztosítás ideje már lejárt, hanem azt hitte, hogy az július 1-én még érvényben van.

2. Farkas Imre marosvásárhelyi lakos a gyorsvonatról leszállva, a püspökladányi vasútgyeleti járórhoz megy és a következőket panaszolja: Kolozsvárról Budapestre utazik. Biharkeresztes után bement a mosdófülkébe, hogy megmosdék. Egy állomással erébb észrevette, hogy 240 pengőt és 21.000 leit tartalmazó pénztárcája hiányzik. Rögtön észbe jutott, hogy azt csak a mosdófülkében hagyhatta, mert a tárcája az inge alatt volt, az ingét pedig mosdás közben levetette. Gyanúsítottként egy utast nevez meg, aki utána a mosdófülkében járt. A gyanúsított egyén magát Feldmann Mór kolozsvári lakos, kereskedőként igazolja azzal, hogy üzleti ügyben Berlinbe utazik. Feldmann tagadja, hogy a pénztárcát megtalálta volna, de amikor a járór meg akarja motozni, azt önként előadja és beismeri, hogy a mosdófülkében a földön találta. Azt állítja, hogy a tárca megtalálását Budapestben a rendőrségnek be akarta jelenteni, tudva, hogy arra nyolcnapos ideje van.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyenleitől fogadunk el. Határidő: augusztus 1. A legjobb pályázatot művészi értékű, csendőrségi tárgyú, szépen bekeretezett képpel jutalmazzuk. Az eredményt az augusztus 15-iki számunkban fogjuk közölni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

TRIBON RUHÁZATI RT. BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14.

Tavaszi és nyári szövet- és selyemujdonságok és az összes egyéb ruházati cikkek nagy választékban.
Olcsó árak — Megbízható minőség — Pontos kiszolgálás — Legkedvezőbb fizetési feltételek